

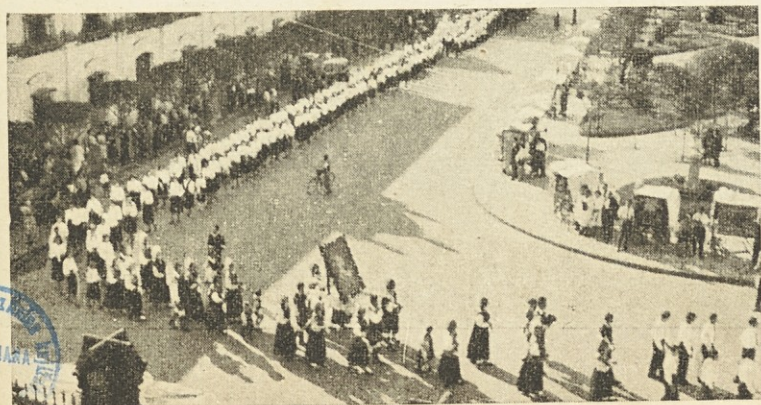

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

NAROČNIKOM IN BRALCEM V POJASNILO IN OPRAVIČILO: OPAZILI BOSTE, DA SMO V OBSEGU IN OBLIKI LISTA MORALI SREDI LETNIKA UVESTI NEKAJ SPREMEMBE: IZŠLA JE DVOJNA ŠTEVILKA, A NAMESTO V VEČJEM, CELO V NEKOLIKO ZMANJSANEM OBSEGU; BELEGA PAPIRJA JE POLOVICO MANJ, PAČ PA JE VES OSTALI PAPIR ZNATNO BOLJŠI IN LEPSI, DA SE BODO NA NJEM LAHKO TISKALI TUDI KLISEJI. V PRIHODNJE BODO DO KONCA LETNIKA IZŠLE 4 ŠTEVILKE: AVGUST, SEPTEMBER, OKTOBER IN PA NOVEMBER-DECEMBER, V OBSEGU IN OBLIKI PRIČUJOČE ŠTEVILKE. VSEGA SKUPAJ BOMO TOREJ LETOS NUDILI SKORAJ 600 STRANI "DUHOVNEGA ŽIVLJENJA", NEKOLIKO MANJ KOT LANI. K TEMU NAS JE PRISILILA VEDNO VEČJA DRAGINJA V TISKARSKI STROKI, KI JI Z DOSEDANJO NAROČNINO NE MOREMO BITI KOS. ŽE DRUGO LETO IMA "DUHOVNO ŽIVLJENJE" ISTO NAROČNINO IN JE IMELO DOSEDAJ ISTI OBSEG, DOČIM SO SE MED TEM SROSKI IZDAJANJA PODVOJILI. NAROČNINE SREDI LETA POVIŠATI NE MOREMO, PAČ PA SMO PRIMORANI ZA SPOZNANJE MANJ STRANI NUDITI. POSKRBELI PA BOMO, DA BO PROSTOR NA TEH STRANEH ČIM BOLJE IZRABLJEN IN DA BO VSEBINA KAR NAJBOLJ IZBRANA, TAKO V BESEDI KOT V SLIKI. LEPO TOREJ PROSIMO VSE NAROČNIKE IN BRALCE ŠIROM SVETA, DA GORI RAZLOŽENO "OPERACIJO" Z RAZUMEVANJEM IN SIROKOGRUDNO VZAMEJO NA ZNANJE IN DA LISTU OSTANEJO ŠE VNAPREJ TAKO NAKLONJENI KOT DOSLEJ TER MU CELO SKUŠAJO RAZŠIRITI KROG NJEGOVIH NAROČNIKOV ALI PRIDOBITI KAKEGA MECENA, KAR BI NAM V BODOČEM LETNIKU OMOGOČILO POVRATEK K POLNEMU OBSEGU LISTA, KAR JE ŽELJA VSEH, NE LE NAROČNIKOV, AMPAK NIČ MANJ IZDAJATELJEV.

JUNIJ

JULIJ

1 9 5 1

XIX.

LETNIK

Z MARIJO SKOZ ŽIVLJENJE

6. ČETRTA POSTAJA

Ustavimo se pri četrti postaji križevega pota: Jezus sreča svojo žalostno Mater. Vstopimo se čisto tik Marije in z njo oglejmo Jezusa na križevem potu... Moj Bog, ali je mogoča tolikšna sprememba?

Najsvetejši obraz, še pred nekaj urami lep, prikupen, mil in dostojanstven obenem, odsev božje lepote in svetosti, da so angeli vsi zavzeti gledali vanj, ta obraz je zatekel od udarcev, opljuvan, kri in pljunki in cestni prah, v katerega je padel pod težo križa, ga pokrivajo, da ga skoraj ni mogoče spoznati. — Ni li Jezusov obraz tak zaradi šminkanja in barvanja ženskih obrazov z grešnim namenom, da bi bolj zapeljivo izgledale in privlačevale nase moško pozornost? — Ustnice so suhe in razpokane od žeje. Na glavi mu leži trnjeva krona, kakor košara na hitro spletena iz trnjevih vej. Dolgi in ostri trni so se zadržali v glavo, iz vsake rane se je pocedila kri in polzi skozi lase po čelu, sencih in tilniku. Kolikor ran, toliko bolečih žgočih mest, toliko krvavih studenčkov. Grozen in pretresljiv je pogled nanj. Izpod košate trnjeve krone pa zrejo oči, skozi solze in kri še vedno prodirajoče, v dno duše segajoče, še vedno polne ljubezni in milobe vzbujajo v dušah sočutje, tolažijo skesaue, presunjajo grešnike in strašijo nespokorjene. — Pod težo križa globoko upognjen mukoma predstavlja noge, vsak korak mu je nova muka. Od bičanja neusmiljeno stopen, ga ob vsakem gibu zaskelijo zateleke mišice in kite. Izpolnilo se je na njem vse, kar je prerok Izajija o njem napovedal: "Nima podobe ne lepote. Zaničevan in najzadnji med ljudmi, mož bolečin." Da, ves ena sama pekoča bolečina od podplatov do temena.

Če se nekoliko zamislimo v Jezusovo trpljenje na križevem potu in si njegovo podobo predstavljamo, še nam, ki smo tako trdi in hladni, solze stopijo v oči in se nam v grlu nabira jok — kaj pa je Marija, Mati Jezusova čutila? Kdo bi mogel njeno bridkost preskusiti in njeno žalost izmeriti? Nista si mogla seči v roke, nista mogla drug drugemu povedati dobre besede ob tem žalostnem svidenju, ki je bilo ob enem še žalostnejše slovo. Le oči njune so molče govorile, v pogled sta vlila vse, česar je bilo srce polno. Jezusov pogled je Marijino žalostno srce pomiril, Marijin pa Jezusa človeško potolažil, ko sta v

medsebojnem pogledu videla eden v drugem močno ljubezen, s katero sta po Očetovi volji nosila trpljenje, kakor ga na zemlji še ni bilo, v odrešenje vseh ljudi. — Mi pa, ob žalostni Materi v duhu stoječi, ne moremo prodreti njuni bolečini do dna, ker je globlja od najglobljekejšega morja, nikdar ne more naše sočutje obseči bolečino obeh. Morda moremo z milostjo božjo toliko spoznati in razumeti, da svojega trpljenja, svojih bridkosti in muk, telesnih in duševnih, ne moremo primerjati z njunim trpljenjem, kakor ni primerj med kamenčkoma, ki nas v čevlju žuli, pa med Aconcaguo v Andih ali med domačim Triglavom.

Marija, kako malo je, kar mi trpimo, če mislim in premišljujem tvojo žalost in bolečine tvojega Sina; a meni samoljubnemu in sebičnemu se zdi moje trpljenje tako silno, tako krivično, tako nezasluženo. O, kako napačno sodimo. Prosi za nas Jezusa, da nam bo zasluženo svojih s solzami in krvjo zalitih oči razsvetli oči v naših dušah, da bomo ob pogledu na njegovo bolečino svojo lastno pravilno presojali in potrpežljivo nosili, dokler je njegova volja.

Marija gleda trpljenje globlje kot mi. V ozadju pretresljive podobe svojega trpečega Sina je videla grozo, ki je mučila njeno srce huje kot pogled na Jezusa samega. Videla je neusmiljenega, brezobzirnega in brezsrčnega sovražnika, ki je kriv vsega Jezusovega in njenega trpljenja. Kdo je ta krivec? NAŠ GREH! Že sedemsto let prej je prerok Izajija to napovedal, ko je o bodočem Odrešeniku pravil: "On je sprejel naše slabosti in si naložil naše bolečine. On je ranjen zaradi naših pregreh, potrjen zaradi naših hudobij; zaradi našega miru je kaznen na njem in njegova rana nas je ozdravila."

Zaradi grehov celega človeštva je moral Jezus trpeti. Teh grehov je brez števila, njihova teža neizmerna, njih gnusoba obupna, zavoljo njih je Jezusovo trpljenje nepopisno težko in bridkost njegove Matere tako velika. Toda ne skrivajmo se za brezimno maso vsega človeštva, saj nas ne zadene posebno globoko, če mislimo ne grehe drugih ljudi pred nami in za nami. Ko stojimo ob Mariji in sočutno gledamo Jezusov trpečih obraz, recimo si resnico tako, kakor nas same zadeva: MOJ greh, da, moj in tvoj greh prizadeva Jezusu vse trpljenje; moj greh je zmaličil njegov sveti obraz; moj greh ga je ranil, moj greh ga opljuval, moj greh mu je trnjev ve-

nee na čelo pritisnil in zvrtil rane v njegovo glavo. Moj greh! In ker ni nihče brez greha, smo krivi vsi.

Po božji podobi smo ustvarjeni, naša duša nosi poteze božjega Stvarnika kakor dete poteze svojih staršev. S posvečujočo milostjo je naša duša tudi nadnaravna podoba božja, deležna božjega življenja, obsijana z božjo večno lepoto, tako da angel varuh občudovaje ogleduje dušo, katero naj varuje. GREH, smrten greh pa uniči vso to lepoto, oskruni in zmaliči božjo podobo v nas, namesto božje lepote je v duši peklenska grdobija. Zaradi tega je Jezusovo sveto obličje tako zmaličeno, da nima podobe ne lepote. Samo zaradi tega, ker sem z grehom oskrunil podobo božjo v sebi. O, otrok božji, kaj si napravil s sveto, jasno, prelepo podobo božjo v svoji duši? Kako si skazil božjo umetnino! To spoznanje, ki ga je Marija ob pogledu na trpečega Sina imela v svoji duši, jo je še huje mučilo. Ko bi se mi pogosteje zagledali v trpeči Jezusov obraz, bi bolj resno in zvesto skrbeli, da bi božje podobe v sebi z grehom ne zmaličili.

Pred mnogimi leti sem slišal to-le zgodbico: Neka gospa, ki je stanovala v ozki ulici ravno nasproti hiši, kjer je bival duhovnik, je vsako jutro čez ulico opazovala, da je dolgo stal pred okvirjem in gledal vanj. Gospa ni mogla spoznati, kaj je v okvirju, a ker se je ogledoval, je bila mnenja, da je gotovo ogledalo in mučilo jo je vprašanje, zakaj se ta duhovnik vsako jutro četrte ure in dlje ogleduje v zrcalu. Ni se mogla premagati, pa ga je ob srečanju vprašala: "Gospod, Vi morate imeti posebne vrste ogledalo, ko se vsako jutro tako dolgo ogledujete v njem." "O da," ji odgovori ta, "res je moje ogledalo posebne vrste, čim večkrat se v njem ogledujem, tem lepši postajam." To je žensko radovednost še bolj razvnelo: "Jej, ali mi morete po-

Slika: škof Rožman med rojaki v Kanadi

vedati, kje se taka ogledala dobijo?" Duhovnik se ponudi, da ji oskrbi tako ogledalo, če želi. Dobro! Čez nekaj dni prinese duhovnik gospe ogledalo. Odvije papir in pokaže presenečeni ženi sliko Jezusove s trnjem kronane glave in ji pravi: "Gospa, če se boste vsako jutro nekaj časa ogledovala v trpečem obrazu Zveličarjevem, bo Vaša duša postala vedno čistejša in lepša."

Greh je kriv trpljenja Jezusovega in Marijinega, a greh povzroča muke tudi grešniku samemu. Že v tem je bridkost in muka, da grešnik išče v grehu zadovoljstva, osrečujoče užitke in veselje. Na dnu vsake kupe grešnega veselja najde grenke, silno grenke kapljice, ki mu ves prijetni okus skvarijo. Ne verjamem in nihče me ne more prepričati, da je v grehu sreča in radost. Ogenj ne hladi in led ne greje, tako greh ne osrečuje, ker po svoji naravi ne more prinašati sreče; morda nudi varljiv privid sreče za kratke trenutke, trajno in stalno pa nikdar ne. V grehu vsak prej ali slej izkusi, kar je neki brezbožnejš zaupno povedal redovnici, ki mu je pomagala: "Sestra, Vi ne veste, kako hudo je biti brezbožen."

Greh dušo zaslužni; duša pa je po svoji naravi svobodna božja stvar, zato zanj v sužnosti sreče ni in ne more biti. Greh vkuje voljo v težke verige grešne navade, verig in jetnišnice se človek nikdar ne navadi toliko, da bi se v njih dobro počutil. Grešnik muči svojo dušo, da bi je sam satan ne mogel huje. Nobena samoodpoved ni tako težka, nobeno premagovanje tako bridko, kakor služiti grešni strasti. Noben boj za krepost ni tako brezupen, kakor je brezupno življenje v grehu. Trda je pot greha in brez veselja, brez upanja, črna pot v pogubljenje. Greh drži dušo v noči brez zvezd, v "temnih oblakih, ki jih vetrovi mimo podo". Duša v grehu je kakor "poznajesensko drevo brez sadov", nikomur všeč, nikomur zaželjeno. "Usta grešnikov pač govore bahato," pa le zato, da zakrijejo obupno praznoto in nerodovitnost v sebi.

Ali naj verjamemo vabam sveta in hudiča ter gremo iskat sreče in radosti v greh? Ali naj sledimo tisočerim, ki hodijo po široki cesti v svoje pogubljenje? Ali leži v pogubljenju neminljiva vrednost našega življenja? Kakšno muko in bridkost bi s tem povzročili svoji duši.

Marija, po zasluženju bridkosti, ki si jo čutila ob srečanju s trpečim Jezusom, sprosi mi milost, da spoznam brezupno rano greha in se režim po zasluženju Jezusovega in tvojega trpljenja. škof GREGORJ ROŽMAN

SVOJE PREBODENO SRCE, iz katerega je iztekla KRI da zadnje kapljice, je Jezus pokazal sveti Margareti Mariji Alakok kot predmet našega češčenja in hvaležne ljubezni.

Človeško Srce Jezusovo je hram in znak tiste božje ljubezni, ki je privedla Sina božjega na zemljo, ga vodila v trpljenje in smrt za nas, da nas reši prokletstva greha, naše duše oživi z božjim življenjem milosti in nas usposobi, da moremo doseči svoj nadnaravni cilj: gledati in uživati Boga samega v nebesih. Ali je Jezus s svojim odrešilnim trpljenjem še premalo dokazal svojo ljubezen do nas? Ali nas še ni prepričal, da nas ljubi bolj, neizmerno bolj, kot nas morejo ljubiti vsa človeška srca skupaj?

Ves mesec junij, ki je posvečen Jezusovemu presvetemu Srcu, porabimo v to, da o njegovi ljubezni nekaj več premišljujemo, da jo bolj temeljito spoznamo in je ne pozabimo več tako hitro kot morda doslej. Ni treba drugega, kakor da vsak dan nekaj malega iz evangelija beremo — saj sveto pismo nove Zaveze spada kakor rožni venec v vsako družino —. Na vsaki strani evangelija je nova slika božje ljubezni, ena lepša od druge, čudovite v božji preprostosti in ob enem neizmerni globini. Nemogoče je, da bi pri tem hladni in trdi ostali, saj ima vsak izmed nas ljubezni žejno in po ljubezni hrepeneče srce.

V Srcu Jezusovem najdemo ljubezen, kakor je večje, lepše in bolj osrečujoče ni. In to Srce nas še vedno enako ljubi, kakor opisuje evangelij, še vedno nam je blizu, v vsaki posvečeni hostiji utripa in gori v ljubezni do nas. Ob njem se nam užge hvaležna ljubezen, ki nas stori nje-

mu in njegovim krepostim vedno bolj podobne.

Iz njegovega še po smrti prebodenega Srca je pritekla poslednja kapljica rešnje KRVI, ki jo je pretil v odpuščanje grehov. Prvega julija obhaja Cerkev praznik predragocene Krvi našega Gospoda Jezusa Kristusa. Kri Jezusova ima očiščujočo moč, ki naše duše izpira vseh grešnih madežev. Vsak greh, ki ga nam Bog odpusti, je odpušen v moči in zasluženju presvete rešnje krvi. Že v stari Zavezi je prerok Izajija napovedal popolno očiščenje: "Ako bi bili vaši grehi kakor škrlat, bodo beli kakor sneg; ako bi bili rdeči kakor baker, bodo beli kakor volna." V novi Zavezi pa nam je povedano, da je Kri Kristusova v zakramentu svete pokore tisto temeljito čistilo, ki naše duše opere, da so bele kakor sneg: "Kri Jezusa Kristusa nas očiščuje vsakega greha", piše sveti Janez; sveti Pavel pa večkrat ponavlja: "Po njegovi krvi imamo odrešenje, odpuščanje grehov." Posebno v Razodetju sveti Janez govori o učinkih Jezusove krvi: "Jezus nas ljubi in nas je opral naših grehov s svojo krvjo." Videl je neštete množice zveličanih iz vseh narodov in jezikov in bilo mu je povedano: "To so tisti, ki so prišli iz velike bridkosti ter oprali svoja oblačila in jih očistili v krvi Jagnjeta." In na koncu knjige je zapisal še hrepeneči vzdih: "Blagor jim, kateri perejo svoja oblačila v krvi božjega Jagnjeta!"

Ali velja ta blagor tudi meni? Blagor nam, ki imamo prebodeno Srce Jezusovo, dokaz in ognjišče božje ljubezni do nas, ki imamo rešnjo Kri božjega Jagnjeta, v kateri moremo sproti izpirati svoje duše, da so očiščene vsakega greha. Res, blagor nam, če to razumemo in znamo uporabljati. Škof GREGORIJ ROŽMAN

Sveta Kri — Heiligenblut v Tirolah

SVETA KRI

Stankota se je jela lotevati mrzlica. Nogi sta ga že boleli v kolenih in gležnjih. Premeril je klanec z očmi do vrha in pomislil: "Tam gori na vrhu se malo odpočijem, ne more biti več daleč."

Pognal se je naprej. V velikem loku se je strmo dvigala cesta. Skoro prisiliti se je moral, da je napravil zadnje korake. Na vrhu je obstal kot pribit. Kot bi zrasla iz tal, se je pred njim dvigala cerkev. Tenak, koničast zvonik se je dvigal visoko nad cerkev. Prav v zadnjem kotu doline je bila, zanjo le še divje visoki hribi.

Cilj njegovih davnih sanj. Prav nekeje v dnu duše mu je bila zarisana ta podoba, ali jo je videl na sliki, ali si jo sam ustvaril po pripovedovanju, ni vedel. Le to je vedel, da mora prav tako biti, sicer bi bil razočaran.

Sv. Kri... Po tej poti je romal njegov ded. je romalo toliko in toliko drugih iz onstran meje. Kolikokrat je poslušal o dolgi poti sem gori, o procesijah romarjev, o silno visokih gorah, o potujčeni zemlji. Tedaj se mu je zdelo vse to nedosežno, pozneje nemogoče, saj so še mejo postavili vmes.

Zdaj leži že v zemlji ded in oče in bratje, med njim in domom ni le samo meja, je neprehoden zid... Tam daleč živi mati onstran zidu, živi Marica življenje, ki je slabše od življenja sužnje in je brez moči in on brez moči. Zaprle so se železne duri, preko katerih ni mogoče.

Pred njim je cerkev sv. Krvi, podoba njegovih sanj. Hrepeneče so jo božali njegovi pogledi, utrujena noga se mu je sama sprožila v korak. Ni čutil več utrujenosti, hotel je čimprej preleteti ovinke, ki so ga še ločili od nje. Na levo in desno so s hribov pozvanjali zvonci živine, ki se je pasla po strmini. Po cesti so žvigali vojaški avtomobili in redki drugi v vas in iz vasi so se spenjali po serpentinah višje.

Premeril je vas in stopil proti cerkvi. Hladen mrak ga je objel v svetišču. Postal je zadaj, da so se oči privadile mraku. Cerkev je bila prazna. Na steni je ugledal slike. Iz tujih črk in besed je počasi doumel, da je naslikana zgodba o možu, ki je iz Carigrada sem gori prinesel relikvijo sv. Krvi. Počasi je hodil od slike do slike. Čudno ga je dirnila silna požrtvovalnost plemiča, ki je toliko prestal in končno zapuščen v snegu umrl, ne da bi mogel oddati sveto relikvijo, kamor je bila namenjena.

"Zdaj je svetnik," je pomislil Stanko. "Tedaj pa, ko je med potjo neprestano bil v nevarnosti za življenje, je pa trpel. Bog ve, kolikokrat ga je tlačila zavest popolne zapuščenosti, kolikokrat se mu je zbudilo vprašanje, zakaj mora toliko prestati. In ko je onemogel in se zgrudil v tej dolini v sneg z zavestjo, da relikvije ne bo mogel prineseti tja, kamor bi jo moral, kako grenko mu je tedaj bilo pri sreč. Pa je le Bog hotel, da pride prav sem in je za to poskrbel.

Prišel je do oltarja. Na levi strani je uganil, da mora biti sveta relikvija. Pokleknil je v najbližjo klop in molil. Dolga procesija živih in mrtvih je šla skozi njegovo molitev. Odpiral je pred Bogom debelo knjigo trpljenja, kjer je bil list za listom pisan s krvjo in solzami.

"Preden je pretekla vsa ta kri," se je zamislil, "je tekla tale presveta kri božja. Tekla po Oljski gori, po judovskih sodnijah, se zgubljala v prahu Jeruzalemskih cest pohojena in onečaščena, zalivala križ na Golgoti. Še Jezus sam je čutil tedaj vso težo zapuščenosti in osamelosti, da je potožil Bogu, zakaj ga je zapustil."

"Pa je bilo potrebno za odrešenje. Kri božja je oprala človeško hudobijo, kri božja je omeščala debelo skorjo okrog človeških src, da je odpadla in so se srca odprla Bogu."

"Poslej je tekla človeška kri," je predel misli dalje. "Dobri so jo preivali in izpirali človeško hudobijo. V vse to morje krvi so tekli potoki naše krvi."

Pred seboj je videl domače dolenske griče. Gozdovi, vinogradi, njive in travniki, vse je oškropjeno s krvjo. Tam je videl tudi svojo. Brat je ležal poleg njega z zevajočo rano na glavi, iz katere je curkoma tekla kri, tudi iz njegove glave je tekla. Tudi vsa ta kri je

bila pomandrana, proglašena za zločinsko in izdajalsko. Tudi vsi ti so čutili strašno težo prepuščenosti človeški zlobi in hudobiji. Bog je rabil njih kri za izpiranje umazanosti sveta, zato da se odluči trda skorja odtujenosti okrog človeških duš. Kri je iztekla, življenja so omahnila in ovenela, ne da bi dosegla cilj, za katerim so šla, z grenko zavestjo zapuščeni in neuspeha. Bog ve, kolikerim je prišel vzdih: Moj Bog, zakaj si me zapustil.

Potem so tekle in še teko solze. Duše krave v trpljenju in zapuščeni.

"Neizmerno daleč in vendar tako blizu," je pomislil. Zaprla so se vrata za domovino. Tam jokajo krvave solze in mi tukaj. Tam ima pravico vsak pljuniti na mater, na Marijo, njegovo dekle, tu je on kot gobavec zaznamovan od domačinov in tuje vojske. Doklej?"

"Do božje volje," je skoraj glasno vzdihnil Stanko, da se je sam sebe skoro prestrašil. "Za nas so leta, pred Bogom sekunde z že naprej določenim koncem."

Tedaj je začul glasno, veselo govorjenje. Ozrl se je. Po cerkvi gori je šla skupina izletnikov. "Kot po muzeju ali kakih razstavi hodijo," je sam sebi šepetal Stanko. "Presveta kri je neznana, pozabljena, prezrta. Čas gre preko nje; tako kakor naša."

Vstal je in se ob strani cerkve zgubil ven na pokopališče.

"Bog ve, kolikerim od teh, ki tu trohne, je bila ta presveta kri zares v odrešenje. Tako

blizu njih je bila, da so vsak dan lahko klečali pred njo."

Stanko je hitro stopil preko ceste na stezo in se vzpel po hribu do prvih mecesnov. Tam je sedel na melino, vzel iz oguljene vojaške torbe kruh in konzervo. Okrepčal se je še s čutaro črne kave. Potem je vstal in vrgel pogled na hribe okoli. Veličastno in mrzlo so stale gore okrog cerkve s sveto relikvijo. "Kot straža nevernikov ob božjem grobu," je pomislil Stanko in se spustil v dolino na cesto.

V Winklernu je zavel v hrib na desno. S silno grenkobo se je ločil od reke. "Ta teče navzdol v domovino, zame je zaprla, moram proč po poti, ki pelje v tujino. Tam doli gledajo hrepeneče v steno gora, ki nas loči ponižane, preganjane, in čakajo rešenja, od tu doli gledamo mi v ista zapahnjena vrata z isto bridkostjo v srcu. Raztrgane družine, raztrgane ljubezni, ena sama krvava solza, pretrgana v dve ogromni kaplji. Ko se združita, se bosta združili v solzo veselja.

Do tedaj homo pa romali, oni tam doli in mi tu gori, v duhu zapuščeni in trpljenja k sveti Krvi po vero, pogum in vztrajnost, dokler Bog ne bo sklenil, da je dosti, in bo s to krvjo in trpljenjem dosegel tisto, kar je v Njegovi sveti volji."

Stanko je utrujen stopal navkreber in preko Iselskega sedla omahnil v dolino v dom pregnancev.

N. ZEMLAK

ŽRTVE MORAJO BITI...!

Žalostne spomine nam vzbujata stavek. Za časa komunistične revolucije pri nas doma so namreč z njim opravičevali prelivanje krvi, o kateri le niso mogli trditi, da je izdajalska. Sto in sto krat so se v tistih letih ponavljale besede, da žrtve morajo biti. Zvenele so kot krilatice, s katero se rešiš iz zadrege. Nasmehnil bi se ob njej, če bi ne bilo šlo za kri, za prelito nedolžno kri, in večkrat iz tako zelo nespametnega razloga prelito. Dostikrat je bilo krvoprelitje izzvano celo iz zločinskih razlogov, zato namreč, da je bičalo živce, jih držalo v napetosti, zastrupljalo ozračje, vzbujalo grozo in ljudi gonilo v obup. Tako stanje so namreč nekateri hoteli imeti. Vedé ali nevedé so igrali v prilog narodnemu sovražniku. Množice so gnali v pokolj. Kot kruta poroga so v takih razmerah padale hinavsko zgovorjene besede, da žrtve pač morajo biti. Ni čuda, da jih ne prenesejo tisti, ki so v tistih dneh trpeli krivico, pa so imeli srečo, da so odnesli življenje.

In vendar ni zlepa stavka, ki bi bil bolj življenjsko resničen, kot je ta. Žrtve res morajo biti. Globoko v zmoti tiče tisti, ki se mu posmehujejo. Bili so takrat v tistih revolucionarnih letih tudi taki med nami, ki so žrtve zavračali zgolj iz strahu pred njimi, le zato, ker so se bali, da izgube svojo službo, svoj položaj in meščansko udobje. Tako materialistično in egoistično stališče ni pravo. Brez žrtev ni velikih reči ne v naravnem, še manj v nadnaravnem svetu.

ŽRTVE SO POTREBNE V NARAVNEM ŽIVLJENJU

Človek hitro razume, da so žrtve potrebne, kadar gre za njegovo korist. Drugače bi se ljudje ne gnali toliko v svojem življenju. Kaj vse ljudje prenesó, kadar si hočejo ustvariti primeren položaj ali si ga zboljšati. Noben trud ni prevelik; nobeno delo pretežko, samó da nese. Gon za boljšim zaslužkom žene ljudi v življenjsko nevarne obrate.

Težje razumejo nekateri žrtve iz idealnih motivov. Ne gre jim v glavo, zakaj znanstveniki uničujejo svoje življenje v laboratorijih, zakaj preiskujejo nevarne strupe večkrat na lastnem telesu, ko vendar ne morejo pričakovati osebnih koristi. Toda vsi vemo, da bi bilo naše življenje dosti manj udobno, če bi ne bilo požrtvovalnih ljudi, ki so tvegali lastno življenje, da so odkrili iznajdbo ali pa preiskusili njeno praktično vrednost. Brez žrtev skratka ni napredka v svetu.

Tudi narodna osvoboditev ali osvoboditev izpod diktature zahtevata žrtev. Upravičene so, kadar niso nespametne.

ŽRTVE V NADNARAVNEM ŽIVLJENJU

Bolj kot v naravnem svetu so žrtve potrebne v nadnaravnem. Ljudje bi namreč preživeli tista leta, ki so jim usojena, tudi če bi ne bilo udobja, ki so jim ga preskrbele žrtve drugih. Za golo zemeljsko življenje brez kakršnega koli stremjenja po napredku se namreč ne zahteva veliko. Divjaki po goz-

dovih so cele rodove živeli brez večjega napora. Tudi cigani niso zvečer legali spat bogve kako utrujeni od dnevnega dela.

V nadnaravnem svetu pa je vse drugače. "Nebeško kraljestvo," je govoril Kristus v priliki, "je podobno zakladu, skriteму na njivi, ki ga je človek našel in skrili; in od veselja nad njim gre in proda vse, kar ima, ter kupi tisto njivo. — Tudi je nebeško kraljestvo podobno trgovcu, ki je iskal lepih biserov. Ko je našel dragocen biser, je šel in prodal vse, kar je imel, in ga je kupil" (Mt 13, 44—46). Velikansko vrednost nebeškega kraljestva nam hočeta dopovedati ti dve Gospodovi priliki. Za doseg nebeškega kraljestva ni nobena žrtev prevelika.

Čut obranitve samega sebe nam narekuje, da se bojmo tistih, ki nas hočejo umoriti, zlasti če se ne moremo braniti. Kristus pa pravi: "Povem pa vam, svojim prijateljem: Ne bojte se tistih, ki umoré telo, a potem ne morejo storiti nič več. Pokazal pa bom, koga se bojte: Bojte se tistega, ki more usmrtiti in potem vreči v pekel. Dá, rečem vam, tega se bojte" (Lk 12, 4—5). Bog me more večno zveličati ali večno pogubiti. Za veliko reč gre. Zato se ga moram bati.

Lakomnik je rekel sam sebi: "Duša, veliko blaga imaš, spravljenega za veliko let; počivaj, jej, pij in bodi dobre volje. Toda Bog mu je rekel: Neumnež, to noč bodo tvojo dušo terjali od tebe, kar pa si spravil, čigavo bo? Tako je s tistim, ki si nabira zaklade, pa ni bogat v Bogu" (Lk 12, 19—21). Za svoje življenje sem pred Bogom odgovoren. Poklical me bo k obračunu, kadar bo hotel. In če ne bom pripravljen?

"Če te tvoja roka ali tvoja noga pohujšuje, jo odsekaj in vrzi od sebe. Boljše je zate, da prideš z eno roko ali kruljav v življenje, kakor da bi imel dve roki ali dve nogi, pa bi prišel v večni ogenj. In ako te tvoje oko pohujšuje, ga izderi in vrzi od sebe. Boljše je zate, da prideš z enim očesom v življenje, kakor da bi imel dve očesi, pa bi bil vržen v peklenški ogenj (Mt 18, 8—9). Tudi če gre za tvoje desno oko, ga izderi, in za tvojo desno nogo, jo odsekaj in vrzi od sebe (Mt 5, 30). Kako je Kristus neizprosno, ko zahteva žrtve. Kar zavaja v greh, je treba odstraniti, pa naj velja, kar hoče. Vsemu, kar zavaja v greh, se je treba odpovedati. Tudi če se ti zdi tako potrebno kot tvoja desna roka ali tako ljubo kot tvoje desno oko. Zahteva se skrajna radikalnost. Izravnati si desno oko, odsekati si desno roko. Ali je mogoče zahtevati večjo žrtev? Vendar je bolje, kot biti pogubljen.

"Ko so šli po poti, je Jezusu," pripoveduje sv. Luka, nekdo rekel: "Za teboj bom hodil, kamor koli pojdeš." Jezus mu je odgovoril: "Lisice imajo brloge in ptice pod nebom gnezda. Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil." Drugemu pa je rekel: "Hodi za menoj." Ta je dejal: "Gospod, dovoli mi, da prej grem in pokopljem svojega očeta." Toda rekel mu je: "Pusti naj mrtvi svoje mrtve pokopljejo, ti na pojdi in oznanjuj božje kraljestvo." Še drugi mu je rekel: "Hodil bom za teboj, Gospod, dovoli mi, da se prej poslovim od svojih domačih." Jezus mu je pa re-

kel: "Nihče, kdor roko položi na plug in se nazaj ozira, ni pripraven za božje kraljestvo" (Lk 9, 57—62). Vsa naravna čustva je treba zatreti, če tako zahteva božja volja. Božji klic moramo poslušati hitro, odločno, brez obotavljanja. Za Kristusom moramo hoditi z vsem srcem, odpovedati se vsakemu polovičarstvu in vsaki neodločnosti. To pa zahteva od človeka veliko žrtev.

"Ne mislite, da sem prišel zato, da prinesem na zemljo mir; nisem prišel, da prinesem mir, ampak meč. Prišel sem namreč, da ločim sina od očeta in hčer od matere in snaho od tašče; in človeku bodo sovražniki njegovi domači. Kdor ljubi očeta ali mater bolj ko mene, ni mene vreden; in kdor ljubi sina ali hčer bolj ko mene, ni mene vreden; in kdor ne vzame svojega križa in ne hodi za menoj, ni mene vreden. Kdo najde svoje življenje, ga bo izgubil, in kdor izgubi svoje življenje zaradi mene, ga bo našel" (Mt 10, 34—39). Kristusov radikalizem prihaja tu do viška. Zahteva odločen boj zoper strasti. Nalaga na težke žrtve. Tudi samo življenje terjá. Kdor si bo skušal ohraniti telesno življenje s tem, da bo krščanstvo zatajil, bo pogubljen. Kdor pa bo dal svoje telesno življenje za Kristusa, bo prejel za plačilo večno življenje.

Bolj jasno in bolj avtoritativno Kristus ni mogel zahtevati žrtev. Sama dobrota je bil. Ob prijateljevem grobu je zajokal, jokal nad usodo trdovratnega jeruzalemskega mesta; kakršna koli beda, telesna ali duhovna, se mu je v srce smilila. "Hodil je od kraja do kraja, delil dobrote in ozdravljaval vse," je mogoč reči o njem sv. Peter (Apd 10, 38). Ta, takó dobri Jezus, s tako silno energijo neizprosno zahteva največje žrtve! Kdo bi še mogel dvomiti, da so žrtve potrebne. Kdo bi se jim še mogel posmehovati.

Tu velja strašna dilema, ki jo je napovedal že stari Simeon od Jezusove darovanju v templju: "Ta je postavljen," je rekel o Kristusu, "ta je postavljen v padec in vstajenje mnogih (to je vseh) . . . , da se razodenejo misli mnogih (to je vseh) src" (Lk 2, 34).

Tu velja usodni ali — ali. Ali sprejmemo žrtve, ki jih Bog od nas zahteva, ali jih ne sprejmemo. Pa naj so žrtve še tako velike. Ali sprejmeš, ali ne. Če sprejmeš, se boš zveličal. Če ne sprejmeš, se boš pogubil. Oboje pa bo večno. Tretjega ni. Strašna resnost.

KRIŽ

Kristus pa žrtev ni samo zahteval, marveč je v svojem življenju sam opravił največjo žrtev. Že v začetku svojega javnega delovanja je v ponočnem razgovoru z Nikodemom napovedal svojo odrešilno smrt na križu. "Kakor je Mojzes povišal kačo v puščavi, tako mora biti povišan Sin človekov, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak imel vsak večno življenje. Zakaj Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje" (Jan 3, 14—16).

Volja nebeškega Očeta je bila, da Kristus, četudi za ceno največje žrtve, svet odreši. Ta volja je bila Kristusu sveta. Že ob svojem prihodu na svet je molil, kakor pravi apostol

Pavel v čudovitem pismu Hebrejcem: "Daritve in žrtve nisi hotel, a telo si mi pripravil; žgalne daritve in žrtve za greh ti niso bile všeč. Tedaj sem rekel: Glej, prihajam, da izpolnim, o Bog tvojo voljo," "Po tej volji," dostavlja Pavel, "smo z daritvijo Jezusa Kristusa posvečeni enkrat za vselej (pogl. 10, 5—7, 10).

Kristus zahteva, da vzamemo vsak dan svoj križ na ramena in hodimo za Njim. On je šel pred nami obložen z veliko večjim in težjim križem, kot pa je križ kogarkoli izmed nas. Ničesar ne zahteva, česar ni sam preskusil. "Samega sebe je izničil, podoba hlapca vzel nase, postal sličen ljudem in bil po vnanjosti kakor človek. Ponižal se je in bil pokoren do smrti, smrti na križu" (Filip 2, 8). "V dneh svojega življenja na zemlji je daroval prošnje in molitve s silnimi klici ni solzami njemu, ki ga je mogel oteti... In čeprav je bil Sin, se je iz tega, kar je trpel, učil pokorščine" (Heb 5, 7—8).

Na Oljski gori se je v noči, ko se je začelo njegovo odrejilno trpljenje, po evangeljskih poročilih "začel žalostiti in trepetati in se od groze tresti." Tri ure je prosil: "Moj Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih od mene; vendar ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti." Očetova volja pa je bila, da grenki kelih nastavi in izpije do dna. Na križu visoč je v groznih telesnih in dušnih mukah začutil najstrašnejše trpljenje zapuščeniosti. Oče ga je zapustil. In zaklical je z močnim glasom, pravi evangelist: "Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil." Nikdar ne bo mogel noben človek in vse človeštvo ne, izmeriti velikosti te bolečine.

Kristusov križ je znamenje največje žrtve. Po vsej pravici nam Kristus ukazuje: Vzemite vsak svoj križ in hodite za menoj. S težjim obložen sem šel pred vami za vas.

SVETA MAŠA

"To delajte v moj spomin," je naročil Kristus apostolom pri zadnji večerji, ko je postavil zakrament presv. Rešnjega Telesa. Postavil je ta zakrament pod dvema ločenima podobama kruha in vina. To ločitev je predstavljala dejansko ločitev krvi od telesa, ki se je izvršila prihodnji dan, veliki petek, na križu. V Kristusov spomin je ustanovljena sv. maša, v trajen spomin njegove največje žrtve. Toda maša ni samo pomenljiv spomin Gospodove smrti, marveč se pri njej vedno sproti obnavlja njegova daritev na križu. Isti darovalec je pri obeh daritvah in isti dar, namreč Jezus Kristus; le način darovanja je različen: na križu je bil krvav, pri maši pa je nekrvav.

Sv. maša nas torej neprestano živo spominja Kristusove žrtve; še več, ta žrtve se pred nami neprestano obnavlja.

Sv. maša nam neprestano dopoveduje, da so žrtve potrebne. V živih slikah nas uči, kako se moramo žrtvovati. Maša ni namreč le Kristusova daritev, marveč je daritev celega mističnega Kristusa, glave in udov njegovega mističnega telesa. Maša je tudi naša daritev. Samega sebe moramo pri njej Bogu darovati. Žrtve čez dan so le podaljšanje jutranje maše. Žrtvovanje torej ni le nekaj

akcidentalnega v življenju kristjana, marveč spada k bistvu bogočastnih dejanj, ki so najvažnejša v človekovem življenju.

Sv. maša nam jasno izpričuje, kako je prazno življenje brez žrtve. Nekaj bistvenega mu manjka.

V spomin Kristusovega trpljenja in smrti je postavljena maša. Živo nas vsak dan spominja, koliko je Kristus pretrpel za nas. V luči, ki izhaja iz sv. maše, postajajo naše žrtve tako zelo majhne.

DUŠA ŽRTEV

V nadnaravnem svetu velja čudovit zakon o medsebojni vzajemnosti treh cerkva, vojskujoče se na zemlji, zmagoslavne v nebesih in trpeče v vicah. Pa tudi člani vojskujoče se Cerkve so med sabo v čudoviti zvezi. Saj ni čuda, ko pa so udje enega in istega živega Kristusovega skrivnostnega telesa. Zaradi te tesne medsebojne zveze si morajo člani medsebojno pomagati podobno kot udje v fizičnem organizmu.

Še drug zakon poznamo v nadnaravnem svetu. Ta zakon pravi, da se duše rešujejo s trpljenjem. Za greh je namreč treba dati neskončno razžaljenemu Bogu zadoščene. Živ dokaz za ta zakon sta trpljenje in smrt Jezusa Kristusa. Kristus je zadostil Očetu za ves svet enkrat za vselej. Z vso umsko silo svojega genija nam to dopoveduje sv. Pavel v svojih pismih. Odreženi smo po Kristusu vsi enkrat za vedno. Novo odreženje ni več potrebno. Toda naobrnitev tega odreženja na vse ljudi še ni izvršena. Niso še vsi prišli v zvezo z neizmernim morjem Kristusovega zasluženja. In tudi za to, da duše pridejo v to zvezo, je potrebno trpljenje. Cerkev mora v tem smislu dopolnjevati svojo glavo Kristusa, kot uči apostol Pavel.

Če združimo oba zakona, spoznamo pomen duš, ki se žrtvujejo za druge. S svojim trpljenjem rešujejo druge. Marsikaj, kar človek dela, je večkrat brez vsake koristi. Koliko nesmielnega tratenja sil je v svetu. Koliko izpodletelih poskusov in podvigov brez haska! Trpljenje in žrtve darovane za druge pa niso nikoli zaman. Od treh življenjskih imperativov: moli, delaj, trpi, je najuspešnejši, kolikor zavisi od človeka samega, tretji. Trpi! Če trpiš in se žrtvuješ za druge, vedno koristiš. Dušo rešuješ za vedno srečo. Lahko si je misliti, kako je Kristus hvaležen taki duši. Po njeni zaslugi ni tekla zaman Kristusova rešnja kri za to ali ono dušo. In ko bodo te rešene duše nekoč v večnosti spoznale, komu se imajo zahvaliti, da so prišle v zvezo s Kristusovim odreženjem, pač ne bodo štedile s svojo hvaležnostjo. Marsikaj, kar se danes zdi na svetu veliko, bo izginilo, ko "bo prešla podoba tega sveta," tihe žrtve, za katere svet morda vedel ni, pa vso večnost ne bodo izgubile na svoji vrednosti.

Žrtve morajo biti. Hvala Bogu, da je tako. Koliko življenj, katerih delež v svetu je trpljenje, bi bilo brez vrednosti, če bi žrtve ne bile potrebne. Koliko ljudi bi se pogubilo, če bi jih žrtve drugih ne rešile. Resnično, žrtve morajo biti.

KINO - DA ALI NE...

NAŠE NAČELNO STALIŠČE DO FILMA

Brez dvoma je film ena najsplošnejših zabav današnjega človeka. Postala mu je nekaka potreba. Mnogim se zdi, da spada k nujnim lastnostim modernega človeka, da pozna vse važne filme, filmske igralkе in igralce ter filmska proizvajalna podjetja. Ta miselnost se širi tudi med našimi ljudmi; nekateri so redni obiskovalci kinov, mnogi drugi pa so na tem, da postanejo. Času in privlačnosti kina je zelo lahko podleči; posebno mladino more zamamiti in vzbuditi v nji neko novo in močno strast: kino.

Ob tem pa se nam vzbudi vprašanje: ali je ta pojav zdrav ali ne? Ali naj ta način zabave in oddiha mirno sprejmemo, odobravamo in celo priporočamo, ali pa naj ga odklanjamo in prepovedujemo? Ali morda ne ruši višjih in važnejših vrednot v človeku, tako n. pr. duhovnih, uravnih in religioznih? Mar ne slišimo pogosto, posebno od strani razumnih in dobrih ljudi, ostrih obsodb filma in kina? Papež Pij XI. je izdal celo posebno okrožnico o filmu (*Vigilanti cura*, 29. junija 1936), ki v njej svari pred kvarnim vplivom današnjih filmov. Mar se človekovo vest sama včasih ne oglasi ter obsoja in svari?

V odgovor na ta sorodna vprašanja, ki so gotovo aktualna in pereča, naj v kratkem pojasnim, kakšno naj bo, oziroma kakšno mora biti naše načelno in praktično stališče do kina, na podlagi etike, katoliške moralke in nauka Cerkve. Tako bomo imeli zase in za druge zanesljiva vodila glede teh vprašanj.

V razumevanje načelnih smernic, ki bodo sledile, naj ta članek poda, kot nekak uvod, nekaj misli o psihološkem vplivu filma na človekovo notranjost na sploh.

I. VPLIV FILMA

a) O vplivu filma na človekovo notranjost

PRAZNO JE ŽIVLJENJE BREZ ŽRTEV

Žrtve, ki prinašajo trenutne zemeljske koristi tistemu, ki se žrtvuje, so ljudem razumljive. Za žrtve iz idealnih vzrokov, čeprav še vedno zemskih, pa imajo že manj smisla. Morda postavijo narodnemu junaku ali nebežnemu delavcu za javno korist spomenik in ga naučeno slave ob spominskem dnevu, če je taka navada. Po njegovih stopinjah pa ne stopajo radi.

Zelo malo pa je v ljudeh smisla za žrtve v nadnaravnem življenju. Kakor bi bili slepi in gluhi za nje! Pod verskim življenjem si zvečje predstavljajo neko nejasno vero v meglene nadzemske osebe in morda še kakšno molitev, ki pa je bolj magija kot mo-

ljepo z vso gotovostjo trditi: psihološki vpliv filma na miselnost, voljo in čustva, in tako na življenje je izredno močan. Pij XI. pravi zato, da so kini: "šole, ki večino ljudi na mnogo bolj uspešen način kot abstraktno razmišljanje vodijo ali do kreposti ali v žalode" (*Vig. cura*).

To dejstvo, ki ga priznavajo in uče danes vsi psihologi, pa tudi vsi, ki z odprtimi očmi in z zaskrbljenostjo opazujejo življenje, je lahko umljivo:

Vsi vemo, kako velik in usoden vpliv ima tisk (časopis, revija, knjiga) na človekovo dušo. Večkrat smo že o tem brali in isto sami izkusili na sebi ali na drugih. A vpliv filma je še močnejši kot vpliv tiska. Zakaj?

Film govori človeku v sliki. Govori očem, ki so prvi in najmočnejši vir vtisov. Sami vemo, koliko globlje se nam vtise v srce in spomin, če vidimo, kako je vlak povozil človeka, kakor pa če poročilo o istem dogodku samo beremo. Film pa kot fotografija prav dela videz resničnosti (v nasprotju z narisano sliko). — Ta govorica v sliki je nadalje vsem umljiva; besed pogosto ali ne razumemo, ali, ko beremo, ne mislimo resno na to, kar beremo; pomen celih stavkov nam uide. Že v knjigi nam bolj ugaja, kadar je napisana nazorno, slikovito; manj razumljive stvari pojasnujemo s slikami, prilikami. Vse to zato, ker nam je slika najlažje umljiva. Vse razumemo, ker vidimo. — Dalje nam slika govori povsem neposredno: v knjigi vidimo črke, besede in stavke, ki jih žele sami spremenimo v predstave; film pa nam nudi že izgotovljene predstave, ki jih samo sprejemamo. Zato pa sledimo filmu brez vsakega duševnega dela in napora. Človek je zgolj pasiven: zadoštuje, da udobno sedi in si odprt za slike in vtise, ki stopajo pred te. To pasivno zadržanje

litev, zakaj uspeh mora biti kot pri avtomatu: pritisneš na gumb, spustiš novce, pa dobiš, kar hočeš. Da moraš žrtvovati, se odpovedati temu in onemu, stalno spolnjevatı zapovedi, ali celo trpeti za druge, to jim ne gre v glavo. Postali so egoistični materialisti, čeprav nemara na ves glas zatrjujejo, da so kristjani.

Pravega krščanstva ni brez žrtve. Zakaj popolnost, k kateri morajo kristjani kot Kristusovi učenci stremeti, je v ljubezni. Ta pa ne obstoji v besedah ali čustvu, marveč v izpolnjevanju zapovedi. Tega izpolnjevanja pa ni brez žrtve. življenje, v katerem ni žrtve, je prazno. Ko bi bilo samó to! Toda tako življenje bo nekoč obsojeno.

DR. ALOJZIJ ODAR

je kakor nalašč pripravno, da film aktivno vtisne svojo misel in podobo v človekovega mirujočega duha. — Tudi se slike tako hitro menjavajo, si tako hitro slede, da nimaš časa, da bi njih vsebino, misel in vpliv kritično presodil, kaj šele premislil, kako bi reagiral nanje. Vpliv filma še poveča **gibanje**: v filmu je vse živo, vse v gibanju. Gibanje pa ima na človeka posebno moč, posebno še na mladega. Že otrok se veliko bolj veseli igrace, ki se navije in "gre", kakor pa mrtve reči. — Tudi je vpliv filma **hitrejši in bolj koncentriran**, kot vpliv knjige. Koliko manj časa je treba, da vidiš v filmu zgodbo, kot če bi jo bral v romanu. Roman bereš v presledkih, včasih ga več dni ne vzameš v roke, zato je vpliv knjige deljen, ni tako koncentriran kot v filmu, ko vidiš vso zgodbo naenkrat. — V zvočnem filmu znatno povečata vpliv filma, poleg žive govornice, še **petje in godba**. Saj pogosto le spremljata in povdarjata glazbeno, to kar slika kaže; govorita ušesu, kar kaže fotografija očem. Tako glasha krepi in pogloblja vpliv slike. — Dodati je še psihološko važno dejstvo **teme** v kinu: ta prepreči raztresenost, saj ne vidiš ničesar drugega kot sliko na platnu, kamor je vsa pozornost tako osredotočena. To izbranost pospešuje tudi okolščina, da se čutiš, zaradi teme, čisto samega, ločenega in neopaženega, tako da se moreš predati svobodno in nemoteno mislim in čustvom, ki jih film uči in zbuja. Končno naj omenim še **vpliv mase**. Skupno doživljanje istega dogajanja ima neko sugestivno moč na človeka.

Te misli, ki jih poudarja tudi Pij XI. v omenjeni okrožnici, zadostno pokaže silen vpliv, ki ga ima film na človeka že po svoji naravi sami. V še večji meri pa velja povedano za mladega, odraščajočega človeka. V letih, ki so tako zelo odločilna za miselno in нравno vzgojo, ko išče vzorov in idealov, ko se vzbuja v njem hrepenenje po spoznanju življenja in njegovih skrivnosti, je mlad človek tudi najbolj sprejemljiv za vplive od zunaj in obenem malo sposoben, da bi te vplive presojal in popravljal. Kar močno doživi, se nevede in nehote vzida v njegovo notranjo zgradbo. Ko je neki sociolog (Balson) poslal učiteljem in zdravnikom vprašalne pole za svojo socialno statistiko in jim zastavil tudi vprašanje: kaj bolj vpliva na značaj otrok: šola ali dom, je 70 % onih, ki so odgovore poslali, oboje prečrtalo in zapisalo: kino. Zato je javna oblast v mnogih državah uvedla posebne prepovedi filmov do določenega leta.

To vzgojno moč filma za staro in mlado so mnogi spoznali že davno in jo spretno in učinkovito uporabili v propagandne svrhe za svoje ideje, žal, skoro vedno v zlo (boljševiški filmi; Hitlerjeva Nemčija).

b) Velika vplivna in vzgojna moč filma je torej neovrgljivo dejstvo.

Iz tega dejstva pa sledita dva za nas zelo važna zaključka.

1. Filma ne moremo presoditi le pod umetniškimi, tehničnimi in zabavnimi vidiki, marveč tudi in predvsem pod vidikom tega vplivanja. Pravim: predvsem, ker je med vsemi

vidiki ta najvažnejši. Je pa najvažnejši, ker vpliva na najvažnejše človekove dobrine: na njegovo mišljenje (nazore), нравnost in vernost. So pa najvišje dobrine ne le, ker so duhovne, marveč predvsem, ker je od njih odvisno, ali človek doseže svoj končni cilj, ali ne; ali ima njegovo življenje pravi pomen, smisel in vrednost, ali ne. Nobeno umetniško uživanje ne odtehta škode, ki jo človekovi duši prizadevajo slabi filmi.

Pod tem vplivnim vidikom delimo navadno filme v dobre, slabe in več ali manj indifertne, ki niso ne pozitivno dobri, pa tudi ne izrecno slabi. Dobri so, ki vplivajo vzgojno dobro na človeka, slabi pa, ki vplivajo kvarno, ki torej rušijo omenjene duhovne vrednote. Škodujejo pa ali po svoji vsebini (napačni nazori) ali pa po obojem. Jasno je takoj, da bodo smernice glede obiskovanja kina drugačne za slabe in drugačne za dobre in indifertne filme.

Glavno je, da ne pozabimo nikoli motriti in presojsati film predvsem pot tem vidikom. To je prva in osnovna dolžnost katoličana in vsakega pametnega človeka do filma.

2. Še drugi zaključek sledi iz gori povedanega: **Zelo se motijo, kateri trdijo, da jim slabi, neuravni filmi ne škodijo, češ da so zreli in utrjeni**. Res more biti, da se v izrednih primerih versko in нравno žares trdnemu človeku za čas posreči, da se ubrani vpliva slabih filmov, posebno če ni reden ali pogost obiskovalec kinov, se slabega vpliva zaveda in se ga skuša sproti znebiti, ali pa če hodi v kino prav z namenom (ali celo poslan v to), da filme očenuje. Poleg takih redkih izjem pa velja, da so vplivu filma splošno vsi podvrženi. Kdor trdi, da slabi filmi nanj ne vplivajo kvarno, dasiravno jih redno ali pogosto gleda, je ali že tako zapadel vplivu slabega filma, da več ne razlikuje med dobrim in slabim (tak škode več ne čuti, a jo dejansko trpi, vsaj v tem smislu, da ga slabi filmi v slabem utrjujejo in mu zatrejo morebitne glasove vesti in zdrave pameti), ali pa se škode ne zaveda. Posebno nevarno pri filmu je namreč to, da vpliva navadno počasi, neopazno, neobčutno. Polagoma se človeku zbuja dvomi o trdnosti нравnih načel (n. pr. o nerazdružnosti zakona) in napačni nazori pronicajo v njegovo mišljenje, tankovestnost in občutljivost za dostojnost pa začneta gineti. V tem, da se obiskovalec ne zaveda škode, ki jo trpi, je prav njegova nezrelost, ne pa zrelost, ki se nanjo sklicuje. Prav tako ne velja ozirati se na utrjenost. Vemo, kako je z njo. Res je eden bolj utrjen kot drugi. A je meja, ko moramo vsi priznati, da nimamo na sebi posledice izvirnega greha, predvsem nagnjenje k slabemu, oslABLJENO voljo in zatemnjen razum. Povrh tega je v tem tudi dobrnša mera napuha in nepoznanja samega sebe. Končno pa ni malo takih, ki jim je govorjenje, da jih slabi filmi ne kvirajo, le pretveza in izgovor, ker se nočejo ali ne morejo ustavljati vabljenosti filma.

Pa dovolj o vplivu filma na človeka poedinca.

c) Film danes vpliva na človeštvo sploh. To je: njegov vpliv ni močan le na globoko

(intenzivno), marveč tudi na široko (ekstenzivno). Kino je zajel ves svet. Pij XI. govori o milijonih, ki dnevno gledajo filme. Osservatore Romano je že l. 1935 navajal število 36 milijonov na dan. Od tedaj pa se je kino še vse bolj razširilo. Prodrlo je iz mest na deželo, v mestih pa ga najdeš skoro že v vsaki večji ulici. Sami moremo opazovati, koliko več gre v nedeljo ljudi v kino kot pa v cerkev. Kino je postal najsplošnejše sredstvo oddiha in zabave.

Poleg privlačne moči filma je temu vzrok nizka cena vstopnine, tako da imajo pristop v kino vsi sloji. Pred gledališčem ima tudi to prednost, da ne zahteva posebne obleke, kar daje kinu bolj socialen značaj. Predstave so ob vsaki uri, tako da moreš iti v kino popoldne ali zvečer ali ponoči, kadar pač imaš čas, kar omogoča obisk skoro vsakemu. V kinu se zabavajo tudi ljudje, ki ne znajo brati; še več pa je takih, ki nočejo brati, ker jim je branje prenaporno in vse preveč dolgočasno.

Tako moremo reči s Pijem XI., da je "kino največje in najmočnejše sredstvo vplivanja", ker vpliva ne najširše mase ljudi in tako v veliki meri oblikuje javno mnenje v važnih življenjskih in versko-nravnih vprašanjih.

Po tem vplivu na maso pa vpliva spet nazaj na poedinca, saj je ta tako pogosto v svojem

mišljenju in ravnanju odvisen od javnega mnenja in vzgleda.

Ob vsem tem razmišljanju se nam kino kaže kot mogočna sila, ki vzgaja danes človeka in družbo. Ta vpliv je malodane neubranljiv. Današnje življenje kaže posledice tega vpliva. Kratko je opisal to vzgojno delovanje filma Ed. Haracourt (Problème social de la démoralisation par le livre et l'image): "Kino je najenergičnejše sredstvo sugestije in prepričevanja, kar jih je človeštvo kdaj poznalo. Kino je činitelj socialne revolucije, s katerim se ne more nič primerjati, katerega učinkovitost je večja kot učinkovitost poezije, govora, glazbe. Gibljiva slika deluje na tisoč mestih naenkrat in na tisoč krajih budi v civiliziranem človeku ostanke primitivnega človeka, večnega posnemovalca, ki se uči predvsem iz slike. Slika je zanj večna in splošna inicijativa; je misel, ki stopi v njegovo dušo naravnost skozi oči, je skušnjava prvega reda, prisvojitve z najmanjšim trdom, neposredna in topla penetracija tam, kjer abstraktna ideja vpliva na dušo preprostih le posredno in mrzlo." (Osserv. Rom. 16. VII. 1936.)

Na podlagi tega dejstva bomo v naslednjih člankih razmišljali o smernicah, ki urejajo naš odnos do kina. DR. IGN. LENČEK

Razporoka - rak rana 20. stoletja

Poplava materializma in pozitivizma ni zajela samo javnega življenja, življenja poedincev, ampak tudi najbolj intimno človekovo življenje, središče njegove sreče, družino. Dosti ljudi — naprednjaki in inteligenca, kot se sami imenujejo — je spremenilo način in pravila družinskega življenja, ki so skozi stoletja kraljevala v srečnih družinskih ognjiščih, in hotelo nadomestiti vse to z nečem, kar naj nudi oziroma da možu in ženi možnost skupnega življenja vse dotlej, dokler ne užijeta vseh sladkosti, ki sta jih iskala.

Tako je preteklo stoletje prineslo v meščansko življenje povsem nove pojme o družini in družinskem življenju. Francija je postala središče za razširjevanje teh pojmov, povdarjajoč, da imajo izvor v človeški pravici do svobode. Leta 1884 je že po vsem "modernem" svetu postala moderna razporoka "na francoski način".

Kot so gesla francoske revolucije o bratstvu, enakosti in svobodi zajela ves svet, tako je tudi razporoka postala predmet parlamentarnih in javnih pouličnih razprav, sredstva politične propagande. Politiki vseh političnih skupin, izvenzemski katoličani, so postavili zahtevo po razporoki kot eno izmed glavnih točk in zahtev svojih strank, ki se mora vključiti v družinsko pravo.

V mnogih modernih državah si države že po ustavi zajamčijo izključno pravico urejanja zakona in družinskega življenja. Cerkev je prikrajšana vseh pravic, ki jih ima po svojem nadnaravnem in božjem poslanstvu. Za dr-

žavo je veljaven samo zakon, sklenjen pred civilno oblastjo, poroka v cerkvi pa je privatna zadeva zaročencev.

Danes skoraj na svetu ni države, ki ne bi uvedla v svoje zakonodajo ali celo ustavo razporoko. Le Italija, Irska, Španija, Portugalska, San Marino, Andora, Kanada (francoski del), Argentina, Chile, Ecuador, Kolumbija, Peru in Paraguay so še dežele na svetu, ki še niso uzakonile razporoke in več ali manj spoštujejo naravne pravice in poslanstvo družine.

* * *

Zagovorniki in propagandisti razporoke so si obetali velikih uspehov. Mislili so, da bo človek, osvobojen zakonskih vezi, srečen, da bodo zakoni, ki hočejo biti trajni, še lahko obstajali brez škodljivega vpliva ločencev na zdrave družine. Realnost je pokazala nasprotno: razporoka je postala nalezljiva bolezen naše dobe.

V USA je bilo leta 1887 letno 0.5 razporok na vsakih 1000 prebivalcev, leta 1948 je število razporok doseglo že 2.5 razporok na 1000 prebivalcev, ali bolj nazorno 22.8 razporok vsako leto na 100 zakonskih parov. Še bolj jasno govorijo te številke, da je leta 1901, ko so USA imele 77 milijonov prebivalcev, bilo 70 tisoč razporok letno, leta 1940 so imele 131 milijonov prebivalcev, število razporok pa je doseglo v tem letu 264 tisoč. Tako se je število prebivalcev USA v 39 letih zvišalo za 50 %, v istem času pa je naraslo število razporok za 350 % ali 7 krat.

Prvo mesto med razporočenci imajo filmske

zvezde, bogati trgovci in industrijalci, redki so pa primeri med revnimi sloji in kmečkim prebivalstvom.

V Švici so razporeke v zadnjih 40 letih narasle za 300 %. Na vsakih 10 zakonov je sigurno ena razporoka letno. V mestu Ženevi je v času, ko se sklepe 100 novih zakonov, razglašena na sodišču ena razporoka. Iz statističnih podatkov Švice lahko ugotovimo, da je v mestih do 10 tisoč prebivalcev 5.8 razporok letno na 100 zakonskih parov, v mestih od 10 tisoč na 30 tisoč prebivalcev je na leto 11.9 razporok na 100 zakonskih parov, v mestih od 30 do 100 tisoč prebivalcev je 22 razporok na 100 poročenih parov in v mestih nad 100 tisoč prebivalcev je na leto 22 razporok na 100 zakonskih parov. To dokazuje, da je število razporok veliko v velikih mestih, kjer je vedno veliko nevarnosti za zdravo družinsko življenje.

Anglija je v zadnjih letih nekoliko zaustavila val razporok. V dobi 1930—32 je bilo v tej deželi 4.3 razporoke na 10 tisoč zakonov. Primerjajoč te številke s podatki USA v isti dobi vidimo, da je bilo v USA 73.2 razporok na 10 tisoč zakonov, 17 krat več kot v Angliji.

Po drugi svetovni vojni je val razporok dosegel svoj višek. V USA je v letu 1945 bilo 30.8 razporok na 100 zakonov.

Največje in katastrofalne posledice vojne so bile v bivši prestolnici Nemčije, v Berlinu. V prvih 6 mesecih leta 1947 je bilo v Berlinu 24.465 razporok. V istem času je bilo sklenjenih 3429 novih zakonov. Sodišča niso mogla rešiti vseh pravnih razporok v predpisnem času kljub temu, da se je samo s tem bavilo 50 za to ustanovljenih sodišč. Ustanovitvi so morali nova sodišča in iskali sodnikov. Tako je nekdanja prestolnica Nemčije postala prestolnica razporok, to je nesrečnih ljudi, kjer so moralne ruševine veliko večje kot materialne.

Glavni vzroki berlinske katastrofe so predvsem v moralni dekadenci zakonov med vojno, v dejstvu, da je bilo veliko zakonov sklenjenih na hitro brez zadostne priprave in končno kot logična posledica nacional-socialistične ideje, ateizma in rasizma. Materialni vzroki, kot pomanjkanje stanovanj in sredstev za družinsko življenje so v tem pogledu na zadnjem mestu.

Po oktobrski revoluciji 1917 so v Rusiji takoj uvedli razporoko kot legalno sredstvo za ureditev in rešitev družinskih problemov. Družina je bila proglašena kot sovražnik št. 1 za nov režim. Bile so dane vse mogoče olajšave, da se je razporoka hitro dosegla. Po 30 letih je vse to dalo katastrofalne posledice. Izredno je naraslo število otrok brez doma in staršev, število otrok potepajočih se po cestah. Tozadevni državni zavodi niso mogli sprejeti vseh sadov svobodne ljubezni. Veliko število otrok je moralo ostati brez osnovne šolske izobrazbe in najmanjše vzgoje. Logično je naraščala delinkvenca mladoletnikov, ki se je postopoma spreminjala v splošno. Nasproti tej katastrofi je boljševiška država našla samo eno sredstvo, omejitev razporok na najnižjo mejo, kar pomeni obnovo

družine in družinskega življenja, nekaj, kar je tako osovraženo v komunistični ideologiji.

* * *

Positivno pravo je utemeljilo kot legalni vzrok za razporoko nezvestoba v zakonu, prešuštvo, zapustitev zakonskega druga, zanemarjanje zakonskih dolžnosti, sterilnost in mržnjo med zakoncema. Je pa še veliko drugih, ki so odvisni od primera do primera, predvsem pa je upoštevanje vzrokov odvisno od sodnika, ki odloča vedno upoštevujoč javno mnenje dežele.

Časopisi, specializirani v propagandi za razporoko, pokažejo nešteto krat, kakšni so resnični vzroki razporok. So to stvari, ki ne morejo priti na um duševno normalnemu človeku.

Pomanjkanje verske vzgoje in vere, je glavni vzrok, da je prišlo do razporok. Verska brezbrzižnost, zanemarjenost in ateizem so vzroki, ki rušijo in uničujejo družino. Med katoličani je sorazmerno malo razporok, sledijo jim protestanti in druge konfesionalne skupine. Največje število razporok je med akonfesionalci in ateisti. To nam pokažejo jasno statistični podatki, če naredimo primerjavo z versko strukturo prebivalstva dežele.

V letu 1947 je P. Joseph F. Cantilon S. J. vprašal v USA 26 oseb iz področja sociologije, medicine in strokovnjakov v demografskih vprašanjih, kateri so glavni vzroki razporok v USA. Odgovorili so vsi, in sicer je 8 navedlo kot glavni vzrok pomanjkanje vere, pomanjkanje verske priprave na zakon in nepoznanje dolžnosti, ki jih imata zakonca v skupnem življenju. Drugih 7 misli, da je glavni vzrok zaposlitev matere v tovarni ali pisarni in gospodarska emancipacija žene. Ostalih 11 se je razdelilo na več manjših skupin in so poslali odgovore manjše važnosti.

* * *

Po krščanskem in naravnem pojmovanju je zakon neločljiva zveza med enim možem in eno ženo ves čas življenja. Le smrt ju loči.

Papež Leon XIII. je v okrožnici "Arcanum" pokazal svetu vse težke posledice, ki jih prinaša razporoka človeštvu, in Pij XI. je v okrožnici "Casti conubii" razkričal vse lažnjive vabe in opravičila, s katerimi se hoče uničiti zakonska zveza.

Kar je Bog združil, naj človek ne loči, je klic katoliške Cerkve in njenih papežev skozi stoletja vsemu človeštvu. Razporoka uniči družino, s tem uničuje družbo. Že ob rojstvu uniči v človeškem srcu ljubezen, vzbudi strah pred življenjem in sovraštvo. Je vzrok brutalnosti in zločinov ter nezvestobe. Oropa ženo in mater toplega družinskega ognjišča, v kateri je enkrat vstopila kot kraljica, vzame otrokom starše in uniči mladost, najlepša leta človekovega življenja. Razporočena mož in žena postaneta izdajalca in tirana lastnih otrok.

Nemoralnost in nezvestoba dobita z razporoko legaliziran triumf, je legalizirana tudi pravica borbe proti obstoju normalnega življenja in človeške družbe. Je to eden izmed primerov, v katerem človek in država delata zavestno proti lastnim interesom in proti lastnemu obstoju.

A. HORVAT

ROKE OB PLUGU

Sive jesenske megle so pokrivalo dolino in se leno plazile okrog samotne kmetije "Na Zagorici", kakor da bi bila sama na tej žalostni zemlji. Ves popoldan se je z njive doli ob potoku razlegal močan glas starega Boštjana, prevžltkarja na kmetiji. Dan se mu je prehitro nagnil k zatonu, in naj se je še tako prizadeval in mučil, je moral pustiti skoraj polovico njive v strnišču. Začel je izpregati vole; plug je menil pustiti kar na ozarah do naslednjega jutra in ga samo zadelati s suhim dračjem in praprotjo. Med tem je polglasno godel sam s seboj:

"Kako vse je šlo izpod rok delo sinu Janezu, ki je prevzel kmetijo! Skozi več let — do letos — je preobrnil od ranega jutra do večera vso to veliko njivo ob potoku in še pol deteljšča v Brunčici, pa se je še smejal zraven, tako je bil močan. Sedaj pa, ko so se pojavili rdeči brezbožniki, ga ni strpelo doma. Stopil je med vrste "vojščakov Kristusovih" — vasnih stražarjev, zamenjal plug s karabinko, da brani "Križ in svobodo zlato". No, sedaj pa sem zopet jaz prevzel na stara leta plužne iz njegovih krepkih rok! Sicer me je opoldne sinaha, njegova žena, moledovala, naj prepustim plug njej, češ da je oranje prenaporno zame. Pa kaj sem hotel? — Ženska je le ženska! — In ona mlada z majhnim otrokom! — In ali bi ona zmogla? — In če bi še znala!? — Pa sem jo kar na kratko zavrnil."

Povzel je globoko sapo iz širokih prs... "Težki časi, težki časi! — Zares! —" Tako je momljal stari Boštjan sam s seboj, da se še ovedel ni, kedaj je prišla sinaha Marija s praznim škafof v njegovo bližino:

"Oče, prepustite meni plug! Danes ste se vendar prepričali, da vas plug preveč utruja," ga je ponovno zaprosila.

"Ne, dokler bom živ! Ne črhni mi več besedice o tem! Dokler se Janez ne vrne, bom gospodaril jaz in oral jaz, da veš!"

Sinaha Marija je sedaj vedela, da z besedo

V MOTNO ZELENJE SMREK...

V motno zelenje smrek,
v zlateče se halje kostanjev,
v otožne jeseni odjek,
v bele cvete lokvanjev

se vpleta moreči duh
motorjev, nafte, bencina —
gniloben, okužen vzduh
je še nebesna jasnina.

Nad holme, mehke ravni
spe dim ko mračne zastave,
utrujen človek strmi
v oskrunjene rože, trave.

Kako so žejne oči,
da Tvojo zazro domovino,
da duša se potopi
v Tvojo večno sinjino.

Slavko Srebrnič

ne bo ničesar opravila. Potrpežljivo se je oddaljila s škafofom k studenčku po pitno vodo. Tast pa se je odpravil z voloma proti domu in spotoma gruntal, kako bo še naprej trmoglavil.

Megle so se redčile in v manjših skupinah izginjale med Gorjanci. Izza Križevcev je dahnila ostrejša sapa in jih napodila proti Sveti Gori. Prikazovale so se na nebu redke zvezde. Kazno je bilo, da bo noč jasna in hladna.

Naslednjega jutra na vsezgodaj prižene Boštjan vole spet k potoku na njivo, tja, kjer je prejšnji večer pustil na ozarah zakrit plug. Toda stoj! Nekdo je imel posla s plugom! — In njiva je zorana prav do zadnje brazde. — Lepo pravilno zorana! — Brazda je pristojna k brazdi, kakor listi k listom v skrbno vezani knjigi. Še blede mesec se mu porogljivo nasmiha ob svojem zatonu nad Gorjanci. Boštjan si z rokavom potegne preko obraza, da bi si v glavi razjasnil misli. Pa naj misli in gleda kakor hoče, njiva je preorana in ostane. Če je bil "Dobri" na delu, hvala Bogu! Če pa "hudobec", potem je škoda vsakega zrna, ki ga posejejo v zemljo; nič dobrega ne bo prirastlo. — Vsekakor se mu pa zdi, da mu je to storil dobri sosed. Ob tej misli mu vzkipi nevolja v ponosni duši: Ali je že tako na koncu, da vsakdo že oddaleč opaža, da ga zdeluje? Dvignil je široko pest proti sosednji kmetiji: "Še stojim trdno na nogah, še imam krepke pesti za delo!" je zakričal tja čez, kakor da ga je kdo kaj vprašal. Pa vse je ostalo tiho in mirno, le njegov glas je mračni gozd skrivnostno odbil nazaj, kakor da bi mu kdo na njegov klic od tam odgovoril.

Starega Boštjana je imelo, da bi krenil z voloma in plugom kar v Brunčico na deteljšče in ga vsega preoral od meje do meje. Pa bi tudi smel! Toda nekaj mu je stopilo v noge, da so se mu šibila kolena: morda včerajšnji napor, ali... ker je danes tako zgodaj vstal, ali pozna jesen, ki za vsakim grmom skriva vlažno vreme, ali pa to nepojasnjeno presenečenje... Bog ve! Zato pa se je vrnil domov in ves dopoldan sedel v sobi. Roki je zleknil na veliko in močno javorjevo mizo, se zagledal v monogram predladkega Imena Jezusovega "IHS", ki je bil vdelan v sredino mize, in mislil in premišljal: "Kdo neki je bil ponočni orač?"

Navkljub svojim težkim mislim ni prišel do dna temu vprašanju. Po kosilu je štorljal po dvorišču in po gospodarskih poslopih, se razmišljen loteval vsako uro drugega dela, proti večeru pa še enkrat stopil doli k potoku k preorani njivi. Brazde so še vedno nepremično ležale lepo zložene, nič drugače, kakor druga leta, ko jih je skladal sin Janez. V njih ni mogel brati, kdo jih je ponoči odrezal s plugom, kdo je izvršil blagoslovljeno delo.

Pozno zvečer obide mlada kmetica vso hišo, spečo pod skrbnim varstvom, zapahne vse zapahne čez vse hišne dveri, se vrne k sniva-jočemu otroku v zibki, ga pokriža in poljubi. Ta čas tast že tudi spi v globokem snu. Marija vzame s predalnika pisano, toplo zavratno ruto — prišla ji bo prav v hladni jesenski noči — in odhaja pri zadnjih vratih iz

hiše. Zadnja vrata zaklene, ključ od njih dene v žep in čez malo časa skozi dvoriščna vrata z voloma zapusti dom.

Polna luna obseva zemljo s svojo belo mrzlo svetlobo. Marija orje zelnik. V mesečni luči svetlikajoči se jekleni lemež reže brazdo za brazdo. Vso noč mora Marija krepko voditi plug.

Ko zjutraj priklepa vole v hlevu, stoji stari Boštjan na hlevskih vratih; Marija pa poklada klajo živini v jasliah kakor druge dneve in poje, kot da se ne bi ničesar zgodilo.

Okrogli mesec je odpeljal s seboj lepo vreme. Dež se vlije v gostih curkih. Nove zaloge oblakov prihajajo od Svete Gore. Dežuje kar naprej tja v popoldan. Še pes ne gre v takem vremenu pred hišo, če mu ravno ni sila. Pute klavrno žde pod lojterskim vozom v kolarnici in na kameniti tlak na dvorišču enakomerno šumeče curlja deževnica s slamnatih streh. Sredi popoldneva povezne Boštjan staro vrečo čez glavo in čez pleča; namerja pogledat nekoliko okrog njiv. Poprej pa še naroči pastirju: "Izženi za uro, dve živino na travnik; nebo se vedri!"

Polagoma in zamišljen stopa možak po pobožju navzdol v njive. Dež samo še na rahlo rosi na njegovo čudni "dežnik". Pred zelnikom nenadoma obstoji in ves začuden dvigne glavo. široko čelo nabere v mrke gube; Nočoj ponoči je bil zopet nekdo na delu! Njegov grunt, njegovo zemljo naj pusti pri miru kakor je! Jo bo že sam preoral, kakor bo hotel in kadar bo hotel! — Na ozarah počiva plug — nem. Boštjan zaškriplje z zobmi in požre debelo slino. Pluga se še dotakniti ne mara; kdo mu more povedati, kdo je imel "tace" na plužnah! Toda navsezadnje pa mora vsaj narahlo pobožati z okornimi prsti hladni lemež. Saj to je vendar predmet, ki je bil v vseh časih, dobrih in slabih, last njegova in domačije.

Govorjancj se razkrivajo. Sveta Gora ne po-

šilja več novih zalog oblakov. Dež popolnoma preneha. Še Boštjan zdaj razkrije svoje čudno pokrivalo in se za slovo še enkrat zazre po skrbno zloženih brazdah.

Brazde mu sedaj razkrijejo skrivnost... Ne leži tam nekje pisana stvar med brazdami? Možak se sklone in dvigne predmet. Marijina pisana zavratna ruta je. Njegove oči obsije skrivnosten sij. Pa je vendar segel skrivnosti v dno:

Marija je bila doslej tisti ponočni orač!

Po večerji se dogovarjata snaha in tast o delu naslednjega dne.

"Jaz bom oral jutri Brunčico!" reče Boštjan Mariji in išče v njenih očeh. Sinaha pa ga pogleda kakor sicer in pritrđi: "Da!" Sklone se nad otrokom v zibki, ga pokriža, poljubi in popravlja odejo. Med tem odhaja tast širokih korakov iz sobe, vožči sinahi še lahko noč in zapre duri za seboj. Predno pa stopi po stopnicah navzgor v svojo sobico, zaklene vsa hišna vrata in ključe odnese s seboj:

"Zdaj pa orji Brunčico, Marija, če moreš!"

Trdo v noč vstane stari prevžitkar s postelje — spanec mu ni hotel na oči — gre po škripajočih lesenih stopnicah doli v sobo, nažge svečo in pogleda k Mariji v spalnico.

Marija se še v spanju zadovoljno smehlja in drži roko v varstvo na spečem otroku v zibki. Nekaj trenutkov jo Boštjan tiho opazuje, nato pa prav nalahko položi njeno pisano ruto na predalnik zraven kipa Brezmadežne pod steklom, držeč svojo široko dlan pred plapolajočim plamenom, da se odraža široka senca ne beli steni.

Boštjan vzame iz omarice v sobi pisemski papir, črnilo in pero, se vsede k javorjevi mizi in za sina Janeza na postojanki napiše ob svitu svečne svetlobe dolgo pismo, v katerem na koncu še enkrat pripiše:

"— — — In Marija je junaška žena in prava pravcata kmetica... Jutri bo orala Brunčico... Zna!..."

M. RADOŠ

SOCIALNI POMEN ZAKRAMENTOV

Ljudje na svetu ne živimo kot drug od drugega popolnoma neodvisni posamezniki, kot po vsem svetu raztreseni posamezni drobci. Tako življenje v tem redu sploh ni mogoče. Tak individualizem pomeni zanikanje življenja, življenje smo prejeli, se nam ohranja in množi in dosegamo svojo srečo le v družbi, le po skupnem sodelovanju v njej.

Tako je tudi v našem nadnaravnem življenju božjih otrok. Nismo le posamezniki, ampak tudi tu nadnaravno življenje prejemamo, se nam ohranja in množi le v nadnaravni skupnosti, v družbi, ki jo je Bog hotel, v sveti Cerkvi, ki je skrivnostno telo Kristusovo.

Kdor hoče duhovno živeti, se mora v to skupnost vključiti, mora postati delec skrivnostnega telesa Kristusovega. Le v kolikor se v to življenjsko skupnost vključi, v toliko bo živel.

Videli pa smo, da božje življenje posamezniku dajejo zakramenti. A to ne kot zgolj posamezniku — to gledanje zakramentov bi bilo enostransko — ampak dajejo življenje posamezniku prav po tem, **DA GA VKLJUČUJEJO V SKRIVNOSTNO TELO KRISTUSOVO, CERKEV. TAKO ZAKRAMENTI TO SKUPNOST, SKRIVNOSTNO TELO KRISTUSOVO, GRADE.**

Skrivnostno telo Kristusovo in zakramenti — oboje spada skupaj. Ne moremo eno od drugega ločiti in ne enega brez drugega prav umeti, pač pa prav drugo drugo lepo pojasnjuje. Poglejmo na kratko zakramente prav po tem vidikom.

Cerkev je trdna življenjska skupnost, v kateri polje nadnaravno Kristusovo življenje milosti. Ni to le brezgrevilna množica raztrganih poedincev, kot živo telo, organizem, ni le množica poedinih, raztrganih živih celic, ampak ena življenjska skupnost življenjska enota. Kar veže vse poedince v Cerkvi v eno življenjsko skupnost, telo, je tesna zveza s Kristusom, od katerega je vse življenje v Cerkvi. Kot so celice živega telesa resnično povezane v eno telo, prav tako resnično so po tej zvezi s Kristusom, glavo tega telesa, in po istem božjem življenju iz Kristusa povezani verniki Cerkve v eno življenjsko skupnost, skrivnostno telo Kristusovo.

„Jaz sem trta, vi mladike. Kdor ostane v meni in jaz v njem, rodi obilo sadu; zakaj brez mene ne morete nič storiti. Če kdo ne ostane v meni, se kakor mladika vrže ven in usahne.

— Kakor mladika sama od sebe ne more sadu roditi, če ne ostane na trti, tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni“ (Jan 15, 5. 6. 4). Življenjski sok božjega življenja se pretaka iz Kristusa — glave, trte — v vse, ki so v zvezi z njim, v vse ude, v vse mladike.

Po čem se pa pretaka in razliva božje življenje v vse ude, vernike, smo že rekli: po zakramentih. Ti so, če jih gledamo kot ustanovo Kristusovo, ne toliko posamezna dejanja, ampak kanali življenja, žile, po katerih utripa skrivnostno življenje tega telesa.

To je **NAUK SV. AVGUŠTINA IN SV. TOMAŽA**, ko poudarjata, da je cerkev ustanovljena, oblikovana in zgrajena z zakramenti. Cerkev je po nauku cerkvenih učiteljev zakramentalno občestvo, zakramentalni organizem. Enako govorijo mnogi cerkveni zbori.

Res je vez, ki veže vernike v Cerkvi v eno skupnost, tudi cerkvena oblast in ista vera. A po tem se Cerkev ne razlikuje toliko od navadne družbe, ki je eno tudi po eni oblasti in skupnem prepričanju članov. Cerkev v njeni posebnosti in notranjem bogastvu kaže zlasti ta vez — zakramenti. Z njim je ustanovljena, oblikovana in zgrajena. Brez zakramentov Cerkve ni.

To je drugi vidik, ki nam v novi luči kaže pomen posameznih zakramentov, da tako rečemo, njih socialni pomen — seveda socialni v nadnaravnem redu, v nadnaravni družbi, ki je skrivnostno telo Kristusovo.

KRST NAS po nauku sv. Pavla **VCEPLJA IN VČLENJA V KRISTUSA**, tako da postanemo njegovi udje in njegovo telo.

Član Cerkve nisi po tem, da si vpisan v seznam njenih vernikov. Biti moraš preustvarjen, prerujen, priličen temu skrivnostnemu telesu. Živo telo sprejme vase novo snov po skrivnostnem življenjskem delovanju — presnavljanju. Le tako, če zabiješ v telo žebelj, je to nasilno in ostane v njem „tuje telo“, ne spada k telesu. — Tako skrivnostno telo Kristusovo raste, sprejema vase nove ude, po skrivnostnem nadnaravnem presnavljanju, ki je po krstu.

Krst človeka nadnaravno presnovi, priliči, da je res delec te skrivnostne življenjske skupnosti, ud Kristusov.

Torej po krstu to skrivnostno telo kvantitativno raste, dobiva novih celic, novih udov. Brez tega Cerkve kot živega organizma ne bi bilo; s krstom pa, ko ga je Kristus enkrat

ustanovil, je dan živ organizem Cerkve, ki živi, raste, si prisnavlja novih udov, kot živa klica, živa rastlina, ki ima že tako majhna iz sebe moč, po kateri si prisnavlja novih potrebnih snovi.

Evharistija nas osebno še tesneje in globlje kot krst združuje s Kristusom, a s tem nas obenem tesneje in globlje združuje v eno Kristusovo telo. Sv. Rešnje Telo je zakrament popolnega včlenjenja v Kristusa, ta zakrament zgradbo skrivnostnega telesa Kristusovega tako dovršuje, po njem dosega svoj višek.

Krst tako meri na evharistijo, ker meri na popolnost, ki je sam ne daje, pa jo daje evharistija.

Ker nas **EVHARISTIJA ZDRUŽUJE NAJTESNEJE S KRISTUSOM** in nas tako v Kristusu **TUDI MED SEBOJ** združuje v eno skrivnostno živo telo, je to **ZAKRAMENT CERKVENE EDINOSTI**. Evharistični kruh je iz mnogih zrn, ki so bila raztresena po poljih, vino iz mnogih jagod, nabranih iz vinogradov. Kot je to en kruh, tako so ti, ki ta kruh uživajo, v Kristusu eno. Tako govore o evharistiji kot zakramentu cerkvene edinosti že prvi kristjani (Didahe).

Krst in evharistijo pojmujejo cerkveni očetje kot najvažnejša zakramenta, ki gradita Cerkev, skrivnostno telo Kristusovo. Iz prebodene Kristusove strani na križu je pritekla kri in voda, kar pomeni zakrament krsta in evharistije, in to je rojstvo Cerkve (sv. Avguštin).

NEIZBRISNO ZNAMENJE, ki ga vtisnejo udom Cerkve trije zakramenti — krst, birma, svečeništvo — dajejo zgradbi skrivnostnega telesa Kristusovega notranjo trdnost in stalnost; s tem to telo ti zakramenti še v posebnem pomenu grade, ohranjajo in utrjujejo. Gre tu za notranjo trdnost te zgradbe, kar je učinek zakramenta v dušah, zakramentalno zgrajenost; druga je zunanja trdnost, pravna trdnost zgradbe Cerkve, ki je iz nje pravne uredbe, zlasti iz primata rimskega škofa.

Neizbrisno znamenje zakramenta ni morda le neka zunanja pritiklina, kar nam beseda znamenje navadno pomeni, ampak dušo v celoti notranje prevzame in jo spremeni, tako da ji tega značaja nič več vzeti ne more. Tako krst priliči človeka skrivnostnemu telesu Kristusovemu in to priličenje v duši vedno ostane. Prav to je neizbrisno znamenje krsta, znamenje kristjana, uda Kristusovega. Ko bi Bog dal kamenu zaživet, bi ga obenem notranje spremenil, da bi postal snov, ki je zmožna življenja. Ta stalna sprememba bi bila neizbrisno znamenje.

Kot po krstu ud Kristusov, je podobno vernik po birmi za vedno po svojem duhovnem značaju vojak Kristusov, po mašniškem posvečenju pa Kristusov duhovnik vekomaj.

BIRMA UTRJUJE UDE SKRIVNOSTNEGA TELESA KRISTUSOVEGA ZA VSE NALOGE v tej življenjski skupnosti; daje posebej poslanstvo in moč za javno izpovedovanje Kristusovega evangelija in njega širjenje. Zato jo danes včasih tudi imenujemo zakrament Katoliške akcije.

PO MAŠNIŠKEM POSVEČENJU POSTANE KRISTUSOV UD POSEBEN KRISTUSOV SLUŽABNIK, POSEBNO ODLIČEN UD, organ skrivnostnega Kristusovega telesa. Podobno kot krst in birma ta zakrament vernika za vedno notranje preobliči v Kristusovega duhovnika.

Mašniško posvečenje je kot vsak zakrament v korist tudi prejemniku samemu, ki mu da veliko milosti. A ta zakrament je posebej socialnega značaja med zakramenti. Je usmerjen po svoji naravi v dobro drugih, vse skupnosti, vsega telesa. Po vidnih svecenikih Kristus deluje in po njih svojo Cerkev posvečuje, jo vodi in uči in svojo daritev obnavlja.

SVETI ZAKON, sicer tako različen od mašniškega posvečenja, je vendar podobno kot oni predvsem socialnega pomena. Po tem zakramentu je posvečena zveza med možem in ženo, vir človeškega rodu, iz katerega tudi skrivnostno telo Kristusovo prejema novih udov.

Po tem zakramentu obenem prejmejo krščanski starši milost za dovršitev poslanstva, ki ga imajo v Cerkvi v odgoji otrok, novih udov Cerkve.

ZDRAVILNE MOČI so v skrivnostnem telesu Kristusovem nakopičene **V ZAKRAMENTU SVETE POKORE IN SVETEGA MAZILJENJA**.

V skrivnostnem telesu Kristusovem udje morejo bolehati, odmirati in umirati po grehu. — Živo telo, v katerem je še močno življenje, samo iz sebe bolhajoče in odmirajoče dele ozdravlja in čeli. V skrivnostnem Kristusovem telesu vrši to zakrament sv. pokore; ozdravlja bolne dele in jih utrjuje v zdravju, da nad mrtvimi vrši kot zakrament mrtvih čudeže duhovnega oživljenja.

Kot krst daje skrivnostnemu telesu Kristusovemu novih udov, jih podobno v tem skrivnostnem življenjskem prehajanju zakrament svetega maziljenja oddaja v večnost. Ta zakrament je za ude, ki kot zreli plodovi s tega živega telesa bojujoče se Cerkve prehajajo v večnost, v zmogoslavno Cerkev. Vedno se vrši

Kapela sv. Cirila in Metoda v cerkvi sv. Klementa v Rimu, kjer so se lani novembra naši rojakji zbrali pri uvodni pobožnosti svetlejnega romanja, pod vodstvom škofa Rožmana.

GLAGOLSKO BOGOSLUŽJE

Sv. brata Ciril in Metoda sta uvedla med starimi Slovenci bogoslužje po rimskem obredu, toda v tedanjem slovenskem jeziku, ki ga imenujemo cerkvenoslovenski ali tuji staroslovenski. Iznajšla sta posebne črke za slovenski književni jezik, ki se imenuje GLAGOLICA. Zato se katoliško bogoslužje, ki se opravlja v staroslovenskem jeziku pa s pomočjo knjig, pisanih z glagolskimi črkami, imenuje GLAGOLSKO BOGOSLUŽJE. Duhovniki, ki so ga opravljali, so se imenovali GLAGOLAŠI. V nadškofiji sv. Metoda se je vršilo glagolsko bogoslužje. V srednjem veku se je v mnogih slovenskih župnijah še vedno opravljal glagolska sv. maša. Tedaj je bilo sre-

to prehajanje v tem skrivnostnem organizmu. Saj prav to je namen Cerkve: nas prepeljati iz sužnosti tega sveta v večno zmagoslavje.

Za na to zadnjo pot zdravi in krepi ude sv. maziljenje. DR. FRAN GNIDOVEC

dišče glagolskega bogoslužja otok Krk. še dandanes se vrši glagolsko bogoslužje po istrskih otokih, v Hrvaškem Primorju in po severni Dalmaciji. škof Mahnič je bil velik branitelj glagolskega bogoslužja, dasi je imel mnogo pretrpeti radi tega. Ustanovil je na Krku staroslovensko akademijo, ki je izdajala cerkvene knjige v staroslovenskem jeziku z glagolskimi črkami.

Sv. stolica je glagolsko bogoslužje večkrat odobrila. Ljudstvo ga je smatralo za dragoceno svetinjo. Po prvi svetovni vojski je sv. stolica izdala nov staroslovenski misal (mašno knjigo za duhovnike). Po večini je tiskan z latinskimi črkami, le kánon je v obeh — v latinici in glagolici. Jezik je v celem misalu le staroslovenski. Ko je šlo v prejšnji Jugoslaviji za to, da se sklene med državo in sv. stolico takozvani konkordat, je bilo (v dodatku) predvideno tudi to, da se za katoličane v Jugoslaviji uvede SLUŽBA BOŽJA V STAROSLOVENSKEM JEZIKU.

Zelo prav bi bilo, če bi sv. stolica dovolila Slovanom vsega sveta, da smejo rabiti ta staroslovenski ali glagolski misal namesto latinskega. Želeti bi bilo, da bi se najprej dalo slovanskim duhovnikom po vsem svetu na razpolago, če hočejo maševati po tem misalu ali ne. Polagoma bi se privadili duhovniki in verniki staroslovenske maše. BIL BI TO VELIK DOPRINOS K CIRILMETODIJSKI IDEJI, saj je glagolica iznajdena in uvedena v bogoslužje po sv. bratih Cirilu in Metodu. Tudi današnji slovanski katoličani bi smatrali sv. mašo v staroslovenskem jeziku za dragoceno svetinjo.

Pri tem moramo vedeti to-le: V STAROSLOVENŠČINI OPRAVLJAJO SVOJA BOGOSLUŽNA OPRAVILA PRAVOSLAVNI SLOVANI, naši ločeni bratje. Pa ne samo pravoslavni, temveč tudi oni, KI SO SE ZEDINILI S KATOLIŠKO CERKVIJO, t. j. UNIJATI. TI ŠE NAPREJ MAŠUJEJO IN DELE SV. ZAKRAMENTE V STAROSLOVENSKEM JEZIKU. Staroslovenski misal bi nas katoliške Slovane in ločene brate ZELO ZBLIŽAL. Naši ločeni bratje bi videli na lastne oči, kako rimska Cerkev spoštuje naše slovanske narodne svetinje.

Unionisti, ki bi šli kdaj v Rusijo, bi sprejeli tudi vzhodni obred in maševali v staroslovenskem jeziku, t. j. v jeziku naših davnih dedov. Slovanskim unionistom bi staroslovenščina ne delala težav in bi se je hitro naučili. Saj je staroslovenščina, jezik sv. bratov Cirila in Metoda, nekaka podlaga vseh današnjih slovanskih jezikov. Ta okolnost bi prišla silno prav vsem unionističnim delavcem, ki bi šli v Rusijo delovat. Ker bi staroslovenščino že poprej znali, bi se potem igraje naučili današnjega velikoruskega in ukrajinskega jezika.

Naj še to omenimo, da je bila mnogo stoletij staroslovenščina (v cirilici) pri pravoslavnih narodih tudi državni jezik in tudi mnoge knjige so se pisale v tem jeziku, v hrvaških deželah pa staroslovenščina (v glagolici) jezik, ki so ga rabili tudi svetni uradi in pisatelji. Izplača se torej iz verskega, zgodovinskega in kulturnega stališča študirati staroslovenski jezik. ANTON MERKUN

MISIJONSKA MAŠNA DRUŽBA

OB ŠESTI OBLETNICI

množičnega pokolja slovenskih domobrancev se Slovenci spominjamo vseh naših žrtev protikomunističnega boja, zlasti pa vseh svojih domačih, prijateljev in znancev. Morda jih je med njimi mnogo, na katere se posebej nihče ne spomni in jim ne pomaga; tem gre ta dan še posebno naša misel in naša molitev.

MOLIMO ZA POKOJ DUŠ

vseh teh naših ranjkih! Zlasti pa jim pomagajmo k popolni sreči v nebesih z dragocenimi SADOVI SVETIH MAŠ. Svojim dragim s temi mašnimi sadovi najlažje pomagamo, ako jih vpišemo v Misijonske mašne družbo.

SLOVENSKIM MISIJONARJEM IN SVOJIM DRAGIM

obenem bomo s tem neizmerno pomagali. Kajti z vplačano udnino se naročajo svete maše, ki se za vse ude Misijonske mašne družbe dan za dnem opravljajo, preostali zbrani denar pa gre v slovenske misijonske namene, kakor je določeno po pravilih Misijonske mašne družbe, ki so jo ustanovili in ji pravila dali slovenski duhovniki v času prve svetovne vojne.

UDNINA SE PLAČA ENKRAT ZA VSELEJ,

in sicer za vsakega vpisanega člana v ARGENTINI 5 \$, v CHILE 100 PESOV, v USA in CANADI 1 DOLAR, v ITALIJI 200 LIR.

NOBENIH SITNOSTI IN POTOV

nimate z vpisom. Napišite na drugi strani tega lista imena in priimke oseb, ki jih želite vpisati, znesek udnine in svoj naslov. V pismu priložite ček (na ime Lenček Ladislav) ali denar ter oddaste na naslov:

MISIJONSKA MAŠNA DRUŽBA, VICTOR MARTINEZ 50, BUENOS AIRES, ARGENTINA

Lahko oddaste tudi osebno na upravi "Duhovnega življenja" in "Katoliških misijonov" istotam. Misijonska mašna družba, ki ima svoj sedež v Buenos Airesu, kjer sedaj izhajajo slovenski "Katoliški misijoni", h katerim MMD spada, bo poslana imena takoj po prejemu vpisala med svoje ude, ki postanejo s tem deležni darov vsakdanjih svetih maš, Vam pa bo za vsakega vpisanega člana posebej poslala sprejemnico.

NE ODLAŠAJ BREZ POTREBE Z VPISOM SVOJIH DRAGIH

Čim prej jih vpišeš, tem prej bodo deležni duhovnih zakladov vsakdanjih svetih maš.

MISIJSKI MAŠNI DRUŽBI:

Prosim, da mi vpišete med svoje ude sledeče osebe:

Ime in priimek	Udnina

Sprejemnice pošljite na naslov:

(Pred imena pokojnih je začrtati križec!)

MONS. KEREČ - INTERNIRAN

Po dolgem času smo prejeli od našega največjega sedaj živečega misijonarja mons. Kereča, apostolskega administratorja škofije čaotung, pismo, ki nam v pretresljivi obliki podaja trpljenje slovenskih misijonarjev na Kitajskem, ki bi tako radi delali v tej deželi, pa jim sile teme misijonsko delo na vse načine onemogočajo. Pismo je bilo pisano 29. marca 1951.

Predragi gospod urednik! — Vaše pismo z dne 8. IX. 1950 sem včeraj iz čaotunga prejel. Naj Vam podam v kratkem sliko mojega življenja v zadnjih mesecih in moj sedanji položaj.

Meseca septembra in v prvi polovici oktobra sem še precej mirno in svobodno lahko opravil kanonično vizitacijo z birnovanjem v južnem delu čaotungške škofije. 15. oktobra pa sem prišel v Kunming na nadškofovsko konferenco, a čez dva dni so me rdeči že internirali, mi odvzeli vse potne listine in svobodo gibanja. V tem položaju sem torej sedaj že pet mesecev in do kdaj še bom, ne vem. Škofijo vodim korespondenčno; imenovat sem si generalnega vikarja, ki me je pa mogel zastopati le do 20. marca, nakar so tudi njega zaprli, poleg drugih. Tako so danes v škofiji na svobodi samo še trije duhovniki, a še ti se ne smejo brez dovoljenja nikamor iz stanovanja ganiti. Eden od teh treh, novenašnik, je v semenišču in sam vodi semenišče kakor ve in zna. 78 letni pater Mey je za kaplana v bolnišnici. Tretji duhovnik je pa osem dni hoda daleč na deželi, a se iz sobe ne sme ganiti. Vsi drugi so v ječah in eden od njih, mladi pater Tai je 7. marca tam umrl. Tudi veliko naših sester domačink so pozaprli.

Pri takih okoliščinah sem moral oblast v škofiji na poseben način urediti in sem storil tako, da sem imenoval starega Meya za vikarja v zadevah duhovne jurisdikcije, za vse materialne zadeve pa dr. Janeža. Tako nam je on sedaj ne le misijonski zdravnik, ampak še škofijski ekonom. . . . On in sestre še mirno in svobodno delujejo. Na zunaj je za bolnico odgovoren kitajski zdravnik, a v resnici vse vodijo sestre in Janež.

Dr. Janež nam je res žudovita pomoč. On me sedaj tamkaj boljše zastopa kakor bi me mogel kak duhovnik. Praktično je ves misijon v njegovih rokah, vse na tihem lepó vodi in me sproti obvešča. Njegova zgodba bo ena najlepših strani v slovenski misijonski zgodovini. Njegova beseda je v veliko oporo in tolažbo ujetim duhovnikom, redovnicam in kristjanom, njegov zgled drži kvišku naše osobe v bolnišnici, v semenišču in na misijonu. Kot zdravnik je potreben tudi rdečim in ima zato bolj prost dostop vsepovsod. Molim in žrtvujem zanj, da nam ga ljubi Bog ohrani v tej prostosti gibanja in delovanja.

Pritisk na Cerkev je silno močan. Mi se drugega ne bojimo, ne preganjanja ne mučenštva, ampak le izgona! Pustiti cvéice brez pastirjev. . . . Najraje bi ostali do zadnjega

dih z njimi skupaj in jim pomagali nositi težo križa, radi bi jim dali zgled stanovitosti in žrtve za božjo stvar. Upamo, da bomo mogli ostati pri naših vernikih, četudi nas stane življenje.

Kristjani naše škofije doslej še kar odlično vztrajajo v dobrem. Celó nove pridobivamo. Moje delo v škofiji po povratku iz Rima (pred nekako petimi leti) je doseglo tolik napredek in prospeh, kakor vsa druga leta prej ne. Bog je očitvódo to misijonsko polje še posebno bogato z milostmi zalil. Če ne bi prišla rdeča povodenj, v kakem razvoju bi bil misijon! Vse ustanove so se povečale in izboljšale; samo v čaotungu smo tri nove cerkve sezidali, bolnišnico razširili, v treh večjih mestih v notranjosti smo ustanovili in opremili bolnišnice in dispanzerje. Tudi gobavsko kolonijo smo povečali, tako da imamo lahko v njej nad 100 bolnikov. Ljudstvo nas je od zadovoljstva objemalo.

Če nad Kitajsko spet zasije sonce svobode in če to doživimo, bomo z novo gorečnostjo zagrabilí za misijonsko delo, na razvalinah zgradili nove stavbe, nove cerkve, in naše delo bo privedlo množice novih kristjanov namesto teh, ki sedaj padajo na bojnem polju Kristusa Kralja, za njegov križ in njegovo Cerkev. Da bo ta ura vstajenja prišla, o tem me potrjujejo zlasti vesele vesti o Vašem delu za misijone med rojaki, o čemer mi piše predsednik misijonskega odseka v Buenos Airesu. To nam je v neizmerno tolažbo. Zelo me tudi veseli, da je mnogo mladih slovenskih fantov vstopilo v naše zavode in da slovensko bogoslovje lepo cvete! Gotovo bo Bog obudil med njimi tudi kake misijonske poklice za bodočnost. Ti bodo nekoč želi to, kar smo mi sejali in kar sedaj zalivamo s tolikim trpljenjem. Naj vztrajajo na svoji poti, mi računamo nanje. Dr. Janež piše prav za vaše misijonske fante in dekleta nekaj iz svojih študentovskih spominov, kar jih bo v njih idealizmu gotovo vzpodbudilo. Čaotung z nad dvema milijonoma Kitajcev pričakuje stotine delavcev za čas, ki ga bo dala Previdnost.

Vsem rojakom v Buenos Airesu, zbranim na misijonskem zborovanju ob priliki misijonske nedelje, se za pozdrave in častitke, molitve in žrtve najlepše zahvaljujem in jim pošiljam svoj očetovski blagoslov. Lani v tistem času, ko ste mi pisali, sem dopolnil 58 let svojega življenja in 30 letnico delovanja na Kitajskem. Še mnogo bi rad storil za spreobrnjenje tega naroda. A sedanje stanje mi je zelo strlo telesne moči. Ne vem, kaj me čaka jutri. Zato porabim tole priliko in se vsem dragim rojakom, misijonskim dobrotnikom in sodelavcem prav prisrčno zahvaljujem za vse, kar so skozi 30 let pomagali mojemu misijonskemu delovanju gmotno in duhovno. Bog naj čuva nad vami vsemi, nas pa naj kreni v tej težki uri preizkušnje, da bo naša žrtev popolna in prijetna na oltarju Gospodovem.

Mons. Jožef Kerec, apostolski administrator

Ko se je islam pojavil v zgodovini, je odločilno vplival na razvoj evropskih narodov, tako gospodarsko kot politično. V še večji meri je pa škodoval sveti Cerkvi. Saj je nekaj časa ogrožal njen obstoj, za dolgo pa zavrnil njeno rast.

RAZŠIRJENJE ISLAMA

Mohamed, ustanovitelj islama, je učil nauk, sestavljen iz krščanskih resnic in poganskih zmot. V luči tega nauka šele razumemo slavno preteklost islama, njegovo politično veličino in obsežnost ozemlja, po katerem se je razprostrl.

Kmalu, v teku 100 let, si je podvrzel islam ozemlje od Inda, Kavkaza preko Male Azije ter Severne Afrike do Španije. Dvakrat je nevarno globoko prodril v Evropo: prvič v Francijo, kjer je bil premagan pri Poitiers-u (732), in drugič preko Balkana v Avstrijo, kjer je bil zopet poražen pri Dunaju (l. 1683). Potem pa je začel politično propadati, dokler ni bil v Balkanski vojni strl. Danes kot vojaška sila praktično ne predstavlja nobene nevarnosti.

Tudi versko islam danes nima veliko sile. Le število tistih, ki izpovedujejo muslimansko vero, je visoko in nevarno: 280 milijonov jih je in vsako leto 2 milijona več. V zadnjem času so vodilni muslimani začeli z versko obnovo, zlasti Arabci z Ibn Saudom na čelu. Smernice za obnovo prihajajo iz osrednje mu-

slimanske univerze Al Ashar v Kairu. Tudi indijski muslimani zahtevajo oživiljenje islamizma, ker bi le-to ne malo utrdilo notranjo trdnost njih velike nove države Pakistan. Muslimani na Javi se pri obnovitvenem delu poslužujejo modernih propagandnih sredstev, kar jim pomaga k zlasti lepim uspehom. Vsi ti obnovitelji kažejo veliko odločnost —, koliko bodo uspeli, bo razkrila bodočnost.

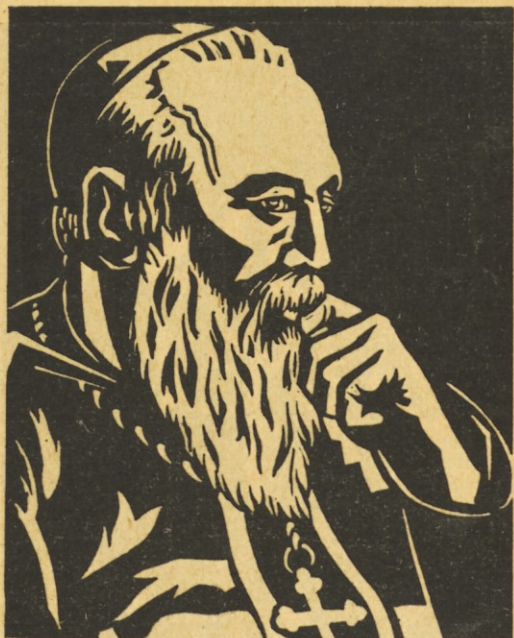
Muslimani so posedli dežele prav ob središču krščanstva. Osvojene narode so pomuslimanili in med njimi onemogočili življenje in delo Cerkve, tako da je bilo po ogromnem še poganskem svetu misijonsko delo skoro onemogočeno vse do odkritij novih morskih poti do njih.

Ko se je pokazalo, da je islam z vojaško silo takorekoč nezlomljiv, je sveta Cerkev skušala prodirati v muslimanski svet z misijonsko akcijo.

MISIJONSKO DELO V ISLAMSKEM SVETU

Prvi misijonar med muslimani je bil SV. FRANČIŠEK ASIŠKI s svojimi enajstimi tovariši. Šel je z njimi v Severno Afriko, kjer pa niso imeli nikakih uspehov, ampak so jih muslimani po nekaj mesecih izgnali. Kasneje je prodrla v Maroko neka druga skupina petih misijonarjev, ki so jih pa vse obglavili. Mučeniška kri je privabljala še druge, ki so povečini tudi krvavo končali in je tedaj število mučencev svete Cerkve zelo narastlo. A

Kardinal Lavigerie — apostol islamske Afrike

sadov spreobrnjenja muslimanov ta mučeniški apostolat ni rodil.

V dobi razmaha sholastike se je misijonsko delo med muslimani oprlo na novo metodo znanstvenega razpravljanja. Pobudo za to je dal neki škof v Maroku, Sv. Dominik je metodo osnoval, delu pa je dal razmah RAJMUND PENJAFORDSKI, ki je zahteval od vsakega misijonarja znanje arabščine. Metoda je obstajala v javnem debatiranju z muslimanskimi učenci in pa v pisanju spisov, ki so znanstveno pobujali mohamedanske zmote in dokazovali edino resničnost krščanstva; s tem so hoteli prisiliti mohamedance najprej k priznanju svoje zmote, potem pa k spreobrnjenju. V zgodovini misijonstva pomeni ta metoda korak naprej, zlasti v zahtevi po poznanju jezika, ki ga govore Mohamedovi verniki po raznih krajih.

Poznanje jezika je zlasti zahteval SV. RAJMUND LULLUS, ki je v ta namen ustanavljal stolice za arabščino na univerzah večjih evropskih mest. Njega smatrajo za največjega misijonarja muslimanov v srednjem veku. Bil je daleč pred svojo dobo. Značilne so besede, ki jih je zapisal o spreobračanju muslimanov: "Njih osvojitev se ne sme izvršiti drugače, kot bi jo izvršil Ti, Gospod, in Tvoji apostoli: z molitvijo, ljubeznijo in pretakanjem solza..."

V teh časih je inkvizicija budno čula nad nevarnostjo krivih zmot in potov katoličanov in je zato vsako predrznejše dejanje zavrnila v strahu, da bi se ponesrečilo in rodilo zle posledice. Posebno pa je politika evronskih vladarjev ovirala misijonsko delo med muslimani, namram katerim so hoteli vzdrževati prijateljske politične odnose. To dvoje je uničilo poskus genialnega CLEYNAERDS-a: Hotel je ustanoviti zavod, kjer bi šolal misijonarje, ki naj bi temeljito poznali arabsko kul-

turo, miselnost, običaje, način življenja, hotel je izdati koran z označbami zmot v njem. Pa mu je inkvizicija zažgala knjige in Karel V. mu je odtegnil pomoč.

Misijonsko delo med muslimani v teh stoletjih pa ni slonelo le na nekaterih posameznikih, ampak so se tudi redovi, zlasti frančiškanski in dominikanski, udeleževali na tem polju.

ZASTOJ

Stoletja odkritij so tudi rasti Cerkve odprla nove možnosti, z novim dostopom do Indije in Kitajske in z odkritjem Amerike. Zato se je tedaj misijonsko delo od mohamedanstva preusmerilo v nove dežele, kjer je bilo pričakovati več uspeha kot pri muslimanih. Zato je v času od 17. do 19. stoletja apostolsko delo v muslimanskem svetu skoro zamrlo. Večja misijonska akcija je v teh časih izšla iz Pariza, odkoder je nova Misijonska družba SV. VINCENCIJA PAVELSKEGA (lazaristi) razvijala živahno delavnost v Alžiru, in sicer potom misijonarjev, ki so bili obenem francoski konzuli. A ko je bil l. 1683 za mnogimi končno ubit tudi JEAN DE VACHER, francoski konzul in apostolski vikar obenem, je skoro vse delo prenehalo do francoske zasedbe leta 1830. Na vsem ogromnem muslimanskem ozemlju v tistih časih ni bilo katoliškega misijonarja, ki bi mogel oznanjati evangelij.

Navdušenje za zlom muslimanske sile in krive vere, ki je v začetku v okviru križarskih vojsk tako vzplamtelo in ki je rodilo toliko mučencev, znanstvenega dela in misijonske akcije, je vedno bolj ginevalo. Po 1000 letih prizadevanja — skoraj nič sadov. Ali je islam večji kot krščanstvo? Borbena sila tedanjih muslimanov bi komu skoraj narekovala pritrden odgovor. A že površen pretres islamskega nauka, pa pogled na pravi vzrok islamskega napredovanja v tistih tisoč letih dasta brž drugačen odgovor. Islam je bil tiste čase pač nepremagljiv, ker so bile tedaj razmere njemu v prilog. Ko so se razmere spremenile, je nehaj njegov osvojevalni pohod in vedno bolj se odpirajo možnosti misijonskega delu med njim, dasi je do velikega spreobrnjenja mohamedancev še zelo daleč.

Zanimiv in zgovorno poučen je pregled metode misijonskega dela med muslimani v tem tisočletju. Najprej je vladal, če smemo tako reči, apostolat meča — v križarskih vojskah. Sledil je apostolat krvi, ki so jo šli misijonarji neustrašno prelivati med mohamedance. Sledil je apostolat znanstvenih stikov, med katerim pa so se že pojavile zahteve po apostolatu ljubezni, ki kaže, da bo med muslimani edini učinkovit. O tem je sebe in vse druge prepričal — kardinal Lavigerie.

NOVA METODA — ZBLIŽEVANJE PO LJUBEZNI

Ko so Francozi leta 1830 zasedli Alžir, je krščanstvo tamkaj po dolgem času spet zaživel — seveda le med preostalimi in novonaseljujočimi se katoličani. Za apostolat med muslimani pa vse do ustanovitve posebne škofije ni bilo možnosti. Z ustanovitvijo verskega središča, zlasti s prihodom novega škofa Lavigeria pa se je začelo živahno oranje — ledine.

LAVIGERIE je že v Afriko prišel z nadržtom, spreobrniti Sev. Afriko nazaj h krščanstvu in obnoviti škofije sv. Avguština in sv. Ciprijana, nato pa še Centralno Afriko osvojiti. Božja previdnost mu je ponudila obilo prilike za razvoj njegove misijonske metode, kajti za časa njegovega škofovanja so pustosile Alžir velike katastrofe: kolera, kobilice, povodnji in strašna zima, ki je v šestih mesecih zahtevala 100.000 žrtev. Lavigerie je razvil velikopotezno pomožno akcijo in preskrbel vse potrebno za življenje tisočem in tisočem prizadetih mohamedancev. Še ko so se razmere uredile, je obdržal v svoji oskrbi okrog 2000 arabskih sirot kljub nasprotovanju francoske vlade (Lavigerie je šel osebnostno do Napoleona III. in ga pregovoril!). Da bi vzgojno delo med temi sirotami postavil na trdne in trajne temelje, je ustanovil posebno DRUŽBO "BELIH OČETOV" in kasneje "BELIH SESTER", katerim je dal arabsko nošo in miselnost. Da bi lažje prodrli med narod in se izognili nasprotovanjem, so bili ti misijonarji poljedelci, sadjarji, in podobno; sirote so učili tega dela in ne krščanskega nauka, ki je njega širjenje francoska vlada strogo prepovedala. A kljub temu so z zgledom in prilagoditvami učenjem v dveh letih spreobrnilo in krstili okoli 120 sirot. Nekateri od novokrščencev so bili že veliki in godni za možitev. Nastalo je vprašanje, kje nastaniti te mlade novoustanovljene krščanske družine, kajti rodovi, iz katerih so izšli, jih kot kristjane niso marali sprejeti nazaj v svojo sredo, češ da so izkoreninjenci, izdajalci. Lavigerie je ustanovil v neki dolini dve vasi: Sveti Ciprijan in Sveta Monika, in v njih nastanil vse novoporočence, ki jih je bilo tedaj že nad šestdeset. Vsaka družina je dobila hišo, kos polja, par volov, semenje in orodje. Tako je odlično rešil nastalo težavo, obenem pa z obema novima naselbinama vzbudil splošno priznanje in občudovanje med okoliškimi rodovi, zlasti še, ker je v teh naseljih nudil zdravstveno pomoč vsem, ki so hoteli priti, od blizu in od daleč.

USPEHI V RODU KABILA

Svojo metodo je Lavigerie še bolj izpopolnil med rodom Kabila. K temu rodu je poslal svoje Bele očete in sestre leta 1873. Strogo jim je prepovedal govoriti o veri. Pač pa jim je ukazal, da naj zažive med rodom kot bi bili izmed njih, v popolni prilagoditvi. Vsem se morajo vedno staviti na razpolago: kot hlapci ali svetovalci, kot prijatelji in očetje. Pridigajo naj le usmiljenje in ljubezen, z besedo in zlasti z zglednim bogoljubnim življenjem. S tem bodo namreč pripravljali pot misijonarjem, ki bodo prišli za njimi ali še kasneje, in želi... Misijonarji si morajo pridobiti naklonjenost ne le posameznikov, ampak rodu v celoti.

SPREOBRAČANJE RAZPOLOŽENJA

Ta posredna misijonska metoda kajpada ne rodi spreobračanja duš, dasi se ta sad le tu in tam pojavja že sedaj. Med Kabili, ki jih je bilo okrog 600.000, so pridobili 500 duš za krščanstvo, v celi Sahari, Maroku in Tuniziji pa med 8 milijoni muslimanov le 1000 duš.

Rodi pa ta metoda sad spreobrnenja razpoložnja, kar je prav njen cilj. Rodovi sedaj spoštujejo in ljubije dobre rumije (misijonarje), saj oskrbujejo okrog 700.000 njihovih bolnikov in vzgajajo v svojih šolah 20.000 muslimanskih otrok. Trda ledina mohamedanskega fanatizma se počasi mehča, morda bo čez 100 let sprejemljiva, rahla zemlja za krščansko seme.

METODA MOLITVE IN ŽRTVE

Za delo med mohamedanci pa obstoji še druga metoda, ki je še bolj posrednega značaja. To je apostolat skrite, tihe žrtve in molitve sredi muslimanskega sveta, apostolat, ki naj izmoli iz nebes spreobrnitev islamskih mas.

To metodo je zamislil in v svojem življenju junaško izvedel bivši francoski častnik KAREL DE FOUCAULD, ki je po spreobrnitvi kot velik spokornik živel v osrčju Sahare v pogorju Aggar, sam s preavto Evharistijo, žrtvujoč vse molitve in trpljenje za spreobrnenje tankajšnjih muslimanskih rodov. Ustanovil je družbo "Bratov presv. Srca", ki naj bi med muslimani nadaljevala z življenjem, ki ga je on živel. Sam je umrl mučeniške smrti, ubit od muslimanov, njegova družba pa kot drobno gorčično zrno nadaljuje njegovo delo. Leta 1937 je štela osem članov.

POSKUSI V SIRIJI

Podobno kot v Afriki Lavigerijevi Beli očetje in sestre, delujejo JEZUITI v Siriji med shizmatičnimi tankajšnjimi muslimani, ki so versko popolnoma mlačni. Šejki in poglavarji rodov so še vedno njih absolutni vladarji. Ko so leta 1930 prišli med te rodove misijonarji in misijonarke in začeli s karitativnim delom reševati njih bedni položaj, se jih je mnogo spreobrnilo. To pa je povzročilo veliko nasprotovanje muslimanskih oblasti, ki so začele spreobrnenje preganjati, in to kljub zakonu o svobodi vesti in vere. Tako je misijonsko delo tamkaj sedaj zelo omejeno. Vendar bi Cerkev tamkaj le prodrla, ako bi bilo še več sredstev za izvajanje velikopotezne socialne in vzgojne akcije na razpolago.

USPEHI NA JAVI

Še največ uspehov, kar množičnih, pa rodi spreobračanje muslimanov na Javi. Prvotni prebivalci tega velikega azijskega otoka so bili animisti. Pozneje sta animizem deloma izpodrinila budizem in hinduizem, v XV. in XVI. stoletju pa islam. A vsa ta tri verstva so bila Javancem nadeta le kot obleka, v notranjosti so pa ostali še zelo animisti, zaverovani v skupek običajev, vraž in zakonov, ki urejajo civilno, družabno in versko življenje in po katerih je prebivalec Jave Javaneec in del narodne skupnosti. Ta animizem je bil dolgo časa poglavitna ovira spreobračanja, ne toliko mohamedanizem. Jezuit VAN SHIT se je lotil študija in dela ter izločil iz "adata" (skupek vseh zgoraj navedenih običajev, vraž in zakonov) zmoto in praznoverje ter ohranil to, kar je zdrave tradicije. Tako očisteni adat je najprej začel podajati mladim Javancem, za katere je zgradil šolo in vzgojni zavod. Uspeh je bil popoln. Prav tedaj pa je

PUSČAVA BO CVETELA

Naslovna stran knjige "Puščava bo cvetela"

Ste poznali Avguščina Gouasgen? Pa tisto lepo berbersko plemkinjo Fatmo Dihio? Dvomim, da ju je bil kdo od vas kdaj videl. Če pa ju je, kaj medlô se ju spominja, res. Saj danes nista več med živimi, ne on, ne ona. Jaz sem ta mlada človeka prav po naključju srečal — takole 10 let bo tega — sicer bi vedel tako kot vi skoraj nič, ali za spoznanje več morda o njiju. To srečanje pa, iskreno pri-

še holandska vlada začela veliko akcijo za razširjenje šolstva po Javi, število šol je raslo in doseglo leta 1939 številko 450 s 50.000 šolarji. Ustanovili so tudi srednje šole, dvoje učiteljskih in univerzo v Bataviji. Te šole so sprejele od jezuita Van Shita očiščeni "adat" in spreobrnjena niso izostala: dalo se je krstiti 30—40 % gojencev. Tako je bilo leta 1944 že 41.000 katoličanov na mohamedanski Javi, ki so bili pa skoraj vsi študirani in so kot taki imeli velik vpliv na vse javno življenje javanskega otoka, zavzemali mesta v vladi in dali tudi že mnogo domačega klera. Sedaj ima Java okoli 20 domačih duhovnikov in celo domačega škofa ter mnogo bratov in sestra raznih družb. Veliko večji pa bi bili uspehi, če ne bi istočasno prav tako in še bolj delovali tudi protestantje, ki so imeli v vladi še več opore. Tudi reakcija muslimanov je zelo zavrla misijonsko delo. Katoliškimi spreobrncem so začeli delati najrazličnejše težave. Vendar — led muslimanskega življa

znam, nosim od tistih dni v toplem spominu. Pa bi ga todle prav res da ne omenjal, če bi oni dan kar tako mimogrede ne ujel, kako se nekdo med nami pripravlja spoznati ju s tistimi, ki ju še ne poznajo, in priklicati ju v spomin tistim, ki so ju nekoč poznali morda, pa so zdaj prav gotovo že pozabili nanju: oni prvi so brez krivde, temle drugim pa tudi ni kaj zameriti po vsem, kar je v teh poslednjih časih mimo nas šlo! Tako se mi potem ne čudite, če sem iz gole ožabnosti, samo da bi se mi priložnost iz rok ne izmuznila, pa da bi onega prehitel, brž stegnil roko po peresu v samoljubnem namenu češ, bodo pa tokrat naši Kranjci po meni prej za mlada dva vedeli, kot po tebi.

Zgodba, pravite? Kaj še! Ne zgodba, ne pravljica, ne roman, ne povest. Življenje! Jaz vsaj ju gledam tako. In menim, da nisem edini.

Mladi visokošolec Avguštin Gouasgen, nekšen francoski Primorec, tanle iz Bretanije doma, Ampak to je bilo še pred prvo vojno, daleč prej. Mislim, da je moral biti iz tistega letnika, ki je dal Franciji velike može, kot so Charles de Foucauld, Paul Claudel, Henri Ghéon in stari katoliški maršal, vzor vojaka novih dni. Fantu se prav gotovo nikoli ni sanjalo, da ga bo pot tako daleč zanesla, kot ga je: iz Francije — v Afriko! Najmanj pa, da se bo s to črno, od sonca prežgano zemljo zrasel v eno, da ji bo dal vse, prav vse, res, samega sebe. Pa se je le zgodilo. Lepega dne so mu domači povedali, da jih oče Le Jollec, bogoslovni profesor, arheolog in še kaj, materin brat, vse do zadnjega vabi, naj pridejo v Alžir; blizu El Kantare, je pisal, mu ponujajo par sto hektarjev zemlje, ki je kaj porabna za kmetovanje. Tle bretonski ribiči niso ljudje, ki jim velja reči dvakrat, trikrat in bi potem morda še dolgo in široko razmišljali, si s skrbmi in bojznijo kratili spanec, ali kaj! Bilo je več kot samo po sebi, da so se toplega večera ob sončnem zahodu v Brestu tistih dni na ladjo, ki je dvignila sidro in se obrnila v Alžir. Prav res, da se je v tistem

na Javi je prebit. Po vojni misijonarji začelnjajo znova, kajti razdejanje je bilo strašno.

VZROKI IN OVIRE

V gornjem skromnem pregledu je omenjeno v glavnem vse dosedanje misijonsko delo med muslimani. Danes je med 280 milijoni muslimanov komaj 50.000 katoličanov sredi med njimi.

Misijonsko delo je zasajanje Cerkve. Cerkve in pa muslimanstvo — to sta pa dva zelo ločena svetova. Celotnega bloka islama, njegove kulture in omike se krščanstvo prav za prav še niti doteknilo ni. Ni vezi, mostu med njima, še več: med obema je globok prepad. Začenja se z islamsko ekspanzijo, nadaljuje s križarskimi vojskami in se potem še poglablja. Duh sovraštva je zakoreninjen v muslimanih. Pri katoliških sovraštva ni več toliko, a mnogo predsodkov.

Muslimansko sovraštvo napram katolištvu

trenutku za vse čase odločila Avguštinova življenjska pot.

La Kahena so klicali svoj novi dom, dobre pol milje od El Kantare. Tale severnoafriška zemlja, posebe še alžirski konec, je nekaj posebnega. Zgrabi človeka in ga ne izpusti več. Kot da je duh davnih tisočletij še vedno živ v nji, duh poganske Kartagine, ki je njega dni z rimskimi orli tekmovala za gospodstvo v svetu, ali morda še bolj — čudežno-mistični duh prvih krščanskih stoletij, ki so Afriki dala svetnike v Aleksandru, Ciprijanu, Perpetui in v velikem Avguštinu, sijajnemu učniku, piscu o Božji Državi. Alžir, zemlja junakov, zemlja svobodnjakov, do poslednjega vlakna napojena z mučeniško krvjo, kakšna prečudovita drama je zapisana v nji: ni še končana, kdo jo bo razvezal do kraja? Na obzorju se v bakreni luči žaré ruševine sijajne Kartagine; ob tonečem soncu, ki se poljublja s puščavskimi sipinami brezkončne Sahare, toži z vrha drškega minareta Mohamedov mujezim; polmesec je legel čez vso deželo, od vzhoda na zahod. Po duarjih se po de tropi berberskih otrok, visoko na peščenen griču v daži je zrasla silhueta negibnega beduina, ki se je iztegnil v kamelji grbi in se kot mrzel opomin prijel na tiho obzorje.

To je zdaj domovina francoskega visokošolca Avguština, ki sredi svojega študija nenkrat zgrabi za plug in ob veselem očetovem nasmešku, iz katerega žehči prikrit ponos do mladega Bretonca, prevrača grude afriške prsti. Tako živi Avguštin: oče mu je vzor moža, mati ljubeče zavetje, kjer sanja najtišje sanje, mlajša sestra Monika najzvestejša spremljevalka v igri in resni misli, stric Le Jollec, mož, ki pozna Afriko in ljudi bolj od lastnega žepa, pa učenik, vodnik in prijatelj, ki z nevsiljivo kretnjo ravna nečakovo pot in jo nesluteč vodi na božja polja, kjer je žetev velika, a delavec malo... A tod je še Fatma, hči turškega upravitelja, berberska plemkinja, ki brez feredže hodi v polje in ki jo nje varuh, šejk Sedžumi, svetovalec tuniškega bega, nagovarja v krščanstvo —

izhaja iz njih vere in njih zgodovine. Mohamed je zahteval osvojitve sveta za Alaha. Da bi to zahtevo izpolnili, so muslimani veliko žrtvovali. A krščanska Evropa jim je njih osvojevalni pohod zaustavila. Zato sovraštvo, ki ga bo težko odpraviti, dasi ni nemogoče, kot sta dokazala Lavigerie in Foucaud s svojo ljubeznostjo in molitveno metodo.

Druga ovira za spreobračanje muslimanstva je psihološkega značaja. Muslimani so prepričani, da je islam najboljša vera na svetu. Kot pogani so prišli iz teme zmot do nekaj žarkov resnice in sedaj se boje, da bi to s prestopom v drugo vero izgubili, zlasti z vstopom v krščanstvo, katerega je Mohamed obsodil.

Tretja ovira pa je muslimanska skupnost, povezanost muslimanskega sveta med seboj in povezanost muslimanskega narodnega življenja z vero. Vsak, ki prestopi v krščanstvo, je zanje izdajalec, izkoreninjenc ne le iz vr-

Zadnja stran ovitka — Risal Vlad. Mazi

muslimanka, ki jo vzgajajo katoliške redovnice.

In se zgodi, kot da mora biti — saj bi se človek menda preveč čudil, če bi se kako drugače namerilo — da Avguštin, mladi junak, spozna v zagoreli Fatmi več kot samo ljubo prijateljico iz časov otroških iger, tamle petnajst ali več let nazaj. Avguštin ni več fantič in Fatma ni več deklica. Iz njegovih misli in besed živi mož, ki je preskočil fan-

skega, ampak prav tako iz narodnega občestva.

REŠITEV?

V čem je torej rešitev muslimanskega sveta za Cerkev?

LJUBEZEN, ki naj zasuje prepad sovraštva in zbliža muslimane s katoličani. "Saj je prav ljubezen," pravi misijonski znanstvenik Charles, "ki je obzirna in naklonjena tudi temu, česar še niti dobro ne pozna, najboljša pot, po kateri bomo mi islam bolje spoznali in bo islam nas hitreje razumel." — Z znanstvenim delom je treba polskati to, kar je mohamedanstvu skupnega s krščanstvom. Zato morajo i krščanski i mohamedanski izobraženci študirati oboje. Med tem pa se mora nadaljevati zbližanje krščanstva in mohamedancev v vsakdanjem življenju z misijonskim delovanjem po Lavigerijevi metodi.

In potem — bo puščava ovetela...

BOGDAN MAKOVEC

tovska leta, ker so zemlja in okolica in življenje tako hoteli. In iz oči lepe Berberke sije, ne več dekliska nagajivost, marveč hrepenje žene, ki sanja o družini in otrokih. Avguštin je spoznal, da Fatmo ljubi; in Fatma hrepeni po trdnem, moškem zavetju tega mladega moža, ki je junak njenih sanj v skrivnostni tišini afriško svetlih noči. Ni besed iz njiju ust, le oči govore. Ta govorica pa je silnejša od najzgovornejše besede.

Oče Le Jollec ni mož ozkega srca, marveč duhovnik globoke vere in žive svetosti; njegove oči gledajo dlje kot oči nečaka, ki mu je ljub. Ne vda se čustvu, ne trenutnim vzgibom srca, ki so prenekaterkrat tako žgoče varljivi, prav kot puščavski pesek, ki raste in pada plimi in oseki enak. Neopazno spremlja mlada dva na njuni poti. Iz sleherne njegove besede govori ljubezen, ki hoče bližnjemu ne le dobro samo, marveč najboljšo. Ni nasproten njuni ljubezni, kot ji ne ugovarja Avguštinova mati, ki jo blagoslavlja, če je Bogu po volji, navkljub temu, da si je sinovo pot drugače sanjala.

"Ob svojem času dozori vsak sad, moj sinko, a lupina je vedno grenka..." zagotavlja mati Avguštinu.

In Avguštin razmišlja. Razmišlja o bodočnosti svoji, razmišlja o Fatmi, ki jo ljubi, ki je po srcu že kristjana in ki bo, o tem ne dvomi kar nič, nekoč tudi v resnici, kot so bili njeni dedje... V Avguštinu je v tem trenutku nekaj kot trpka žalost. Težka misel, ki se ji je upiral do zdaj kot neljubi vsiljivki, ga privije k sebi in ga več ne izpusti: kje mu je pot, kam gre? Mar mu je bil Bog Fatmo res namenil?

Mehka roka stričeva počiva na nečakovih rami:

"Sinko moj, tisoč tristo milijonov duš, odkupljenih kot Fatma, ječi v temi in čaka odrešenja... Tudi tebe čaka odločitev, Avguštin..."

Stričeva beseda ni očitek, Avguštin to čuti in ve; je le ljubezen, ki hoče pomagati, da bi jasno videl.

V zvezdnem siju lakahenske noči razmišlja Avguštin. Samoten trpi ob misli na belo Fatmo in na tožno, krvavečo Afriko...

Tudi v Fatmi tli občutje samote. Hrepeni po krstu, želi, da bi ji bil Avguštin vse na svetu, a sanja tudi o svojih črnih bratih, ki brez misli topo poklekajo na preproge pred svojimi felaškimi šotori, z obrazom obrnjenimi na vzhod, in čakajo kot v slutnji, da od tam spet, kot pred dva tisoč leti, zasije luč, ki bo oživila njih prazna srca.

Potem pa se izpolni nad Avguštinom in Fatmo prav po resnici, ki bo ostala do kraja: ljubezen je ustvarila žrtev in žrtev je ustvarila ljubezen! Ta resnica je v Avguštinu, ko govori svoji ljubljeni:

"Dihia, moja ljubezen ne bo nikoli sebična!"

In ista resnica je v njenem odgovoru:

"Tudi za svojo hočem, da ti ne bo nadevala verig, marveč peruti!"

Nekaj dni nazaj sta bila na morju ob razvalinah stare Kartagine. V viharju, ki je pretil lupinastemu čolniku, do polovice zalitemu

z vodo, je Avguštin krstil Fatmo. Zdaj je prav ona, Fatma, ki se boji izpovedati:

"Od dneva, ko si me krstil, je moja ljubezen do tebe le rasla. In sedaj je velika, da je zrela za žrtev... zato, da bo moj ljubljeni ostal zvest svoji veličini!"

Kakšna žgoča bolečina je segla po Avguštinu. Mar res ljubi, da žrtvuje, kar ljubi? Da bi našel odgovor, vprašuje:

"Kaj ti je, Fatma?"

"Pojdiva in vprašajva se pred Bogom v samoti, Avguštin..." govori njena ljubezen.

In sta šla, iz lastne volje, a do pičice po božjih načrtih, nam smrtnikom tako neuumljivih...

Bog pa je bil z njima in je vodil njuno misel v tisto, za kar sta bila odložena od začetka: Dal jima je bil ljubezen, da sta po nji, človeški in slabotni vsej, kot je, zaslutila vse višjo in polnejšo, ki je naš um ne more: neskončno ljubezen najvišje Ljubezni.

Spoznala sta in se odločila. Fatma, ki je po krstu Mirjam, mu govori, ko se srečata poslednjič:

"Bog naju je odločil za mnogo večjo družino. Prišla je ura, da odgovoriva Gospodu jasno in brez oklevanja!..."

Avguštin trpi in ljubi in je srečen v razkožju velike žrtve:

"Zbogom, Mirjam... Jutri v svetišču Belih sester v iskreni molitvi in v žrtvovanju iz ljubezni pridi na pomoč novemu ženjcu na Gospodovih poljih!..."

Njena poslednja prošnja, mehka kot dih, a bolj vroča kot ljubezen od prej, ni ihtenje, marveč predanost, ki raste iz polnosti najvišjega dognanja:

"Ne pozabi prositi za Mirjam, da se bo znala žrtvovati in da bo zvesta v službi dekle Gospodove..."

In zdi se, da od zgoraj nekje plava glas, ki se skrivnostno lovi med spečimi ruševinami poganske in krščanske Afrike:

"Dežela svetnikov, ki je zdaj opustošena, bo znova zacvetela, če hočeta iti v razore in sejati..."

Zlat blisk, ki se ne umakne več, je zakril rdeči polmesec nad alžirsko pustinjo...

No, kaj mi porečete zdaj? Je to povest, roman, pravljica, drama, ali kaj? Tako, veste, sem ju jaz srečal in gledal, Avguštin in Fatmo, in živel z njima prav do tega trenutka ločitve v njuni prečisti žrtvi. Kaj pa potem, vprašujete, kam sta šla?

Res, povedal bi vam rad tudi to, četudi sem vse, kar se jima je potem namerilo, le po drugih zanimal. Pa nočem. Na uho povedano: nočem kratiki veselja, bodre misli in iskrenega hotenja temu, o katerem sem spoznal nekaj nakazal in ki me je bil zaprav zganil, da sem ga sklenil prehiteti. Ampak zdajle mi je žal in to popravljam: jaz vam dajem to, kar zgoraj berete, on pa še vse, česar nisem povedal, in tudi tisto, kaj je bilo potem z Avguštinom in Fatmo. Rečem vam pa: velja ju spoznati; verjemite mi, da beseda z njima ni izgubljanje časa. Pa če meni ne verjamete, verjeli boste knjigi, ki jo je bil že pred leti napisal francoski poveljnik

Albert Bèssiers in ji vtisnil preroški naslov "PUŠČAVA BO CVETELA". Tole knjigo, ki smo jo Slovenci v zares lepem prevodu č. g. prof. žagarja CM nekoč že prebiral, je bil nekdo med nami, kateremu ni vseeno, kaj Kranjci tod v svetu v roke vzamemo, marveč mu je več kot veliko za to, da dobre in lepe in poštene reči prebiramo, znova natisnil in bo, kot sem ujel, prav v bližnjih dneh izšla. Če sem prej nejasno nekaj žužnjaj, da sem ga kanil iz gole ošabnosti in vasezagledanosti prehiteti, se zdaj popravljam: hotel sem s temlem kaj borim jecanjem — rad priznam takšno nevrednost — knjigi samo pot utreti in jo vsem, ki je še niso brali, približati po jedrni zgodbi njeni, njim pa, ki so nekoč že listali po njej, oživiti nanjo spomin in željo, da bi jo spet v roke vzeli. Naj mi bo tedaj odpuščeno: slabega s svojo besedo nisem hotel, če pa sem bil z njo dobrega kaj dosegel, bom zares vesel. Želim samo, da bi knjiga vsem vam, ki jo boste brali, vsaj drobec tega nudila, kar je meni nekoč bogatega podarila.

In tisto, da sem Avguštinu in Fatmo po naključju srečal? Skoraj zdvomili boste, če zatrdim, da več kot samo po knjigi: gledal in doživljal sem ju v živi podobi — na odru.

Res! Tole čudovito pesem mlade ljubezni in žrtve je prav pred desetimi leti nekdo predstavil v drami. V Ljubljani je bilo, na Frančiškanskem odru. In spominjam se dobro, da je marsikoga dvignila, ne v solzavem, brž minljivem čustvu, marveč po globini svoje misli in dognanja, ki sta v nji in jima ni kaj reči. Tako, veste, sem jima bil blizu zares, Avguštinu in Fatmi, saj sem na lastna ušesa poslušal njuno besedo in na lastne oči gledal njun boj in zmago. Od takrat tega srečanja ne pozabim več. Morda ju danes gledam z drugačnimi očmi, a lepota njune odpovedi tudi danes ni drugačna: vsa moč in plemenitost mlade duše sta v nji. Vem dobro, da stoji ta mnogo, mnogo višje kot vsa imena novejših filmskih zvezd in športnih prvakov, tako žalostna podoba malikovanja naših dni. Pa si mislim: mar bi ne bilo lepo, če bi zdaj, ko nam bo knjiga o njiju prišla v obisk, tudi na odru še enkrat gledali njuno življenje, da ju homo od blizu srečali mnogi, ne samo nekateri, vsem pa, da bo v srcu in v misli ostala preroška napoved:

PUŠČAVA BO CVETELA

NIKOLAJ JELOČNIK

BORBA V BARAGOVEM MISLJONU

VI. Laž v boju z resnico

Rdečim je bila naša šola že več mesecev trn v peti. Vse so poizkusili, da bi mladino odvrnili od nje. A Bog je vse tako uredil, da so bili zlasti prav ti otroci naši angeli varuhi. Nikdar naju rdeči niso mogli najti v župnišču samih. Kadar so nama na primer s puškami grozili, so otroci bili vedno zraven in celo vedno še druge priklicali, kar rdečim ni šlo v račun. Kajti najraje bi videli, da ne bi nihče vedel, kako grdo so z nama ravnali.

Ninfa je vrgla med ljudstvo, da so vsi učitelji naše šole pohotneži, bivši kuomingtanci, ubezniki in zločinci. Tudi rdeči so pridno kritizirali našo šolo, češ da je brez usposobljenih učiteljev, brez discipline, nazadnjaška, in drugo. A mi smo imeli kljub vsemu vedno več otrok v šoli, tako da se je število dvigalo že nad 130, med tem ko so druge šole propadale, kljub temu, da so rdeči oboroženi hodili po hišah siliti otroke v državne šole.

Nazadnje smo morali šolo prijaviti oblastem in oblast je poslala nekega srednješolskega profesorja vizitirat. Bil je do nas pravičen. V šoli se je zadržal 4 ure, prisostvoval vsem predmetom, občudoval disciplino in nazadnje priznal, da mu šola ugaja. Le na eno nas je opozoril: "Naj učitelji ne tepo otrok, ker rdeči take kazni prepovedujejo."

Njegovo poročilo o naši šoli rdečih najbrže ni zadovoljilo, kajti čez nekaj dni so poslali drugega, ki je s težavo spravil iz sebe zahtevo oblasti, da ne smemo otrok učiti verouka in molitev, če hočemo šolo ohraniti. Spremenili smo torej urnik in dali verouk izven urnika vsakemu na izbiro, a so se skoraj vsi prijavili za ta prostovoljni verski pouk.

Začeli so nas vedno bolj nadzirati, tudi pri tem izvenšolskem pouku verouka, ki sva ga često z g. Wolbankom razlagala ob navzočnosti oborožene policije. A nisva se dala motiti, kar je tudi otroke opogumilo, da so kljub grožnjam in norčevanju vztrajali pri verouku.

Ker naju torej rdeči niso mogli oplašiti z grožnjami, so začeli z zapeljevanjem. Jeli so šolo hvaliti, kakó je v njej vse lepo urejeno, le da napredne učiteljice manjka, ki bi otroke učila novih (komunističnih) pesmi in modernih (komunističnih) plesov. Predstavili so mi dve učiteljici in me silili, da ju sprejemem. Sicer po sreču nista bili komunistki, a vendar pod vplivom rdečih in obe poganki, ena od njiju glede šeste božje zapovedi na slabem glasu. Vljudno sem obe odklonil. Zato so spet začeli z nasiljem.

Poklicali so vse učitelje in ukazali: 1. da učenci pod nobenim pogojem ne smejo poslušati verouka; 2. da se mora sprejeti v šolo komunistični nauk, pesmi in ples; 3. da mora šola naročiti vsaj dva komunistična časopisa.

Ker se je šolsko leto bližalo koncu, smo se naredili nevedne, češ da tega ali onega ne razumemo, naj odgovore jasno, itd. Tako smo si skoraj mesec dni dopisovali. Nazadnje so me poklicali z učitelji vred na zborovanje. Tam so izjavili, da so s šolo sicer zadovoljni, a da šola ne sme biti sredstvo verske propagande, zato nova oblast hoče odpraviti v vseh šol vsako praznoverje, zlasti pa bo počasi odpravila vse katoliške šole. Odločno sem pozval vse, naj znanstveno dokažejo, kaj je v katoliškem nauku praznoverja in kaj proti znanosti. Spomnil sem jih na zgodovinsko dejstvo, da vsaka oblast, ki se dvigne proti

Cerkvi, propade prej ali slej. Priznali so mi, da nauka Cerkve ne poznajo in da zato ne morejo o njem razpravljati, da pa se ne počutijo v nevarnosti kot preganjalci Cerkve, kajti ne mislijo je uničiti. Želeli so, da odidem, da bodo le našim učiteljem razlagali svoj nauk. A nisem hotel oditi. Tako sem dve uri poslušal, kako je svet nastal iz pradelo- vanja in kako se je človek razvil iz opice, pa kako morajo učitelji te "resnice" učiti po šolah, dočim jih vojaki širijo z orožjem, dokler ves svet ne bo "osvobojen" od zmot. Končali so s pozivom na boj proti Kuomintangu in Ameriki. Hoteli so, da bi učitelji vsako nedeljo prišli k takemu nauku. Kralj je med tem ponovno zahteval natančen popis vseh učencev in katoličanov v ningtunškem glav- arstvu. A smo s skupnimi močmi tako od- govorili, da nismo nikogar javili, pa vendar izpolnili ukaz. Nalog o popisu sem namreč nalepil na cerkvena vrata in vernikom po- jasnili, da bom pač tistega policiji prijavil, ki mi prinese zahtevane podatke, ker po komu- nističnih zakonih ne smem nikogar siliti, da mi pove, kako je z njegovo versko pripad- nostjo.

NOVE TEŽAVE S STARCEM

Kralj je torej moral ubrati drugo pot, da bi nas zasačil v prestopanju zakonov. Dobro si je vse zamislil, ni pa računal, da bo pri tem sam v zanko ujet. Začel je spet ščuvati starca, naj hodi v župnišče zahtevati od g. Wolbanka tistih 30 srebrnikov, naj bo nasilen, izzivalen, naj toliko časa sili v gospoda, da ga bo ta odrinil od sebe, nakar naj pade po tleh, kar bi bil zalosten razlog, da prij- mejo g. Wolbanka in ga zapro.

Na Binkošti smo krstili več katehumenov, kar je "rdeče" in "napredne" kristjane spet pogrelo. Zato so pospešili ščuvanje starca proti g. Wolbanku. In res je začel oblastno prihajati v župnišče, naravnost v Wolbankovo sobo, zahtevajoč onih 30 srebrnikov, nato spet k meni, naj Wolbanka prisilim k temu. G. Wolbanka je starčeva zloba res razburila, a se ga ni niti dotaknil, zato je bil starec drugi dan še bolj nasilen in vlekel gospoda kar za obleko in se z vso silo vanj zaletaval. Gospod se je izmikal, a se starca iznebil z grožnjo, da bo šel na policijo javiti njegovo nasilnost.

Tretji dan — bil je ravno prvi petek v junju — pa starec kar prileti v župnišče in hoče brž smukniti v Wolbankovo sobo. A on pravočasno vrata zapre, da starec ne more noter. Nato začne mož s palico razbijati po vratih. Da jih ne bi razbil, se g. Wolbang iz sobe umakne na vrt, ne da bi starca kaj odrinil, in tako spretno se mu umikajoč starcu ne da doseči njegovega cilja, dasi se je le-ta kar z glavo zaletaval v misijonarja. Med tem se je na vrtu nabralo veliko otrok in učiteljev, ki so starca začeli zmerjati z Judežem. Tedaj starec z vso silo zavihiti palico in udari g. Wolbanka z njo po nadlakti. Tedaj se je postavil med nju učitelj Lino Pavle in zaščitil Wolbanka. Jaz sem pa takoj pohitel h Kralju, naj pride gledat, kako je starec udaril misijonarja. Kralj s prihodom odlaša,

med tem ko starec znova skuša izzvati g. Wolbanka v spopad.

G. WOLBANG — OBTOŽUJE RDEČE

Ko je končno Kralj prišel, je vprašal starca, če je res udaril g. Wolbanka in ali je imel kake razloge za to. Starec je priznal, ker ni mogel drugače, kajti mladina je kar v zboru vpila, kaj je naredil. Toda — Kralj je otrokom izjavil, da ni starec nič napak ravnal, ko je udaril misijonarja, in da se morajo oni misijonarjev ogibati, ne pa držati z njimi.

Tega pa g. Wolbang ni mogel kar tako požreti. Takoj drugi dan je šel v komunistično bolnišnico in dobil od zdravnika potrdilo, da je na roki precej ranjen, in sicer od zunanje- ga udarca. S tem potrdilom v roki je vložil tožbo zoper Kralja, češ da ga je Kralj pred mesecem kaznoval, ko starca ni udaril; se- daj pa da on zahteva, da se starec kaznuje, ker ga je udaril in ranil. Priložil je papirjem tudi izjavo našega vratarja, da tedaj pred mesecem g. Wolbang starca ni porinil, ampak se je sam sesedel na tla. Rdeči so seveda skušali starca rešiti in obtožiti Wolbanka, da si je rano sam povzročil in da starca po krivem obdolžuje. V ta namen so oba zdravnika svoje bolnišnice, ki sta bila Wolbankovo rano pregledala in ugotovila, da je od zunanje- ga udarca ter mu tudi tako potrdilo izstavila, prisilili, da sta preklicala to svojo izjavo. Sami pa so našli 12 dni po udarcu zdravnika, ki je Wolbanku roko površno pregledal in "strokovno" izjavil, da je rana notranjega izvora. G. Wolbang je nato z zdravniškimi knjigami v rokah pobil trditve, da je rana notranjega izvora, in dal na zapisnik dejstvo, da je zdravnik zlorabil zdravniški poklic v krive, propagandistične namene, ter pristavil, da izjave zdravnikov niso bile potrebne, ko ima toliko prič, ki so videle starca, kje in kako ga je udaril. Navedel je iz previdnosti le dve priči: učitelja Chow Karla in Lao Pavla, od ostalih je po pobral podpise.

NASILJE

Tedaj so rdeči proti resnici uporabili še zadnje sredstvo, ki jim je ostalo: nasilje.

Ko sem bil drugo nedeljo v juniju popoldne sam v sobi z učiteljem Petrom Hsiungom, pridrve v mojo sobo Kralj, politični komisar in še dva zagrizena rdečkarja. Hsiunga takoj odpeljejo na policijo, potem pa čakajo, da se ostali učitelji, ki so šli z g. Wolbankom na sprehod, vrnejo. Silno me med tem zmerjajo, da kot odgovorni predstavnik misijona pustim Wolbanka, da se toži s starcem, in zahtevajo, da takoj pošljem na policijo Chowa in Liaoja. Obljubim, pod pogojem, da jim ne bodo delali nasilja. Res to zagotove, a že čez dve uri slišim na policiji, kako Kralj izsiljuje od učitelja izjavo, da ni videl starca udariti g. Wolbanka. Oba učitelja so imeli zaprta dva dni. Po mestu so širili razne govorce, češ da bosta umorjena, ker sta ščitila tujsca pred Kitajci. Učiteljevi domači so prišli v župnišče jokati in prositi, naj posredujemo. Takoj sem vložil pismeno pritožbo na okrajno glavarstvo in sem v imenu mednarodnega prava zahteval, naj priči izpuste na svobodo. G. Wolbank je

ZA POKERŽAJEVO CERKEV

KAKO GRE KAJ AKCIJA za "Poderžajevo cerkev", sprašujejo misijonski prijatelji. In res, kmalu bomo na polovici leta, pa je prav, da podamo sliko o nje dosedanjih uspehih in neuspehih.

Kakor lansko leto pri "dr. Janeževem rentgenskem skladu", smo tudi letos "Za Poderžajevo cerkev" SKLENILI ZBRATI 1000 dolarjev, vsota, ki bi že nekaj zalegla, ki pa vendar ni previsoka, da bi je izseljenski rojaki po vsem svetu ne mogli zbrati skupaj. V koliko smo to vsoto že dosegli in kako jo mlimo doseči?

LANI smo vrgli med prijatelje dr. Janeža idejo, da bi se jih 100 našlo, ki bi mesečno prispevali po 10 pesov. Ljudje so idejo zelo lepo sprejeli in je bilo res blizu 100 mesečnih darovalcev, nekaj pa še izrednih. Že to je ob koncu akcije zneslo velik del celotne vsote 1000 dolarjev, ki smo jo vsi rojaki v Argentini z združenimi močmi dopolnili z znamenitim dr. Janeževim rentgenskim srečolovom. Tako je bilo do misijonske nedelje 1950 že skupaj vseh 1000 dolarjev, za katere so bili dr. Janež in vsi slovenski misijonarji ni misijonarke v čaotungu nad vse hvaležni! (Tistim, ki se boje, da so s svojimi prispevki v dr. Janežev sklad podprli komuniste, kateri sedaj vladajo v čaotungu, samo tole v pomiritev: Kljub temu, da so rdeči res že nad leto dni tam, je še vedno dr. Janež "gospodar položaja" v bolnišnici in mu je prav rentgen največja opora pri njegovem sestranskem prizadevanju za ohranitev bolnišnice in misijona sploh. Pa še tole: Zbranih 1000 dolarjev za kritje dolga, ki je na rentgenu, je še vedno na varnem v USA, kajti toliko smo že pametni z dr. Janežem vred, da dolga za rentgen ne bomo poravnali in denarja ne pošiljali, dokler bodo rdeči na oblasti tamkaj...!)

Pri akciji za Poderžajevo cerkev smo pa brž uvideli, da ne bo mogoče dobiti kar 100

pa tudi isti dan vložil pritožbo na višjo vlado v Nanchangu. Tretji dan sta bila oba učitelja res izpuščena. Liao Pavle je povedal, da ga je Kralj dal takoj zvezati in mu grozil s smrtjo, če vztraja pri pričevanju, da je starca videl, kako je udaril g. Wolbanka. A učitelj je vztrajal: "Kar sem videl, sem povedal; ne morem lagati, za resnico sem pripravljen vsak hip umreti." Tudi drugi učitelj se je dno držal.

Ker so rdeči videli, da bo po sodnem postopku g. Wolbang zmagal, so postopek kar ukini. Od tedaj imamo mir že nad mesec dni. Šolo smo v miru zaključili, praznik sv. Petra in Pavla slovesno praznovali. Pripeljala sva spet nekaj poganov v katoliško Cerkev, nato pa pripravila nad 50 kristjanov za sv. birmo. Ker škof ni mogel priti do nas, je kar mene pooblastil, da sem vse te potrdil za vojščke Kristusove.

(Se nadaljuje.) JANEZ KOPAČ C. M.

takih, ki bi mesečno prispevali gotov znesek, kajti p. Poderžaj je bil sicer zelo priljubljen misijonar, kakor vsi iz Bengalskega misijona, a na žalost so zadnja tragična leta kakor s puščavskim peskom zagnila misel nanj in na njegov misijonski delokrog. Šele lani in letos nam je uspelo spet več pisati o o. Poderžaju in njegovih slovenskih sodelavcih v Bengalskem misijonu, a, kakor kaže, zanimanje za njih delo le bolj počasi, čeprav vztrajno raste.

Zato smo zbiranje v sklad za Poderžajevo cerkev v Khariju drugače organizirali: Na eni strani misijonski sotrudniki z BLOKI zbirajo med rojaki posamične darove, na drugi strani pa se prirejajo RAZNE PRIREDITVE, katerih dohodki gredo v sklad.

Doslej smo imeli MISIJONSKO SILVESTROVANJE, ki je za Poderžajevo cerkev prineslo 2000 pesov, in pa DVE KINOPREDSTAVI, ki sta prinesli 200 pesov. V pripravi je misijonska igra "TRI MODROSTI STAREGA WANGA" v ta namen, ki se bo igrala meseca julija, in pa VELIKA TOMBOLA ZA POKERŽAJEVO CERKEV na praznik sv. Treh Kraljev kot zaključek akcije, vmes pa še vsak mesec po ena kinopredstava v isti namen. Z vsemi temi prireditvami v najboljšem primeru upamo zbrati kakih 10.000 pesov v celoletni akciji.

Ostalo vsoto, najmanj še KAKIH 10.000 PESOV (kajti dolarji vedno bolj rastejo...!), bo pa treba zbrati "OD DUŠE DO DUŠE", to pa ne le med rojaki v ARGENTINI, ki bodo že potom prireditve veliko prispevali, ampak tudi s sodelovanjem rojakov drugod po svetu, zlasti v USA, v KANADI in tudi v TRSTU. Tak je bil že od začetka naš načrt in naša prošnja je tako izzvenela.

Koliko se je teh darov doslej nabralo? Do konca meseca maja vemo za sledeče številke:

V ARGENTINI se je po blokih nabralo doslej 830 pesov, posamezni darovalci pa so prispevali skupno 614 pesov; v CHILE se je nabralo 86 arg. pesov; v USA pa 15 dolarjev.

Če vse skupaj seštejemo, bi mogli sedaj kot prvi obrok o. Poderžaju poslati kakih 200 USA dolarjev; torej v pol letu akcije se je zbrala komaj ena petina celotne vsote.

Očividno bo treba AKCIJO POSPEŠITI IN JO RAZMAHNITI, kajti prepričani smo, da je med rojaki po svetu gotovo toliko zanimanja za pomoč Bengalskemu misijonu, v katerem deluje kakih 10 slovenskih jezuitov, da se da z združenimi močmi doseči ta ne previsoko nastavljena in obljubljena končna vsota 1000 dolarjev, ki naj bo doprinos slovenskega naroda h gradnji Cerkev v Indiji.

PROSIMO TOREJ ROJAKE IN DRUŠTVA PO VSEM SVETU, DA SE ZA STVAR ZAVZAMEJO IN DOPINESEJO SVOJ DELEŽ.

SLOVENSKI MISIJONSKI ODSEK

AVGUST 1951 - BARAGOV MESEC

Vse nas zanima vprašanje Baragove beatifikacije. Ni nobenega dvoma o tem, da glavno vlogo pri stvari igra škofija v Marquettu v USA, ki jo je Baraga ustanovil, v njej škofoval in umrl. Ko med Slovenci pospešujemo zadevo Baragove beatifikacije, ne mislimo s tem reči, da je od nas in našega dela največ odvisno. Gotovo pa je, da smo Slovenci nad vse zavzeti za stvar, ker bi bil Baraga prvi Slovenec, povzdignjen na oltarje, in nič manj gotovo je, da je, psihološko gledano, nam Slovincem najlažje vzljubiti Barogo, zaupati v moč njegove priprošnje in iznoliti od Boga kak čudež po Baragovem posredovanju. Tudi bo morda kar zgodovinsko dejstvo, da so bili vsaj doslej pred vsem slovenski krogi tisti, ki so ali v USA ali v domovini ali kjer koli, raziskavali svetništvo Baragovega življenja in vneli za njegovo beatifikacijo tako vernike kakor odločujoče cerkvene kroge.

Mnenja smo zato, da je **TUDI V BODOČE SODELOVANJE SLOVENSKEGA ELEMENTA PRI BARAGOVU ZADEVI BISTVENE VAŽNOSTI IN NUJNO POTREBNO**, zlasti v vprašanju čudežev. V ta namen je pa treba misel na Barago v našem ljudstvu in njega vodnikih ohranjevati vedno živo in jo še dvigati. **KDO NAJ MED IZSELJENSKIMI SLOVENCMI TO AKCIJO VODI?** Dokler smo bili doma, so bile kar tri gonilne sile, ki so skrbele za to: Misijonisti Groblje s "Katoliškimi misijoni", prof. Ehrlich s škofijsko misijonsko pisarno in Baragova zveza, ki jo je ustanovil in vodil prelat Janez Kalan, poleg seveda nekaterih posameznikov, ki so s predragocenim raziskavanjem Baragovega svetniškega življenja dajali temelj vsem akcijam za njegovo beatifikacijo. — V USA je delovala in deluje tudi posebna Baragova zveza, ki zavisi pred vsem, kakor se vidi, od pobud v uradne marquette'ske cerkvene strani. Med rojaki je vodila akcijo slovenska frančiškanska postojanka v Lemontu, zlasti potom svojega lista "Ave Marija". Tako v domovini kakor v USA je bil vedno vodilen in blagodejen poseg ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana. V raziskavanju Baragovega življenja pa se zadnje čase v USA posebno odlikuje inž. Gregorič, ki je v stiku z obema Baragovima življenjepiscema p. Hugo Brenom in prof. dr. Jakličem.

Med begunskimi Slovenci in med primorskimi rojaki je leta 1947 razvil uspešno propagandno akcijo Baragov odbor v Rimu pod vodstvom p. dr. Hugo Brena, katera je stremela za tem, da se postavi vprašanje našega begunstva in izseljenstva pod zaščito Baragove priprošnje. Izselitev slovenskih beguncev iz Evrope se je v veliki večini nad vse srečno iztekla. Tudi prva leta življenja novonaseljencev dajo misliti na izredno božjo pomoč posamezniku in celotni skupnosti. Koliko nas je, ki pripisujemo vse to ne nazadnje tudi vplivu Baragove priprošnje? V koliko je učinkovitost njegovega posredovanja poglobila v nas zaupanje vanj? Koliko več se moli za njegovo beatifikacijo? Ali je poraslo za-

tekanje k njemu po posredovanje in pomoč?

Težko je odgovoriti na ta vprašanja, ker ne vidiš v srca in duše. A če sodimo po zunanjih izrazih in pojavih, bi skoraj mogli trditi, da se naši odnosi do Barage in njegove beatifikacije bolj slabšajo kakor pa dvigajo. Razen omenjanja Barage ob zavrnem romanju v Lujan leta 1949 in razen tega, kar pišejo o njem in njegovi zadevi "Katoliški misijoni", do nedavnega ni bilo v zvezi z Baragovo zadevo skoro nobene akcije med rojaki izven domovine in USA, izvzemesi nekaj manjših proslav za zaključeni krog, kakor n. pr. v slovenskem semenišču v San Luisu.

Zato si je Slovenski misijonski odsek s središčem v Buenos Airesu za leto 1951 privzel v delovni program, izvesti obsežnejšo propagandno in molitveno akcijo med rojaki v izseljenstvu, ki naj bi trajala cel mesec avgust. V čem naj bi ta akcija obstajala?

Ves "BARAGOV MESEC" AVGUST naj bi vsi slovenski ČASOPISI prinašali sestavke o Baragu in zadevi njegove beatifikacije. Zlasti "Duhovno življenje" tega meseca naj bi bilo zelo posvečeno tej misli.

Vsa naša **VERSKA IN KATOLIŠKA DRUŠTVA** naj bi za ta mesec vnesla v svoj program, na ta ali oni način posredovati svojemu članstvu spoznanje Baragove osebnosti, zlasti pod vidiki, ki jih posamezna društva zasledujejo.

Izšel naj bi **NOVI BARAGOV ŽIVLJENJE-PIS**: predelava pred nekako 20 leti izišlega dr. Jakličevega. Ta knjiga o Baragi naj bi — poleg **BARAGOVE PODOBE** — bogatila vsako slovensko hišo.

V prvi polovici avgusta naj bi posamezniki in družine opravljale **DEVETDNEVNICO ZA PROGLASITEV BARAGE BLAŽENIM**, v kar naj izide posebna knjižica.

Ob koncu devetdnevnice, v nedeljo 19. avgusta, naj bi se po slovenskih središčih **PRIDIGALO** o Baragi, katerega lik bi se tudi v **ZUNANJI PROSLAVI** dostojno predstavil rojakom.

Z izvedbo tega programa bi se prav gotovo zelo poživila misel na Barago med nami izven domovine; marsikatera duša bi obnovila zaupanje vanj in se bolj goreče obračala k njemu za posredovanje v svojih zadevah; radi številnih gorečih molitev in pobožnosti bi tudi Bog storil svoje in morda bi vse to dovedlo do raznih uslišanj, če ne celo do kakega čudeža na Baragovo priprošnjo...

Zato se je Slov. misijonski odsek odločil, da poskusi izvesti gori načrtani program "Baragovega meseca". Tega pa kajpada ne more brez sodelovanja vseh slovenskih dušnih pastirjev in raznih slovenskih organizacij ter zlasti Baragovih življenjepiscev, katere vse s tem **SLOVENSKI MISIJONSKI ODSEK LEPO PROSI ZA POMOČ**. Zlasti pa akcija ne bo uspela brez sodelovanja našega ljubljanskega škofa dr. **GREGORIJA ROŽMANA**, katerega bo odsek naprosil za **POKROVITELJSTVO NAD "BARAGOVIM MESECEM"**.

ZA SLOV. MISIJONSKI ODSEK: L. L. C. M.

FANTOM IN DEKLETOM

V SPOMIN PADLIM BRATOM

NAŠA BORBA ZATO JE SVETA, DOKLER GRUDA NI OTETA

Tako so peli slovenski domobranci, ko so — močni in odločni — odhajali v boje; tako so peli, ko so se trudni in mnogi ranjeni, vračali s pohodov. Mnogim je bila ta pesem pogrebni spev, poslednja koračnica za zadnji, smrtni Lod: padli so v gigantski borbi dveh svetov in njihova kri še danes čaka brsteče pomladi, da bo bruhnila iz sebe kal nove svobode. Vsem pa, ki so se iz bojev vrnili, je bila ta pesem iskren vrisk srca, potrdilo o upravičenosti borbe in vedno znova potrjena prisega zvestobe Bogu, narodu, domovini.

Domobrancev danes ni več. Tuja zloba, tuja načrtna sebičnost sta prodali slovensko mladost v smrt. Poslednje kosti trohne strte in pozabljene v neznanih jamah. Zgodovino bo pisal čas, mi pa danes, po šestih letih krvave kupčije že lahko z vso odgovornostjo postavimo na začetni list zgodovine teh let odločno trditev: v Slovenskem domobranstvu so se zbirali najboljši in najidealnejši slovenski sinovi. Na prelomnici časa so rečevali narod z vso njegovo versko in kulturno zapuščino stoletij in — to pribijamo! — za svoj čas tudi vse to rešili. Kdor še danes dvomi v upravičenost in ostro nujnost Domobranstva, je: ali norec, ki razumskih zaključkov ne more delati, ali pa zločinec, ki namerno in z vsem jasnim bogastvom duha izdaja plemenito, pravično dejstvo. Skupnosti so oboji škodljivi; za bedake so po vsem svetu umobolnice, za zločince pa jetnišnice, kjer naj za zamreženimi okni sanjajo o svobodi, katero so odrekli drugim.

Slovensko domobranstvo je bila vojaška — politična enota, ki si kot skupnost ni postavila nobene nove ideje, ki si ni izdelala nobenega ideološkega načrta. Zakaj ne? Ker to ni bilo potrebno, kajti Domobranstvo samo je iz ideje zrastle. Ni bilo ustanovljeno s pozivi in naslovi, bilo je prostovoljno zbiranje, bilo je že v osnovi idejna odločitev, kar pomeni mnogo več kot pa prisilna ustrojba, kot

obvezno izvrševanje dolžnosti in umetno postavljanje načel. V tem pa je prava veličina borbe, v tem je vzvišena vrednost ideje, kajti narod je izbiral in odločal sam.

Naši vojaki, dasi pobiti in poteptani, da ni moči najti niti njih grobov, nadaljujejo svojo zmagovito borbo, kajti zmaga orožja še ni zmaga duha. Ideja se ne da ubiti. Njih misel straži in osvaja že danes na meja domovine, drami uklenjene brate in kliče zanje prostost. Iz njih grobov, steptanih in izravnanih, kipi pesem, prav tako borbena, prav tako veličastna in osvajajoča kot nekoč. Ta pesem dosega vse Slovence, jih kliče v borbo in v zmago. Ni več samo vojaška koračnica; je sijajna himna moči in svobode, kateri se pridružujemo tudi mi, da bomo v živi skupnosti z mrtvimi brati izvojevali zadnji, odločilni boj.

V svoji oporoki nam padli vojaki še niso darovali svobode, pač pa samo bojno povelje, da si moramo mi sami priboriti časten naslov svobodnjakov.

Mimo tega povelja ne more nihče izmed nas. Ali se mu bo uklonil in postal borec, ali pa se bo umaknil v zatišje kot vojaški ubežnik.

Prvo bojno polje je v nas samih: borba s samim seboj.

V času revolucije na naši zemlji je imel vsak samo dve izbiri: ali osebna svoboda duha, prepričanja in mišljenja, ki pa zahteva sužnost strasti, ali pa suženjstvo telesnih gonov, ki pa zahtevajo "svobodo" ubijanja, ropanja in nasilja. Vsak je moral najprej prestatiti to osebno borbo, ki je v njej ali zmagal ali podlegel in se šele nato odločil, na katero stran vojaške borbe spada. Pomote so bile možne samo v prvih začetkih obeh front, ko še ni bilo jasnosti in je mnogim kalila pamet samo misel na "Narodno osvobodilno borbo". Ko pa je bila med obema svetovoma potegnjena načelna ločnica, pomot

POSLEDNJI HOD

(Odlomek iz domobranskega speva)

Mozeg ledeni mi v kosteh...
Groza kriči mi v očeh...
Dušo stiskam v pesteh...
Slišim blaznežev smeh...

Grom je udaril v gozdove.
Siknil je kvišku požar,
bruhnil iz sebe grobove.

Smrt se v plamenih reži,
mrtvim poslednji stražar.
V ognju žarijo kosti.

Drevesa šume v večno ihtenje...

Strmim v daljavo s svetlimi očmi.
Sprevod mrličev se mi bliža,
brez žalne pesmi in brez križa.
Za četo četa se vrsti.

O, mrtvi, ostanite v grobéh,
ne hodite k meni
v tej uri prodani,
v tej noči izdani.
Bratje pomorjeni,
sam
bom po gozdnih poteh
romal k vam.

Naskok! In v dir,
zavpije komandir.
In zgane se sprevod
v mrtvaški hod.

A zdaj vse dni
srce kriči.
Iz blodnih sanj
in iz omam,
iz trepetanj
in gorskih jam,
želi nazaj si brate svoje,
ki so prestali smrt in boje.

Igor

ni bilo več, ampak je bila vsaka odločitev
sad zmage ali poraza notranje borbe.

Zakaj so se v domobranskih vrstah zbrali
ljudje katoliškega prepričanja, fantje pošte-
nja in globoke vere?

Prvina katolištva je svoboda; predvsem
osebna svoboda, ki po vseh posameznikih
zahteva tudi svobodo naroda. Zato je bila
mejniki tem odločitvam Vera. V tem se je
domobranstvo iz uradno vojaško-politične
skupnosti idejno odločilo v borbo za vero. Če
bi naš narod ne bil imel katoliškega izročila
in praktično živčih ljudi po veri, bi rdeče
gospodstvo v večini sprejel, če bi se mu pa
uprl, bi se uprl samo iz političnih in mate-
rialistično-gospodarskih namenov, kot je to
storila Nemčija, Italija, Japonska, kjer pač
ne more biti govora o verski vojni, ampak
je bil to boj med narodi za politično nad-
oblast. Narod, ki je pa majhen, ki je zasuz-
njen po tuji sili, si take borbe pač ne more
privoščiti.

S tem, da smo se mi že davno odločili za

katoliško skupnost, da smo zaradi tega v
tujini, za nas še ni borba končana. In tudi
ne bo. Do zadnjega dne bomo morali stati na
straži in se boriti — proti sebi.

Ne delajmo si utvar in ne opirajmo se
samo na odločitev preteklosti, ne ponašajmo
se samo z nekdanjo borbo, ki smo jo v sebi
in v narodu bili, če je pa danes ne nadalju-
jemo več. Vsakemu izmed nas grozi žaloigra:
da se bo sicer še prišteval v tabor protiko-
munističnih borcev, z dejanskim življenjem
pa bo pljunil na svojo prvotno odločitev, na
svoj davno izvojevani osebni boj.

Zato:

je slovenski fant, ki svojo mladost pro-
daja po javnih hišah, prav tak izdajalec kot
oni, ki uteče z bojnega polja;

je slovenski fant, ki pozablja svoj jezik
in svojo domovino, za narod prav tako mrtev
kot oni, ki je umrl pred stoletji;

je slovenski fant, ki se posmehuje "pre-
prostosti in gorjanstvu" svojega naroda (ta-
ko pravijo), za narod prav tako krvav trgo-
vec kot oni, ki so naše fante prodali v smrt.

Dasi brez orožja in nekaj tisoč kilometrov
od domovine, je izmed vsak izmed nas
vojak, čeprav zaenkrat samo še na "mrtvi
straži". Če bo vsak sam v sebi bojeval uspe-
šen boj, bomo kot skupnost močna trdnjava,
ki bo ob svojem času mnogo pomenila. Naš
bojni načrt je jasen: ohraniti vero in nar-
odnost.

Vsakdo nosi svojo bodočnost v svojih ro-
kah, vsakdo mora svoj osebni boj dokončati
sam. Borba je — brez dvoma — težka. Kri-
vre in kipi, narava se hoče oprostiti vseh vezi,
tudi vezi vesti. Bomo popustili vesla in se
predali vetrovom, pa naj nas neso kamor-
koli... dokler se ne bo razbila naša ladja in
bomo končali kot strašne priče prekletstva.
ki si ga je prihranila neskončna Svetost in
Pravičnost, da kaznuje one, ki jo izzivajo s
svojim zablodelim življenjem? Ali pa bomo,
oprti na moč Boga, reševali sebe in narod?

Tudi borba za svobodo naroda še ni kon-
čana. Čas zori. Prišel bo dan, ko bodo zopet
oživele naše gore, ko se bodo dvignili tisoči
in tisoči borcev in se znova borili za prodano
svobodo. Kjerkoli bomo, karkoli bomo, od te
dolžnosti tudi mi ne bomo odvezani. Vsak na
svojem mestu, vsak ob svojem času, vsak na
svoj način bo polagal žrtve domovini na oltar.
Obliko in kraj te borbe bo pokazal čas. Nar-
od pa bo te naše žrtve sprejel in bo močan in
svoboden živel iz njih.

Slovenske fante čakajo še velike naloge.
Med njimi ni najmanjša ta, da bodo morali
iz sedanjega vesoljnega potopa reševati raz-
bito slovensko barko. Zato — na delo! Idej-
no jasni, duhovno močni sprejmite to borbo,
kajti čim več borbe — tem več svobode.

Mi, ki se še prebijamo skozi vihar brez-
božtva in nereda,

Mi brezdolci, ki še vedno ljubimo svoj
narod in sveto slovensko zemljo,

Mi sami, uprti v Boga, si kujemo usodo,

Mi, ki se žrtvujemo in borimo naprej,

Mi bodimo poroki, da bodo grobovi naših
fantov — mučencev, svetišča.

MISLI IZ TUJINE V JEČO

Včeraj je bilo, kajne, mama, ko sem se poslavljaval od tebe tam ob potoku. Saj še čutim tvojo roko na čelu, ko me je pokrižala.

"Zbogom, pa kmalu se vrni!" se ti je izvila bolečina iz grla; v rosinih očeh sem jo bral. Pa se ti ni utrnila po zaskrbljenem licu, ne, znotraj na dušo ti je kanila, da je zbolelo dvakrat. In potem sem odšel...

Ah, pa saj ni bilo to včeraj, tudi lani ne; pred petimi leti in še več je bilo.

Vem, vsak večer si čakala in poslušala, kdaj se bo zganilo za oknom: "Ah, ko bi tudi kdo od naših potrkal!"

V temnih nočeh in kadar so se strele zapletale gori v hrastih, takrat si bila še posebno čuječa: "Morda bosta pa danes prišla; saj morata priti!"

Neodjenljiva je bila tvoja vera.

In ko je veter spet jokal čez polje, je potrkalo na okno. Skoro me nisi poznala in ustrašila si se me v tisti noči. Takega me nisi pričakovala.

Namesto, da bi ti prinesel varstva, sem sam iskal zavetja pri tebi. Pričakovala si, da ti bom govoril o svobodi, pa sem ti povedal, da smo prodani —

Morda bi bilo bolje, da ne bi potrkal tisto noč, pa sem moral, mama. Umreti sem prišel k tebi. Veš, saj bi moral tam v tistih borštih, pa nisem mogel... Tudi Niko ni mogel, pa so ga ujeli s psi in spet so ga vrgli v bodočo žico. Od tam ti je voščil "Zbogom", nato je odšel...

Potem čez dolgo sem moral tudi jaz oditi in spet ti je zakrvavelo srce, hujske kot prvič, kajti z nama je odšlo tudi upanje, ob katerem si našla moči v trpljenju.

"Pa vendar, še se lahko povrneta, če je volja Njegova, in spet bo tako lepo. O Bog, ti mi jih vrni, moja fanta!" si se oklenila neomajne vere; nihče ti je ni mogel vzeti.

Tri leta — — —

V strahu in pričakovanju so šla mimo. In neke noči, ko je veter zajokal preko ozar kakor takrat, je spet udarilo na okno. Pa se ni vrnil Niko, tudi jaz nisem trkal.

"Ne, ne, to nista naša dva, tako divje —"

Ko si se boječe približala oknu, ti je za steklom zakrvavela zvezda...

Potem si odšla tudi ti in ata je odšel in sestrice. Vse vas je vzela ona noč. Dom pa so izropali, da niti spomini niso ostali.

"Tam doli ob Savi, za starim mrzlim zidovjem je mama," mi je od nekje pisala Zinka, ko se je povrnila. "Ata pa je v Ljubljani, v oni veliki mračni hiši. Hudo je. Mamo sem lahko obiskala. Tako trdno upa, da bo kmalu doma... Takrat, ko bo tudi ata prišel, in ti se boš vrnil in Niko..."

Spet so šla mimo tri leta — — —

O mama, kako močna je tvoja vera. Čeprav so ti izropali vse, vere ti ne bodo ukradli. Tudi železni križi na oknih ti je ne bodo vzeli. Tvoja vera gori iz ljubezni, ta pa je neusahljiva.

Da, takrat bom prišel, ko se bo tudi ata povrnil in — Niko — — —

Ko ob toplih, samotnih večerih zrem tja

preko temne reke La Plata, mi misel pohiti k tebi, za ono staro hladno zidovje.

Tako bleda so tvoja lica in oči so rdeče.

Vem, v dolgih neprespanih nočeh me iščeš po tujih cestah. Tvoja misel spremlja moj korak, bojiš se zame, da se ne bom izgubil v tujem svetu.

Ne boj se, mama. Ne bo me zvabila tujina. Tvoj blagoslov me spremlja in tvoja molitev me varje na tujem.

Vztrajaj, mama! Morda ni daleč, ko bodo domovini odpadli okovi, da bo svobodna razprostrla roke, v povabilo sinovom na tujem, takrat se bodo odprla tudi ona ozka jetniška vrata — — —

In takrat bomo zopet vsi doma. Ti in ata bosta prišla in Zinka bo smela domov, pa jaz bom prihitel in od nekje daleč — se bo Niko povrnil med nas. — In spet bo tako lepo...

ALI ŠE VEŠ...?

...da je **3. maja 1945** zboroval ilegalno slovenski revolucionarni parlament v Ljubljani na Taboru in ustanovil državo Slovenijo, kot državo članico Jugoslavije.

...da je bil **5. maja 1945** začetek umika protikomunističnih Slovencev čez Ljubelj.

...da so bili **17. maja 1942** odpeljani in naslednji dan mučeni od komunistov: učiteljski Pavčič Janez, Jakož Franc iz Bizovika in Jakož Franc ml. in oče ter Cankar Milka iz Dobrunj pod Ljubljano.

...da je **18. maja 1942** odšel na teren I. četniški odred, znan kot "štajerski bataljon" pod vodstvom Vasiljeviča, "Istoka".

...da je bil **26. maja ubit** v Ljubljani univ. prof. dr. Lambert Ehrlich od zločinske komunistične roke.

...da je bil **26. maj 1945** začetek vračanja vojakov slovenske narodne vojske iz Vetrinj na Koroškem v Titovo Jugoslavijo — v smrt.

...da je bila **30. maja 1943** spokorna procesija na Rakovnik, ki jo je vodil škof dr. Gregorij Rožman, nesoč pred vsemi spokorniškimi križi.

...da so bili **3. junija 1945** po stražnem mučenju v Teharijih pomorjeni naši domobranski častniki in podčastniki.

...da je bil **15. junija 1942** umorjen župnik Janko Komljanc.

...da so bili **17. junija 1942** umorjeni župnik Nahtigal in kaplana Brule ter Cvar.

...da je bil **29. junija 1942** dan, ko so romali tisoči Slovencev v stražna lažka taborišča: Rab, Gonars...

...da je bil istega dne umorjen od komunistov na Ježici časnikar in organizator Franc Strah.

...da je bil **21. junija 1945** drzen juriš iz teharskega taborišča, kjer je ušlo 11 domo-

branskih častnikov in podčastnikov.

...da je bil ves mesec **junij 1945** pokolj naših fantov.

...da je bila **1. julija 1942** ustanovljena prva Vaška straža pri Sv. Joštu nad Vrhniko.

...da so **5. julija 1941** Nemci začeli s prebraženjem z Gorenjske v Srbijo.

seljevanjem slovenskih duhovnikov in izo-
...da je bil **15. julija 1942** mučen od komunistov župan Brulc.

...da je bila od **15. julija do 15. novembra 1942** velika laška ofenziva: pustošenje Notranjske in Dolenjske; ubijanje nekomunističnega naroda. Tisoči našega življa so bili v tem času odgnani v internacijo.

...da je bila **27. julija 1942** ustanovljena druga Vaška straža v Begunjah na Notranjskem. Odslej so se množile postojanke po vsej deželi.

...da so **meseca julija 1944** pobiti od komunistov Brecljevi v Zapužah pri Ajdovščini; največji komunistični umor v Vipavski dolini.

...da se je pokolj naših bratov nadaljeval še ves julij 1945.

Teharje, Laško, rovi pri Hrastniku, Trbovlje, Škofja Loka, Krvave peči, Toško čelo, Kočevski Rog, to so njihovi grobovi — naša svetišča.

CERKEV

Francoski spreobrnjenec je zapisal besede: "Kdo očita Cerkvi, da zahteva od svojih vernikov vero v razodete resnice? — Tisti, ki verjame najslabšim in najbolj umazanim časopisom in ki se vdaja najbolj smešnemu praznovanju!

Kdo očita Cerkvi, da ponižuje človeka? — Tisti, ki trdijo, da je človek iz opice, da slušaj vodi svet in da naj človek samo uživa, ker da ni po smrti ničesar več!

Kdo očita Cerkvi, da je nestrpna? — Tisti, ki ne dovoljuje nikomur, da bi mislil drugače kot on!

Kdo trdi, da je Cerkev sovražnica resnice? — Tisti, ki so v nasprotju s svobodo zaprli katoliške šole, in čiser iz strahu pred konkurenco!

Kdo trdi, da je Cerkev sovražnica ljudstva? Tisti, ki ne poznajo njene zgodovine in preganjajo cerkvene dobredelne ustanove!

Kdo največ govori proti Cerkvi in njenim naukom? — Tisti, ki jih najmanj poznajo, ali ki se zavedajo, da delajo proti zapovedim, ker jih boče resnica!"

Premisliva te besede, prijatelj, večkrat jih preglejva! Kako resnični so ti odgovori. Kako jasna in odločna beseda vsem tistim, ki se v svojem sovraštvu ali nevednosti zaletavajo proti Cerkvi.

Kajne, koliko sva že tudi midva srečala takih revežev in še vedno jih je toliko okrog naju, posebno danes tu v tem razkristjanjenem svetu, kamor naju je zanesla begunska pot.

V svojem materialističnem gledanju in nenehni borbi za užitki in čim udobnejšim življenjem, ki se konča s smrtjo, gledajo Cerkev le kot navadno človeško organizacijo,

zato ji pripisujejo in oprtavajo iste cilje in umazana stremljenja, za katerimi se pehajo oni sami.

Bova li midva vse to mirno gledala okrog naju, ali celo prikimavala na take umazane klevete?!

Ne, dragi moj! Kako naj zatajiva resnico in braniva laž! Naj li kloneva pred temi slabšiči in sužnji greha midva, ki se nisva strajšila trpljenja, ki nisva pomišljala niti za hip, kje je najino mesto, ko je laž goljufala in morila naš narod z masko svobode?!

Še več, dragi moj, kako odločen je bil najin korak, kako vedro lice in neustrašen pogled, ko sva korakala skozi naše vasi in je pesem odmevala preko polj. Še več, koliko nas je bilo, koliko ognja in mlade sile, ki je ustvarjala čudeže, kajti korakala je za — resnico.

In potem — v teh dneh pred šestimi leti so oni odšli — ker drugače bi ne mogli izpričati resnice, ki vstaja veličastna ob njihovi krvi in odpira zakrnjena srea.

Glej, midva pa sva ostala; ti in jaz sva bila odložena, da poneseva to resnico v svet.

Z nama mora Resnica Kristusova, ki jo uči sv. Cerkev, še posebno tja, kjer duhovnik nima prostora. V tovarne, delavnice, med one, ki se ogibajo Cerkve.

Bodiva pogumna in odločna v borbi za sv. Cerkev in njene resnice. Sam Gospod je obljubil, da je sovražni napadi ne bodo zmagali. Kaj naj potem še dvomiva, česa naj se bojiva, če je Kristus z nama?!

Skleniva danes v teh dneh ob šesti obletnici mučeništva naših bratov, da bova odločna, pogumna in neustrašena za resnico kot so bili oni in da jim bova sledila v njihovi sveti borbi vedno in povsod!!

PAVČIČ — NAŠ VZOR

5. VIR MOČI IN RASTI

Mladi učiteljski Janez Pavčič je gledal svojo okolico in bodočnost z izredno ostrim očesom, s pravim življenjskim optimizmom. Ob posebni milosti izrazite katoliške zavesti in neustrašenega pograma, ki sta mu bila dana, je bil za vse svoje okolje nekaj posebnega. Dobrim in vernim je bil v pomoč in tolažbo, brezbožnim in hudobnim pa je bil ovira in strah ob zavistnem občudovanju, ker jih je vedno razkrinkal pri njihovem delu. Marsikateri, ki bi mogel s psalmistom tožiti, da se je njegovo "srce posušilo, ker je pozabil vživati svoj vsakdanji kruh", Janeza ni mogel razumeti.

Kako si je mogel v dušnih nevarnosti polnem okolju, sredi zapeljevanja in pohujševanja hudobnega sveta, vzgojiti tako lep, čist, privlačen značaj?

Kako je mogel v neprestani borbo plavati proti toku množice, ki večino potegne za seboj in skvari, in ob vsem tem pridobivati še druge za iste ideale?

Zmlada se je tudi Janezu zdelo marsikaj neizpolnjivo v življenju; toda že zgodaj je v luči sv. vere doumel smisel Jezusovih besed: "Pri ljudeh je to nemogoče, pri Bogu pa je vse mogoče." Dosleden v svojem ravnanju, je

ZAKAJ SE MORAM SPREMENITI

tudi spoznal: "Ko sem pa uvidel, da ne morem biti zdržen drugače, kakor če da Bog, sem pred Gospoda stopil in ga prosil ter sem govoril iz vsega srca" (Modr 8, 21).

Janez si je izprosil in črpal od Boga čudovito moč, ki je napravila iz mladega dijaka gorečega borca in občudovanja vzbujajočega junaka. V težkih okoliščinah je dosegel izredno stopnjo kreposti, ki jo je preizkusil v premagovanju najraznovrstnejših težav pri izvrševanju svojih dolžnosti in apostolskem delu. Prvemu je slabost lastne narave, prestal v svojem mladem življenju — ko se mnogi v miru nanj šele pripravljajo — prezir, sovraštvo in preganjanje.

Preko težkih duševnih bojev ter najstrašnejših smrtnih bolečin ob telesnem mučenju, je postal krščanski heroj. To je potrdil sam ljubljanski knezoškof dr. Gregorij Rožman v svojem postnem govoru v stolnici:

"... Živi dokazi so med nami, da je možno čisto živeti, a možno le v moči sv. obhajila. Koliko čistih mučencev in mučenic šteje sv. Cerkev v vseh stoletjih. Tudi danes, tudi med nami! Naj govore in pripovedujejo, kar hočejo, resnica je, da so zrasi med nami čisti fantje, ki jih je Bog izbral za najtrše borbe, in so vztrajali, do konca zvesti; imena: Janez Pavčič, Vinko in France Mravlje, Lojze Grozde in se druga, bodo večno blestela, so imena junakov, tisočkrat močnejših in pogumnejših kot njihovi morilci. Kristus po svoji Cerkvi vzgaja tak rod. V vrednem in pogostnem sv. obhajilu hrani mlade duše s svojim deviškim Telesom in jih napaja s svojo čisto krvjo" (16. april 1943).

Škof imenuje na prvem mestu pokojnega mladca Pavčiča, ko nam skrivnostno moč sv. Evharistije in nadnaravne učinke obhajilnega življenja odkriva sam v enem izmed zadnjih svojih govorov na mladčevskem sestanku, ko pravi: "... Dušni glad, to je znak časa; s čim ga bomo težili, če ne s sveto Evharistijo? Dejal sem, da zahteva naš čas močnih značajev za izvedbo velikih reform. Zato moramo uživati kruh močnih! In goreči moramo biti, kakor so bili apostoli, ki so z gorečnostjo oznanjali smrt Gospodovo, ker so zajemali moč in pogum iz ciborija Gospodovega. V najsvetejšem Zakramentu bomo dobili poguma, da se bomo mogli neustrašeno boriti s tiranom brezvernega javnega mnenja.

Strnimo vrste, napravimo pravo katoliško fronto pri mizi Gospodovi. Potem nas ni treba biti strah za sedanost in bodočnost.

Po pogostnem sv. obhajilu je bil Janez postal prežet v skupnost z Jezusom in zares postal drugi Kristus, da je mogel reči s sv. Pavlom: "Živim, pa ne več jaz, ampak Kristus živi v meni."

Evharistija je bila Janezu vir moči in srčnosti, s katero je zmogel vse.

Že prvi kristjani so bili prepričani, da je med sv. Evharistijo in mučeništvom vzročna zveza. Po sv. obhajilu okrepčani in oboroženi so šli radostno in pojoč v smrt.

Tudi Janez je vedno bolj zorel za mučeništvu, ko bo trpel za Boga najstrašnejše muke; vendar z veseljem, kot je zapisal Maksim Turški: "Zakaj, kjer srce gori, telo ne občuti plamena."

Če si nisi več všeč, je to znamenje, da je pri tebi treba nekaj popraviti. Ni vse v redu. Zakaj se hočeš spremeniti? Zakaj se moraš spremeniti? Kaj hočeš?

Najpreje moraš vedeti, kaj hočeš. Ah, saj res, rada bi bila vsaj malo podobna Mariji Goretti. Ali pa se zavedaš, da je ona svetnica? Če ji hočeš biti podobna, moraš postati tudi ti svetnica. No, nikar zdaj ne zmiguj z glavo, saj smo vendar vsi poklicani k svetništvu. Biti svetnik božji ni kaka posebna pravica nekaterih izbrancev. Spomni se Jezusovih besed: "Božja volja je, da se posvetite."

Nihče se ni rodil svetnik. Vsi ti, ki jih danes častimo na oltarjih, so se morali krepko boriti za to čast. Nihče ne svetu ni tako popolen, da mu ne bi bilo treba izboljšanja. Nihče pa tudi tako zavržen, da se ne bi mogel popraviti in vzdigniti.

Zdaj pa si ogledva nagibe, zaradi katerih moramo vsi stremeti k poboljšanju.

Prvi je ravno ta, DA NIHČE NI POPOLEN IN DA MORAMO ZATO VSI VSAK DAN POKUSITI, DA NAPRAVIMO EN KORAK NAPREJ.

Drugi nagib je naša osebna sreča. HOČEM BITI SREČNA. Ali si pri iskanju sreče kdaj pomislila na svoj značaj? Ali se zavedaš, da ti lahko tvoj značaj vse sproti pokvari?

Samo spomni se, da ste se pred kratkim pogovarjale, kako zoprni značaj ima Tina. Kamorkoli pride, pokvari razpoloženje. Če le more, stegne svoj hudobni jezik in zine najbolj strupeno pripombo. Zdi se, da je poklicana, da igra vlogo trinajste, hudobne vile. Zdaj se ji vse izmikajo, sama pa je zagrenjena in išče zadošččenja ravno v tem, da še bolj nagaja.

Imaš pa drugo, ki je tudi prava nesreča. Tako je boječja, da je že kar smešno. Čim jo kdo ogovori, zardi in se zmede. Dekleta ji rade nagajajo. Ona je prisiljena, da se jim izogiba, čeprav bi šla tako rada v družbo. A kaj, ko vedno, kadar pride od kod domov, od grenkosti in bolečine joče.

Nekatere so po svojem značaju nepopravljive pesimistke. Ničesar se ne lotijo, ker se pač ne izplača. Ne razumejo, kako je mogoče, da se Metki in Francki vedno vse posreči, same pa niso zmožne niti nogavic pošteno zakrpati. Ker se jim nič ne posreči, se izogone vsakemu delu. Nikdar ne vedo, kaj bi počele, sicer se bi jima pa gotovo izmaličilo.

Velika pokora v življenju so neodločnosti. Tako dekleta vedno boji, da bi ukrenila kaj nepopravljivega. Saj bi napravila to in ono, a če se kasneje pokaže, da bi bilo bolje drugače? Nikdar se ne more odločiti, ali bi krenila na levo ali na desno. Vedno stoji pred tem, ali bi tisto o jari kači, ali pa rajši ono o steklenem polžu. Ena je daljša, druga je pa lepša. Končno mora odločiti babica in ji pove tisto o pastirju, ki je prenašal ovce preko potoka. Tako puščja, da odločijo okoliščine ali pa da se s časom samo pokaže. Samo se pa seveda nikdar ne pokaže. Tak ljudje vedno napra-

vijo najslabše, ne odločijo se in izgube vse prilike, dobre in slabe.

Taki značaji niso nikdar srečni. Grenijo življenje sebi in drugim. Človek pa je ustvarjen za srečo. Njegov cilj je združenje z večno srečo. Zato je za kristjana edina nesreča v grehu. Kadar pretrgamo navpični stik z Bogom, je konec notranjega miru in naenkrat pridejo na dan vse nesreče in nesrečice. Značaj sam nam lahko veliko pomaga pri ohranitvi božjega miru v nas, zato je pač pametno, da poskusimo popraviti v njem tiste poteze, ki nas najččešče spravljajo v nevarnost, da izgubimo mir in zadovoljstvo.

ČLOVEK V NARAVNEM REDU VELJA TOLIKO KOT JE VREDEN NJEGOV ZNAČAJ. VSI HOČEMO NEKAJ VELJATI. Da o nekom lahko rečemo: "To je izklesan značaj", je prvič potrebno, da je vedno mož na svojem mestu. Sicer čuti skušnjave, a jih vztrajno in odločno premaguje. Nikdar ne odstopi od pravih načel, plemenitost njegovih čustev se mu včasih bere že z obraza. Ne zlomijo ga preizkušnje, ne kloni pred življenjem. "To ti je dekle!" vzkičkujejo mnogi, če srečajo značajno mladenko.

Čim pa slišimo pripombo: "Je pač takega značaja," si lahko takoj mislimo, da nekaj ni v redu. Nekateri zamenjajo značajnost s trmo. Pri drugih pa zopet vidimo, da sploh nimajo nobenega značaja. So kakor vetrnice; kakor gredo vsi, pa še ona, Kar delata Polonca in Sonja, hoče tudi ona.

Seveda pa tudi tiste, ki hočejo biti vedno nekaj posebnega, niso ravno na najboljši poti. Domišljajo si, da pokažejo svojo osebnost, če imajo vedno svoje posebno mnenje. Zato v družbi nikdar ne soglašajo z ostalimi, ampak trdijo svojo, čeprav je neumnost. Tudi oblačijo se tako, da splašajo marsikaterega ponižnega oslička na cesti in da gosi ogorčene gajajo za njimi. Same se ne zavedajo, da vzbujajo preplah in zasmeh. Zviška zro na ostalo človeštvo, ki ne razume njih osebnosti in ne doseže poleta njih duš.

Če bočeš med ljudmi nekaj veljati, izoblikuj svoj značaj!

Zdaj pride na vrsto še najvažnejši nagib, zaradi katerega se moramo vzgajati: **IZPOLNITI MORAM SVOJE POSLANSTVO.**

Ko nas je Bog ustvaril, je imel prav poseben namen z nami. Dal je vsakemu posebno sposobnost, da ga bo mogel doseči. A v nas je vse le začeto, imamo le klice kreposti in zmoglosti. Sami jih moramo razviti, vzgojiti, sami jim moramo dati pravilno rast in razcvet. Če bomo res dobro opravili svoje delo, bomo postali svetniki. Zato smo bili vsi poklicani v življenje. Svetnik tudi kot oseba veliko velja. Noben bedak ni postal svetnik, in noben svetnik ni bil bedak. Vsi svetniki so dobro izpolnili svoje poslanstvo. Našli so cilj in sredstvo krivo, znali so si izbrati najboljši del, ki jim ne bo odvzel vso večnost.

Včasih pri prebiranju življenjepisov svetnikov odkrijemo mnogo čudaštva, stvari, ki se nam upirajo in jih ne razumemo. To ima lahko dvojno razlago. Morda pisec ni imel pravega pojma, v čem je bistvo svetništva; ni torej čudaške svetnik, ampak njegov pisec.

Ali pa je oni postal svetnik kljub svojemu čudaštvu. V večini primerov pa ne razumemo nekaterih čudaštev, ker ne poznamo vzrokov. Če bi tudi v nas gorel tak ogenj ljubezni, bi verjetno razumeli njih početje.

Vsa številna vrsta božjih junakov in junakinj je znala izkoristiti dane jim talente. Vsak zase je značaj, ki nam je v marsičem lahko za vzgled. Če hočemo priti v družbo teh prvakov, moramo klesati svoj značaj. Opiliti je treba napake, izpolniti pomanjkljivosti. Začetni moramo vsakdanjo borbo za krepost. Le tako bomo sposobni izpolniti svoje poslanstvo.

V., ŠPANJIA

SESTRAM V POZDRAV!

"Bog živi Vas, Slovenke, prelepe žlahtne rožice; ni take je mladenke, ko naše je krvi dekle...!"

Kratek pozdrav, h kateremu bi rada še nekaj dodala. V mislih imam Vas, draga dekleta, ki ob vznožju Andov in po obsežnih argentinskih pampah sanjate o "nebesih pod Triglavom". Enako pri srcu ste mi Slovenke v Kanadi, ki se Vam toži po domači farni cerkvi, po vaškem življenju ter po vonju lipovega cvetja; mudim se pri Vas, višješolke v Španiji; moje misli romajo tudi k Vam, dekleta, ki ste še vedno v varstvu begunske Marije v taborišču v Spittalau. Slednjič vsem skupaj: "Bog živi!"

Z argentinskimi dekleti bom še posebej pokramljala v imenu SDO v USA. Na zadnjem našem sestanku meseca marca t. l. smo prebrale Vaše ljubko pismo. Kar zaživele ste pred nami Ančke, Micke, Francke, Angelce in še in še. Sklenile smo, da Vam bomo tudi me pisale in poročale, kako živimo. Res je naše življenje največkrat trdo, pusto in mračno, a vendar, še nosimo v sebi sonce in toploto. Predobro se zavedamo, da je križ poslednji odgovor na vse uganke.

Vas zanjma, kako smo se imele na zadnjem sestanku? Bil je družabne vrste. Na mizah je bila pomlad, na deklških obrazih pomlad in še v naših dušah pomlad. Francka je dala sobi res prijetno lice. Seveda, so ji tudi druga dekleta pomagala pri pripravljanju. Mize so se bohotile z brinjem in mažicami. žal, ni bilo belih zvončkov, ne trobentic, ne kurjic in tudi ne vresja, med katerim se spomladi sprehaja Bog po naravi. In vendar je bilo precej pristne pomladi. Gospod monsignor škrbec je po Francinemu pozdravu lepo razvijal misli ob Gregorčičevih verzih: "Gorje mu, kdor v nesreči biva sam; a srečen ni, kdor srečo vživa sam...!" Dobro jo je pogodil g. monsignor. Pač pozna deklško srce, ki danes vriska in poje, zopet drugič joka, a vendar je povečini vedno pripravljeno žrtvovati se za srečo drugih. Opozoril nas je tudi na to, da dekleta, ki živijo osamljeno, brez dobre družbe, so v veliki nevarnosti, da gre njihovo versko in moralno življenje rakovo pot. Zato nam je deklška organizacija in povezanost v njej res potrebna.

Zamislila sem se v vsebino govora. Všeč mi je bila. In drugim dekletom tudi. Le verz: "Duh plemeniti sam bo nosil boli..." mi je

OČETOM IN MATERAM

DOSLEDNOST PRI VZGOJI

Letos smo govorili doslej o pomenu ljubezni in strogosti, plačilu in kazni pri vzgoji. Nič manj važna bodo tudi naslednja poglavja o doslednosti pri vzgoji, o doslednosti v zahtevah, o doslednosti med besedo, dejanjem in zgledom, itd. V tej številki nekaj o doslednosti v zahtevah, to je o doslednosti v zapovedih in prepovedih.

Če hočeš vzgajati uspešno, moraš biti neizprosno dosleden v svojih upravičenih, to je dobro premišljenih zahtevah. To doslednost boš ohranjal, če ti bo vzgoja nekaj svetega, če boš imel pred očmi vselej cilj vzgoje in vsaj glavna njena načela. Cilju vzgoje in tem načelom mora vzgojitelj neizprosno podrejati tako samovoljnost otrokovo kakor tudi svoje hipno razpoloženje.

Vzgojitelj, ki danes dovoljuje, kar je večeraj prepovedal, ali danes prepoveduje, kar je večeraj dovolil, kaže, da ga pri vzgoji vodi njegovo vsakokratno razpoloženje, njegova samovolja. Otrok to spozna hitro in bo zaradi tega zgubljal spoštovanje pred voljo staršev, spolnjeval bo njih zahteve le zelo nerad in le iz strahu pred kaznjivo in še le takrat, ko ga bo vzgojitelj mogel nadzorovati. V svoji notranjosti pa bo zahtevam vzgojitelja naspro-

ten. To pa pomeni popoln polom vzgoje. Kajti uspeh prave vzgoje je prav v tem, da otroka za svoje zahteve notranje pridobiš, da bo to, kar upravičeno zahtevaš, spolnjeval iz notranjega prepričanja, rad, vselej, tudi v tvoji odsotnosti, tudi takrat, ko ga nadzorovati ne moreš, in tudi v stvareh, ki jih nihče niti videti niti odkriti ne more.

Otroka pa bomo za svoje zahteve in navodila notranje pridobili, če bomo v njem vzbudili spoštovanje do njih. Spoštoval bo pa naše zahteve in navodila, ko bo videl, da so nam nekaj svetega, nekaj v večni, nespremenljivi volji božji utemeljenega, kateri dosledno in spoštljivo podrejata tudi starši svojo voljo in svoje razpoloženje. Zato:

1. NIKDAR NE ZAPOVEDUJ IN NE PREPOVEDUJ LAHKOMISELNO. Preden od otroka kaj zahtevaš, dobro premisli, ali je to, kar zahtevaš ali priporočaš, pred Bogom prav, za otroka ali za družbo zares potrebno ali vsaj koristno, ali je način tvoje zahteve časa in kraju primeren in ali bo otrok zmogel, ali ni morda telesno ali duševno prešibak, in ali bodo posledice tvoje zahteve za otroka dobre. Šele ko moreš vsemu temu mirno pritrditi,

krepro izprašal vest. Kako pač rada potožim! Nešteto krat bi lahko nevskečnosti brez ovinkov, čakanja in izvijanja izročila božjemu Srcu in dan bi zažarel v knjigi mojšega življenja v rubinovem blesku. Da! Ti rubini! Koliko jih imam pred božjim obličjem? Neprijetno me je streslo. Iz razmišljanja me je šele zbudila živahna pesem iz veselih src. Kar v verigi so se vrstile. In tedaj — med pesmijo — nas je presenetil naslednik apostolov, naš vladika. Toplo nam je bilo pri srečanju. Saj smo imele v svoji sredi nadpastirja. V pozdrav smo mu zapele: Gor čez izaro. Prevzvišeni nam je podal za življenje izdatno smernico: največja nesreča za človeka je — biti brez Boga. V Bogu šele najdemo pravi smoter življenja. Prevzvišeni se je pomudil še nekaj časa po teh izraženih mislih pri nas, la je prisluhnil slovenski besmi. Končno je sledil najlepši trenutek na

sestanku. Prevzvišeni je razprostrl svoje roke v apostolski blagoslov. In vsa dekleta, ki so bila navzoča na sestanku, so v moči tega blagoslova spet s pogumom stopile na pot, da kljubujejo mraku in viharjem ter pohite k Luči in soncu.

Tako, draga dekleta! Še in še bi kramljala z Vami, a kazalec se pomika že proti enajsti uri. Najraje bi celo Slovenijo — s hribčki in ravninami, z mačicami ob vodi, s sončnimi obronki, polnimi trobentic, jetrnika in velikonočnic, Slovenijo s studenčki in z znamenji ob potih ter s hišico očetovo predstavila tja, kjer živiš, prav zate, Za velikonočno darilo. In še nekaj Ti pošiljam za praznike: križ, ob katerem se vsako trpljenje spremeni v veselje.

Velikonočni poljub miru in zmagoslavja!

Slovenska dekleta v USA.

zahtevo stavi. Ko si jo enkrat stavil, pri njej brezpogojno vztrajaj.

Tvoje zahteve naj bodo KRATKE, zlasti pri majhnih otrokih, in brez nepotrebnega utemeljevanja ali celo zmerjanja, ter JASNE, da otrok takoj razume, kaj zahtevaš od nje, naj bodo tudi dovolj GLASNE, da jih ne more preslišati. Svoje zahteve stavi MIRNO, a vendar resno in tako, da more otrok iz vsega tvojega vedenja sklepati, da se za tem mirom skriva možata odločnost, ki se more spremeniti tudi v vihar, če ne bi ubogal.

2. KADAR KAJ ZAHTEVAŠ, NE GLEJ NA TO, ALI JE TVOJA UPRAVIČENA ZAHTEVA OTROKU LJUBA ALI NE, ALI SE Z NJO OTROKU PRIKUPIŠ, itd. Tako ravnanje bi bilo znamenje sramotnega klečeplazenja pred lastnim otrokom. Če ti gre res za otrokovo dobro, za njegovo vzgojo, od svojih upravičenih zahtev nikdar ne odstopi niti zaradi trme fantov niti zaradi dobrikanja ali solza deklet.

Mlad človek se tudi sam prav dobro zaveda, da ga more v trenutku, ko se v njem prebujajo razne strasti, rešiti le neizprosna vzgojiteljeva doslednost. Zato to doslednost vsaj pred izbruhom nagonov in čustev razume in spoštuje in je staršem zanjo tudi hvaležen brž, ko strast preneha.

Grška pravljica pripoveduje, kako je ravnal Odisej, pravljični grški junak, ki je dobro poznal moč nagonov in slabost volje. Ko se je nekoč na svoji vožnji po morju bližal otoku, od koder so donele čarobne sirene in razvemale njegove nagone, je svojim mornarjem zamašil ušesa, sam sebe pa dal privezati na jambor ter mornarjem zapovedal, da ga ne smejo odvezati, dokler ne bodo daleč proč od otoka, in ne kreniti proti otoku, pa naj bi to še tako odločno zahteval. Otok se je bližal... Kot je Odisej pričakoval, se je zgodilo: njegova volja je podlegla skušnjavam. "Razvezite me!" je prosil in rotil mornarje, a ti niso ubogali. Grešna poželjivost je žgala Odiseja vedno močnejše. Zahteval je in mornarjem grozil, se penil in besnel: "Odvezite me!" a zastoj. Mornarji so se dosledno držali prvega navodila.

Ko je bil nevarni otok že daleč za njimi, ko se niso več slišali glasovi siren, se je Odisej pomiril; ves ganjen se je svojim mornarjem zahvalil, ker v usodnih trenutkih, ko je bilo njegovo srce zbegano in je bil njegov duh slaboten, niso popustili in so tako rešili njega, a tudi sebe in ladjo pred gotovo pogubo.

Kolikokrat je temu Odiseju podoben vsak mlad človek! O da bi tudi starši v takih trenutkih bili podobni Odisejevim mornarjem! Reševali bi otroke in srečo svoje družine.

3. SKRBNNO NADZORUJ, DA BODO OTROCI TVOJE ZAHTEVE VSELEJ TUDI VESTNO IZVRŠILI. Nič ni slabšega pri vzgoji, kakor zahteve le staviti, a ne tudi poskrbeti, da jih otrok upošteva TAKOJ, VESTNO IN MIRNO. Zato otroka po dani zahtevi dosledno nadzoruj in se pri tem nikar ne utruj! Če vidiš, da tvojih navodil ne spoľnuje, nikar takoj v vihar! MIRNO OTROKA OPAZUJ IN SVARI

Z OČMI; ta mir naj bo mir treznega presojanja, mir, ki more vsak čas sprožiti hudo nevihto, če otrok le ne uboga, čeprav je tvojo zahtevo razumel in bi jo mogel spolniti.

Modro opominja škof Slomšek: "Neubogljive in nepokorne otroke izrediš, ako jih za vsako delo poprosiš; jim kaj ukažeš, pa jih pustiš, čeprav ne storiijo, kar si jim rekel; če jim s kaznijo žugaš, pa jih potem ne kaznuješ; ako se daš pregovoriti, da ne dopolnijo tega, kar jim rečeš; če otrokom obljube delaš, ako bodo svoje dolžnosti izpolnili; ako dopustiš, da otroci drugim storiti velijo, kar si njim ukazal; ako otroku oče kaj zapove, mati pa ga izgovarja ter mu potuho daje."

Ko bodo otroci spoznali tvojo odločnost in doslednost pri zahtevah, boš z lahkoto in na miren način dosegel spoštovanje. Tako v tvoji družini ne bo tistega mučnega ponavljanja, ki se dogaja v družinah z nedosledno vzgojo, kjer mati ali oče nenehno a brez uspeha ponavljata vsako svojo zahtevo. Taka ponavljanja so nesmisel. Saj prav s takim ponavljanjem starši svojim zahtevam vzamejo vsako resnost in uspešnost, ker je otrok ob prvem... ob tretjem... ob petem... podarku še vedno gluha na zahtevo. Skušal se bo zahtevi odzvati šele, ko bo videl neposredno nevarnost nevihte in kazni. Otroka pa se odziva takim ponavljanim zahtevam vedno teže, ker mežvavo ravnanje staršev vedno manj upošteva in zlasti, ker navadno taki starši od svojih zahtev končno odnehajo.

Vечно ponavljanje zahtev pa tudi zagreni življenje v družini tako staršem kakor otrokom. Otroci se v taki družini ne počutijo dobro in komaj čakajo, da jo morejo zapustiti.

Potrpežljivo ponavljanje zahtev pa je potrebno pri MAJHNIH OTROKIH, to pa zaradi njih naravne razmišljenosti in pozabljivosti. A tudi pri njih skrbno pazi, kdaj niso kake zahteve upoštevali zgolj zaradi svoje naravne razmišljenosti in kdaj zaradi neobgljivosti.

NIKDAR SE PA ZARADI SVOJIH ZAHTEV NE PREREKAJ z otrokom, niti z malim niti z velikim, ker bi močno škodoval svojem ugledu.

4. Le z doslednostjo, ki so je otroci vajeni že od zgodnje mladosti, dosežeš, da bo otrok vestno spolnjeval svoje dolžnosti že IZ NAVADE. Vljudnost, red, točnost, resnicoljubnost itd. ne bodo več sad tvojih vsakokratnih zahtev, ampak bo otrok spolnjeval svoje dolžnosti sam od sebe, z neko lahkoto kakor nekaj samo po sebi umljivega. To je za vse prihodnje otrokovo življenje rešilne važnosti. Otroka bo namreč tako laže spolnjeval svoje dolžnosti in jim bo ostal zvest kljub morebitnim težavam in oviram; laže bo premagoval razne skušnjave, ki ga bodo morda spolnjevanju dolžnosti skušale izneveriti. Zato zelo skrbi, DA S SVOJO DOSLEDNOSTJO DOSEŽEŠ PRI OTROKU DOBRE NAVADE ČIMPREJ, že v zgodnji otrokovi dobi.

Kako smejna in za otroka nevarna pa je vzgojna modrost tistih, ki govore, da bodo začeli z vzgojo šele takrat, ko bo otrok prišel k pameti. Kajti vsak otrok je že od rojstva

po svoji naravi bolj nagnjen k udobnosti kakor k vestnosti, bolj k malomarnosti kakor k točnosti; že v prvih mesecih in letih se v otroku bude razni nagoni, ki morejo zrasti v prave tirane, če starši tega s svojo dosledno vzgojo že v zgodnji mladosti ne preprečijo. Če se pa zle navade ukoreninijo, jih bodo

starši pozneje, ko otrok pride k pameti, premagali le silno težko ali pa sploh nikdar, pa naj se zato še tako trudijo. Zato uči sveto pismo: "Neukročen konj se ne da voditi in samopašen sin bo predrzen. Le gladi sina in on te bo imel v strahu! Le igraj se z njim in žalil te bo." (Sir 30, 8.)

VZGOJA V PREDŠOLSKI DOBI

Kratko smo to dobo že označili. Je to doba močnega čustvovanja in bujne domišljije, zaradi tega doba zelo naglo menjajočih se razpoloženj.

To je pa tudi doba, ko se začno ZBUJATI IN RAZVIJATI V OTROKU RAZNI NAGONI, čeprav se otrok tega še ne zaveda. Zelo močan je že v prvih dneh njegovega življenja hranitveni nagon, nagon po razvoju, kar se kaže v njegovem nenehnem gibanju, opazovanju, v njegovem hlastanju po igri. Prav kmalu hoče otrok že uveljaviti tudi svojo voljo, saj je za tretje ali četrto leto otrokovo posebej značilna njegova trma; čeprav zelo rahlo, se javlja že v tej dobi tudi spolni nagon, ki se ga otrok ne zaveda. Ti nagoni se morejo sami od sebe močno razviti in izpriditi že v tej dobi. Brez pametne vzgoje bo otrok prav gotovo postal njih suženj že v zgodnji mladosti, kar bi bilo usodno za vse njegovo življenje.

Otrok že v prvih letih svojega življenja **BISTRO OPAZUJE DOGAJANJA OKOLI SEBE. KAR VIDI ALI SLIŠI, OHRANI V SPOMINU.** Psihologija je dognala, da sega otrokov spomin tja do drugega leta, pri nekaterih celo do prvega leta življenja. Često otrok tega, kar s svojimi čuti zazna, ne razume, često se svojih zaznav niti ne zaveda, a jih kljub temu ohranja v sebi podzavestno in vse to nanj vpliva — večinoma podzavestno, ga oblikuje, budi v njem lepo ali nelepo, ga vzgaja ali kvari. Zato ni vseeno, kaj otrok sliši in vidi že v svojih prvih letih, ni vseeno ali sliši molitev ali kletev, ali vidi lepe podobe in vedenje ali razuzdanost. Prav je, da se zlasti starši tega zavedajo in de zelo pazijo na svoje besede in ravnanje ter na besede in ravnanje drugih ob navzočnosti otroka. Če otrok česa, kar je videl ali slišal, še ne razume, bo razumel pozneje, ko doraste, in bo to zlasti takrat v njem budilo in podpiralo lepa in nelepa nagnjenja, bo večalo ali zmanjševalo v njem spoštovanje do staršev.

Mnogo psihologov tudi uči, da otrok **ŽE V PREDŠOLSKI DOBI ZAČNE VREDNOTITI VSAJ NEKATERA SVOJA DEJANJA KOT DOBRA ALI SLABA** in da je že v tej dobi sposoben **SPOZNAVATI BOGA IN VSAJ NAJPREPROSTEJŠE SVOJE DOLŽNOSTI DO NJEGA.** Spoznavanje dobrega in slabega pa se prav jasno prične v prvi prehodni dobi, to je v šestem letu otrokove starosti.

Vsa ta dejstva, ki smo jih le bežno omenili iz otrokove predšolske dobe, nam povedo, da je vzgoja že v prvi dobi ne le **MOŽNA IN KORISTNA, AMPAK USODNO POMEMBNA** za vse otrokovo prihodno življenje. Je pa vzgoja v otrokovi predšolski dobi tudi najlažja, najlaže uspešna. Kajti nikdar pozneje ne bodo imele besede staršev za otroka tako

čarobne autoritete, kakor ravno v predšolski dobi. Nikdar pozneje ne bodo imeli starši otroka tako izključno pod svojim vodstvom in vplivom kakor ga imajo v predšolski dobi. In v tej dobi se v otroku še niso razrastla razna neurejena nagnjenja, ki tako pogosto v poznejših otrokovih letih napravijo vzgojo tako težko in mučno in malo uspešno.

Kdor torej otroka ne začne resno vzgajati že v prvih mesecih in letih njegovega življenja, kdor te vzgoje z vso vestnostjo in ljubeznijo ne vrši v vseh letih predšolske dobe, je zamudil najvažnejši čas za oblikovanje mlade duše. Po teh ugotovitvah psihologije bomo zdaj morda živječe doumeli besede škofa Slomška in francoskega psihologa Dupanloup, ki takole govorita o vzgoji v otroški dobi: "Kar skrbna mati otrokom stori, se z zlato in srebrom ne plača, kar pa mati pri otroku zamudi, šola ne popravi in palica ne popoljša." (Slomšek). "Človek je morebiti v desetimi leti že odgojen; in če ni bil odgojen na materinih kolenih in pod njenim vplivom, bo to zanj vedno velika nesreča." (Dupanloup).

Seveda bodo starši svojega otroka v prvih mesecih in letih vzgajali zgolj z **DOSLEDNIM MEHANIČNIM NAVAJANJEM** k dobremu, to je k temu, kar naj bi pozneje spolnjeval in vršil zavestno, da tako ustvarijo v njem dobre navade; brž pa, ko bo otrok začel misliti, bodo prvotnemu mehaničnemu navajanju dajali s primernim poukom tudi **UMSKO UTEMLJITEV**.

S tem prihajamo k poedinim vzgojnim nalogam, ki jih imajo starši v otrokovi predšolski dobi. Začnimo z nalogami npravne vzgoje. V tem pogledu je zlasti važno navajati otroka **NA STROGI RED V PREHRANI, NA UBOGLJIVOST, RESNICOLJUBNOST, K ZAPOSLITVI IN K REDU TER PRAVILNO RAVNATI Z OTROKOVO TRMO.**

DANES ČISTO KRATKO NEKAJ BESED O PRVI OTROKOVNI PREHRANI. Najmočnejši otrokov nagon, ki že prvi dan hoče dobiti oblast nad otrokom in nad materjo, je nagon po hrani. Zato mora mati takoj prvi dan otrokovega življenja začeti z vzgojo tega nagona, to je, uvesti mora v hranjenje strogo določen red.

Zdravniki pravijo, da je najbolje otroka nahraniti do največ šestkrat na dan po kakih petnajst minut v presledku treh ur. Če ti zdravnik ne predpiše drugačnega reda, bo prav, da se držiš tega. **NJEMU NAJ TE NE IZNEVERI NITI OTROKOV JOK NITI NAPAČNA LUBEZEN DO NJEGA.** V nekaj dneh se bo otrokov organizem temu redu privadil in imela boš mir. V vmesnih

“TI SI PETER-SKALA — IN NA TO SKALO BOM SEZIDAL SVOJO CERKEV IN PEKLENSKA VRA-TA JE NE BODO PREMAGALA.” — “POJDITE PO VSEM SVETU IN UČITE VSE NARODE!” — “GLEJTE, JAZ SEM Z VAMI VSE DNI DO KONCA SVETA.” (Gospodove besede apostolom in — nam.)

Po katoliškem svetu

1951

v izrednem svetem letu

APOSTOLAT NAŠE DOBE

Tik pred občinskimi volitvami v Italiji je papež sprejel člane glavne skupščine Italijanske Katoliške akcije. Potrdil je pravico katoličanov, da se povežejo v politične stranke. Če so med njimi člani Katoliške akcije, je to v redu in celo zaželeno, nikoli pa se ne more Katoliška akcija kot taka preleviti v politično stranko. Saj ta cerkvena ustanova ni poklicana v to, da bi bila sila na političnem področju strank. Naloga laičnega apostolata je v tem, da oznanja evangelij; v tem, da vodi ljudi k virom zveličanja; v tem, da jih spreobrača in da nauči vse, ki so krščeni, življenja popolnih kristjanov.

Iz tega je razvidno, da v Katoliški akciji ni prostora za “častne člane” ali za ljudi, ki bi se imeli samo za kolesa v velikanskem stroju, ki so sama zase nesposobna za gibanje. Voditelji Katoliške akcije ne smejo biti kot mehaniki v električni centrali pred tablo z gumbi in vzvodi. V drugem delu je sv. oče govoril o povezanosti boljšega gospodarskega socialnega položaja z okrepitevijo verskega

življenja. Seveda pa Cerkev ne more pustiti v nemar svojega verskega poslanstva in se posvetiti borbi z bedo. Od nekdanj se je zavedala, da so verske vrednote in krščanska načela bolj kot vsa druga sredstva tudi zdravila za socialno zlo.

Svetovno zborovanje Katoliške akcije

bo meseca oktobra v Rimu. Najavljenih je več sto zastopnikov Katoliške akcije nad 20 držav. Razen študija temeljev apostolata in vprašanj, ki jih poraja naša doba, je glavni namen zborovanja ustanovitev svetovnega gibanja laičnega apostolata. V njem naj verniki obeh spolov, pa naj bodo člani Katoliške akcije ali ne, podpro delo duhovnikov, ki jih je danes po vsem svetu in za vse neštete potrebe le pol milijona.

20 let A. C. A.

1. januarja 1931 je kardinal Copello imenoval prvi Narodni svet Argentinske Katoliške akcije; kmalu nato sta dobili vodstvo organizaciji mož in žena in za njima organizaciji mladcev in mladenk. “Kakšna pot odlej do danes,” vzklika isti kardinal v zbor-

časih in ponoči naj otrok v svoji zibelki spi. Tako urejena prehrana daje otroku dovolj časa za prebavo, materi pa dovolj časa za drugo delo, ponoči pa za potreben počitek. Najvažnejše pri tej urejenosti pa je vzgoja otrokovega nagona. Zaradi takega reda namreč nagon ne bo postal tiran niti nad otrokom niti nad materjo. Če pa mati otroka hrani vselej, kadarkoli se mu hrane zahoče, ne bo imela miru nikdar. Otrok že v zibelki po njeni krivdi postane suženj hranitvenega nagona; s tem pa postaja manj odporen tudi zoper druge nagone.

Če otrok kriči in joka, ga PUSTI V ZIBELKI PRI MIRU in ga ne nosi okrog. Res, da ga z ujčkanjem kmalu uspavaš, a s tem ga razvadiš; vselej, kadar se bo zbudil, bo toliko časa jokal, dokler ga ne boš vzela v naročje. Če otrok v zibelki ne neha jokati, pojdi k zdravniku. Če zdravnik izjavi, da ni nič nevarnega in da tudi jok sam otroku ne škoduje, ga mirno pusti, naj se izjoka. Če te moti v spanju, ga daj, če moreš, počivat v oddaljeno sobo.

OTROKU NE KUPUJ GUMIJEVEGA SESKA in NE DOPUŠČAJ, DA SI SESA PRSTE. Otrok nosi v sebi prirojen nagon po sesanju. Če se komaj rojenemu otroku le dotakneš ušnic, že začne sam od sebe sesati. Temu nagonu skuša pozneje, ko ga hraniš drugače, zadostiti s tem, da deva v usta prst, ga sesa ter si tako ustvarja privid, da pije. Če se torej otrok v primernih razdobjih zadostno nahrani, mu sesanja prstov ne dopuščaj in bo to razvado kmalu opustil. Zlasti ne dajaj otroku seska iz gumija, že zaradi skrbi za snago ne. Kajti kolikokrat mu pade na tla, v prah, v blato, in otrok si ga zobet vtakne v usta. Ne dopuščaj pa seska zlasti še zaradi vzgoje! Nekateri psihologi namreč vidijo v nagonu po sesanju celo netenje in zadovoljevanje spolnega nagona, ki se ga otrok še ne zaveda. Ni to redno, ampak najbrž takrat, kadar otrok sesa z neko napetostjo, da ga zaliva lahna rdečica in žare oči. Gotovo pa je, da otroci, ki se svobodno prepuste nagonu po sesanju, postanejo pozneje često spolno neurajeni ljudje. DR. RUDOLF HANŽELIČ

niku, ki ga je izdala Katoliška akcija za 20 letnico. "Kakšne zmage za slavo božjo in svete Cerkve!" Sanluigiški škof Pasquo piše o apostolatu med drugim: "Katoliška akcije privlači samo s svojim idealom, s svojo mistiko; ne nudi tvarnih prednosti, ne laska se strastem, marveč nalaga bremena, zahteva žrtvovanje mnogih ur, ki jih drugi uporabljajo za zabavo in pri potegovanju za osebno korist."

Kongregacija izobražencev

V brazilskem mestu Salvador so pod vodstvom jezuita M. Pinho ustanovili Kongregacijo Naše Gospe Vnebovzete, ki hoče združevati odvetnike, zdravnike, inženirje in druge izobražence, z namenom, da po zgledu Contarda Ferrinija vrše apostolat.

DRUGE VESTI IZ KATOLIŠKEGA GIBANJA

Mir Kristusov

V Parizu se je sešel Mednarodni svet miru Kristusovega, ki ga je sklicalo Mednarodno katoliško gibanje za mir. Med udeleženci so bili tudi pariški nadškof Mavricij Feltrin in nemška škofa Van der Velden ter Schröder.

Osrednja proslava

okrožnic Rerum novarum in Quadragesimo anno je bila v Rimu. 15. maja so se tam zbrali delavci iz vseh krajev sveta. Dva dni prej jim je sam papež bral mašo. Delavsko romanje je pripravila Mednarodna socialna krščanska zveza. Prišla so zastopstva Avstrije, Nemčije, Francije, Belgije, Holandske, švice, Irske, Portugalske, Združenih držav in Kanade.

V ŠOLE RESNICO!

4. Vseameriški kongres katoliške vzgoje bo v brazilski prestolici od 25. julija do 5. avgusta. Nadškof v Rio de Janeiro, kardinal Jaime de Barros Câmara je naprosil državnega predsednika Getulia Vargasa, naj prevzame častno predsedstvo kongresa. Predsednik je proujni ugodil.

Država mora podpreti katoliško šolstvo

Tako so zahtevali francoski škofje na zborovanju v Parizu. (Bilo je to po letu 1906. prvo splošno zborovanje škofov. Udeležilo se ga je 21 nadškofov in 80 škofov.) Vlada mora dati družinam dejansko enakost s tem, da jim ustvari resnično svobodo v izboru šole za otroke: pri tem jih ne smejo ovirati gospodarske težave. Zdaj pa grozi katoliškim šolam pogin, ker nimajo sredstev.

Taka je strpnost in pravičnost liberalne demokracije, da je prisilila ljudi — izrecno ali z ustvaritvijo takih pogojev — pošiljati otroke v državne šole, ki bi si jih svojevoljno izbrali samo nekateri redki brezbožci!

Zakon o verouku v argentinskih šolah

29. aprila so pretekla 4 leta, odkar je argentinska zbornica sprejela zakon št. 12.978, ki spet uvaja verouk v argentinske šole. S tem je bil odpravljen prejšnji brezbožni zakon, ki so ga uveljavili liberalci po napotkih prostozidarjev in ki je toliko škode povzročil v treh rodovih in v kulturi tih desetletij. Novi zakon je vrnil mladini božjega Učenika in zadostil trojnemu pravu in dolžnosti: dru-

žine, Cerkve in države. Povsod so katoličani radostno slavili veliki dan, kardinal dr. Caggiano je zložil prelepo molitev, v kateri se Jezusu zahvaljuje za neprecenljivo milost božje besede v šolah.

IZ BOJA ZA POŠTENJE

Herodežev zakonik

Brazilski kardinal Karel Carmelo de Vasconcelos Mota je naslovil svojemu ljudstvu, posebno izobražencem, energično okrožnico. Poziva, naj se konča sramotno širjenje splavov in zagovarjanje tega zločina, ki ga na žalost ščiti tamošnji zakonik — Herodežev zakonik. Kardinal pribije: "Zločin je ubiti krščansko dete, umoriti nekrščeno dete pa je dvojen zločin, ker s tem da mu vzameš telesno življenje, ga oropaš zveličanja."

SEDANJOST RASTE NE LE IZ PRETEKLOSTI, AMPAK TUDI IZ VEČNOSTI

Petstoletnica Izabele Katoliške

Latinska Amerika se je v teh dneh poklonila spomenu velike španske kraljice Izabele in se zahvalila za milost katoliške vere, ki ji je bila dana za vlade "katoliških kraljev" Ferdinandina in Izabele. Pod njima so namreč odkrili Ameriko in njuni ukazi so postavljali skrb za razširitev vere v novih deželah kot prvo dolžnost kolonizatorjev.

Argentinska Narodna zgodovinska akademija je priredila javno sejo, na kateri je njen član dr. Anton Caggiano, rosarijski škof govoril o predmetu: Genij in nravna veličina Izabele Katoliške v zedinjenju in zopetni osvojitvi španije ter v odkritju in zavojščenu Amerike."

Adolf Borman — duhovnik

Sin Hitlerjevega pomočnika Martina Bormana, za katerega edinega iz Führerjevega podzemnega bunkerja doslej še ni z gotovostjo znano, kako je umrl, je stopil v semenišče. Njegov oče je iz protestanta postal — tudi formalno — nacističen pogan. Tako je vzgajal tudi svoje sinove. Po božji milosti pa je od maja 1945 do danes 7 od 8 sinov postal katoličanov. Najmlajši, Adolf, je bil krščen maja 1946, septembra istega leta se je odločil za svečeniški poklic. Ko je vstopil v semenišče, je izjavil: "Hotel bi vsem pokazati pravo pot, ki nas vodi do odkritja Boga."

Kar dve koristi

V avtobusu, ki dnevno prevaža otroke v župno šolo pri sv. Edvardu — pot je dolga 15 km —, molijo sv. rožni venec. Molitev je uvedel šofer. Z njo je dosegel, kot sam pravi, mir in red na vožnji, vrh tega je tako izkoristil priliko, da zmoli 4 posebne rožne vence na dan.

TRPLJENJE IN VZTRAJNOST

Nadškof Beran

Monsignorja Berana je predsednik Beneš odlikoval z vojnim križcem in z vojaško medaljo — v priznanje hrabrosti in požrtvovalnosti, s katerima je cerkveni dostojanstvenik toliko dobrega storil v treh letih trpljenja v Dachau. Leto in pol po vrnitvi je za umrlim

kardinalom Karlo m Kasparjem zasedel praški nadškofijski prestol. Ko so komunisti s silo prevzeli oblast nad češkoslovaško, je nadškof v proglasu pozval duhovščino izključno k verski dejavnosti: "Silno malo nas je, zato moramo na tem področju delati z največjim trdom. Iščimo pomoč v molitvi in zaščevanju. To je torišče naše delavnosti in to najboljši način, kako pripomoči k blaginji države in naroda."

Komunisti so takoj pričeli s pritiskom na Cerkev. Zaplenili so posestva, s katerimi so se vzdrževale katoliške ustanove. Pripravili so šolsko reformo in nadškof jih je opozoril, da bi ta izzvala ideološki boj, če bi jo skušali uresničiti, ker dela nasilje pravica m staršev in zasebnih zavodov. Rdeči so začeli vabiti duhovnike z dobrikanjem, zvižajami in grožnjami, a so pridobili le peščico, med njimi Jožefa Plojharja, ki je za nagrado postal minister. Da bi pomirili ljudi, so oblastniki širili vesti, da so se začela pogajanja med nadškofijo in vlado. Bilo je to v začetku leta 1949. škofje so se sešli v nekem semenišču, da se pogovore o tem, kako bi se dalo priti do sporazuma z vlado. A razgovor ni trajal dolgo, ker so odkrili, da so komunisti postavili mikrofone v prostore, kjer se je zborovanje vršilo. Bilo je zadnjikrat, da so se češki in slovaški škofje sestali (danes so na svojih mestih le še trije). Pregarjanje se je stopnjevalo in 29. aprila 1949 je nadškof poslal predsedniku republike Gottwaldu spomenico. V njej je naštel dokaze, da gre za načrten boj proti Cerkvi. "Vemo, da se pripravlja zadnji udarec. Protestiramo v svojem imenu in v imenu katoliškega ljudstva proti takim protiustavnim ukrepom proti Cerkvi in njenim udom..." Meseca maja je razposlal duhovščini pismo, v katerem je naštel nasilna dejanja vlade. Vse katoliške šole so poddržavali, vse katoliške časopise ustavili, prepovedali romanja, na proste ne odgovore nič. Cerkvi so odvzeli vse vire za vzdrževanje, vsi poskusi za sporazum so bili zavrjeni.

Režim je odgovoril z novimi sovražnostmi. Začel je izdajati "Vestnik katoliške duhovščine," ki je tako napadal Cerkev, da ga je moral nadškof vernikom prepovedati. Režim je ustanovil "Katoliško akcijo" (!); prepovedal nabirke po cerkvah; določil, da mora vsako duhovniško imenovanje odobriti vlada; ukazal, da se morajo vsi otroci vzgajati v marksistično-leninističnem duhu in nauku.

Da se naslniki pripravljajo na aretacijo nadškofa, so kazale izjave visokih uradnikov, na las podobne izjavam proti Mindszentyju, preden so ga prijeli. Minister za vzgojo Kopecky, je n. pr. dejal, da praška vlada ne bo trpela veleizdajalcev, pa tudi če nosijo posvečena oblačila. Junija 1949 so zasedli nadškofijske urade in aretirali nadškofijskega kanclerja Doernerja ter nadškofijskega tajnika Kučero. Oboroženi policaji so odtlej stražili palačo. Nadškof je hotel poslati duhovnikom pismo, pa so mu prepovedali. Kljub temu je Beran objavil pismo. V njem izjavlja, da nikoli ne bo podpisal sporazuma z režimom, ki je izdal Cerkev. Opozoril je na možnost, da bodo širili laži o sporazumu.

V nedeljo 19. junija 1949 so stotine komu-

nistov vdrle v katedralo sv. Vida in s tuljenjem preprečile nadškofu pridigo. V istih dnevih je policija zaprla mnoge od udeležencev procesije sv. Rešnjega Telesa. Iste nedelje 19. junija se je začelo ujetništvo nadškofa Berana v lastni palači. To se je razvedelo šele iz ujetnikovega protestnega pisma državnemu pravdniku. V njem navaja nadškof, da so Cerkev oropali zakonite neodvisnosti v notranjih razmerah; da vlada noče nič slišati o protestih cerkvenih predstavnikov, da je dr. Houška, uradnik min. za vzgojo, prevzel vse nadškofijske urade in razpolaga z njimi. "Od 19. junija sem interniran v svoji rezidenci... in ne dovolijo mi obiskov... Oropan sem vse osebne svobode in vseh nadškofovskih pravic in vse to brez preiskave in brez odloka sodišča ali katere koli uradne oblasti."

Ko so tako prisilili prelata k molku, so pomnožili napade nanj. Tisk in radio sta dan za dnem nanj metala običajne komunistične obtožbe prav do 10. marca, ko so ga pregnali iz prestolice — in vse to proti človeku, ki je bil eno leto jetnik vlade.

Na češkem imajo sedaj posebno komunistično Cerkev. Nje zametek je bil ustvarjen na zborovanju v Karlovih Varih, ustvarjali pa so ga strokovnjaki za rušenje iz rdeče čehoslovaške, Poljske, Rumunije, Kijajske in Severne Koreje. Iz zametka naj zraste mednarodna organizacija, ki naj nadomesti katoliško Cerkev po vseh državah za železno zaveso. Za rast bo skrbel hudič, o tem, kaj bo zraslo, bo pa odločil Bog.

Poskusi razkola na Poljskem

Před kratkim je s pravim krščanskim pogumom zavpil vsemu svetu o resničnosti za rdečo zaveso poljski primas msgr. Wuszynski. Ob posvetitvi mašnikov v Varšavi je izdal poslanico. V njej pravi med drugim: "Sovražniki vere ne štedijo z napor, da bi spremenili svečenike v zagrizene širitelje novega reda. Božji služabnik naj bi po načrtih materialističnega sistema postal suženj političnih ciljev." Primas poroča o poskusih razkola in o odpadnikih, izločenih iz krščanske družine, ki zasedajo prazna mesta zaprtih škofov in duhovnikov.

Konec katoliškega tiska na Poljskem

Na Poljskem so zadali poslednji udarec katoliškem tisku. Vlada je objavila odlok, da katoliške publikacije razpečuje komunistično podjetje. Začeli so s cenzuro, potem so racionalni papir, nato so komunisti prevzeli zbiranje naročnin za katoliške knjige.

Na Estonskem je ostalo odprtih le še malo cerkva. Da bi še te mogle čim manj škodovati, so komunistični oblasti visoko obdavele obrede sv. krsta, birme in zakona. Pa to je bilo še premalo; določili so, da gre ta davek v fonde za protibožno propagando.

Vse to se z božjim dopuščanjem dogaja. Svet, posebno njega vzhodni del, je prepoln trpljenja in krivic. Vidí se, da je hudíc spuščén z verige. Njegova organizacija — svetovni komunizem — dela z vsemi sredstvi za uresničenje načrtov svojega blaznega imperializma.

PETINDVAJSET LET DUHOVNIŠKEGA ŽIVLJENJA

Obletnice v tujini imajo svoj poseben pomen. Za hip obstojimo in se ozremo nazaj. Preko let emigracije hiti naš spomin nazaj, v življenje našega naroda v zadnji dobi, ki smo jo doživljali. So obletnice, ki se ob njih spomnimo ljudi, ki so delali in se borili v prvih vrstah za načela in vrednote, zaradi katerih smo žli v svet. Uradno mišljenje doma ta načela obsoja in zapira v pozabo. Ljudje in njih jubileji pa so zakopani v popoln molk. Edini, ki se jih spominjamo, smo v tujini. V znak hvaležnosti, pa tudi v —opomin sebi; da povezani v eno, nadaljujemo delo za ohranitev in poglobitev teh vrednot, ki smo jih rešili v tujino in svobodo.

Naš g. prelat dr. Alojzij Odar bo praznoval 29. junija letos 25. letnico svojega duhovniškega življenja. Na ta dan l. 1926 je bil posvečen, 4. julija pa je zapel novo mašo v Bohinju. Je namreč doma v Jereki v Bohinju, kjer se je rodil 19. 6. 1902. V ljudsko šolo je hodil v Bohinjski Bistrici, zadnje leto pa v Gorici. Gimnazijo je študiral v škofovih zavodih v št. Vidu nad Ljubljano, kjer je 1922 maturiral in nato vstopil v semenišče. Po novi maši se je pripravil na doktorat, ki ga je dosegel z odličnim uspehom l. 1928. Po letu službe kot kurat v ženski kaznilnici v Begunjah, je prišel v Rim, kjer se je vneto razgledoval po predavalnicah in knjižnicah rimskih univerz in se pripravljaj na profesuro cerkvenega prava, ki jo je nastopil l. 1931. Poleg svojega strokovnega znanstvenega delovanja je v naslednjih letih sodeloval skoro na vseh poljih katoliškega javnega življenja. Izpolnil je važne naloge, ki mu jih je zaupala škofija (n. pr. pripravo sinode), vodil odločilno (idejno in organizatorno) Slovensko Katoliško akcijo, bil predsednik Jugoslovanske tiskarne in knjigarne tudi v košljivih vojnih letih, kar mu je prineslo tudi preganjanje tuje oblasti, posebno v zadnjih dneh pred odhodom iz domovine, ki jo je z nami vred zapustil. Njegovo delo in življenje v begunstvu je vsem znano. Tesno je povezano s slovenskim semeniščem in s teološko fakulteto v San Luisu. Tak je bil do danes zunanji okvir njegovega življenja.

Teško pa je že danes in na kratko nakazati vse bogastvo, ki ga je rodilo 25 let njegovega duhovniškega življenja.

Kot duhovnik nam je g. prelat vsem, ki živimo z njim skupaj, napreneh zglede vzornega duhovniškega življenja, ki mu je vir globoka pobožnost. Prvi je vsako jutro pri molitvi in zadnji odide po sv. maši iz kapele. Čez dan ga je večkrat najti, ko kleči pred tabernakljem. Svoj visoki ideal duhovništva skuša vcepiti bogoslovcem v svojih nagovorih in razgovorih. Čeprav uradno ni bil v dušnem pastirstvu (razen eno leto kot kurat v kaznilnici), je vendar "pastiroval". V Hiralnici sv. Jožefa je dolga leta maševal sestram že ob 5 zjutraj. Vodil je pogosto duhovne obnove in tudi duhovne vaje; solidni in globoki nagovori so izšli v posebni knjižici (1931).

Kadar so ga duhovniki povabili, je rad pohitel v pomoč.

Kot znanstvenik je g. prelat najodličnejši zastopnik cerkvenega prava med Slovenci sploh. Izredno veliko število dolgih in temeljitih znanstvenih razprav je objavil, predvsem v Bogoslovnem vestniku. V njih se nam razodeva bogato znanje, poznanje znanstvene pravne literature, izredna jasnost v izražanju, slogu in metodi. Trajni spomenik si je postavil s prevodom Zakonika cerkvenega prava (1944). Le strokovnjak more presoditi, koliko vztrajnega dela je zakopanega v tem odličnem strokovnem prevodu, ki je postal merodajen za slovensko terminologijo cerkvenopravne vede.

Kot vzgojitelj naše slovenske duhovščine zasluži g. prelat posebej, da se ga spomnimo. Dvajseto leto mineva, odkar predava cerkveno pravo na ljubljanski teološki fakulteti. Zares lep jubilej zase. Velika vrsta bogoslovcev je šla skozi njegovo temeljito šolo. Vsak je po dve leti poslušal jasna in zanimiva predavanja, vedra, strnjena, vedno zvezana z življensko prakso. Vsakdo se rad spominja teh predavanj, čeprav ne morda vsakdo izpita... Izredno zaslugu pa si je pridobil g. prelat kot vzgojitelj slovenske duhovščine z ustanovitvijo našega begunskega semenišča in fakultete. Prav z res prelatovo naglico in točnostjo je že koncem maja 1945 začelo oboje delovati. Ni še mogoče pregledati celotnega pomena tega koraka za ljubljansko škofijo in slovenski narod. Lepo število bogoslovcev je privedel do oltarja. Skozi vse težave — in ni jih bilo malo — in premike je g. prelat varno in srečno vodil semenišče kot rektor in fakulteto kot dekan vsa ta leta. Velike odgovornosti in velike skrbi. Obenem je predaval in predava, zaradi pomanjkanja profesorjev, poleg svoje stroke, še druge panoge teološke vede. Vkljub nemiru, težavam, vkljub preseljevanju itd. je v semenišču ohranil pravega duha, na fakulteti pa dosti visoko raven teološke izobrazbe.

Ne smemo pa pozabiti na g. prelata kot

vzgojitelja mlade katoliške laične inteligence. Z govorno besedo kot predavatelj in s pisano (čas, Revija KA, posebne knjige in knjižice) ji je podajal katoliška življenjska načela. Omenil sem že KA, v kateri je kot organizator, ideolog, svetovalec: kot duša vodstva, pomagal vzgojiti močno skupino katoliške inteligence, ki je odločilno vplivala na katoliško načelnost in na borbo proti komunizmu pri nas. To svoje vzgojno delo je g. prelat v emigraciji še razširil: ni številke Duhovnega življenja, da ne bi objavila vsaj enega članka z njegovim podpisom! In ti članki so vselej aktualni, temeljiti, jasni, razumljivi, prežeti nadnaravnega duha in ljubezni do Cerkve. So jedro katoliške načelne vzgoje in izobrazbe v Duhovnem življenju. Umljivo je, da se duhovniki in laiki obračajo nanj za svet v vseh važnih vprašanjih.

Morda najmanj poznan je g. prelat kot — človek. Umljivo — ker živi ponajveč doma zaprt v svoji sobi, med svojimi knjigami. Nikoli ni ljubil javnih nastopov, njegovo delo je tiho in skrito. Kdor ga pa pozna (in pisec teh vrstic ga pozna 22 let, deluje z njim na isti fakulteti 15 let in živi pod isto streho 6 let), ga globoko čeni. Ne vem, kako bi mogel naštetati vse lepe lastnosti njegovega duha in značaja: strmiš pred globoko in vse-

stransko izobraženostjo in razgledanostjo, pred velikim znanjem teologije in pred ljubeznijo do žive bogoslovne znanosti. Njegova bistroumnost in izredni spomin te presenčita. Vedno je v njem živ smisel za sodobne probleme. Izredno je delaven, točen, skromen in potrpežljiv. Pod včasih strogimi potezami bije zares dobro in dobrohotno srce. Je vedno dober, prizanesljiv tovariš in — kar navadno ni znano — dober družabnik, kadar pride v prijetno družbo duhovnikov, pa tudi laikov.

Nekaj sem hotel napisati o g. prelatsu ob njegovih srebrni maši. Naj oprostí, če sem morda marsikaj pozabil ali premalo poudaril. Zgodovina bo pravilno cenila njegovo veliko delo.

Zares bogato življenje ima g. prelat dr. Alojzij Odar za seboj. Častitamo mu zato prav iz srca ob njegovem jubileju. Z njim bomo zapeli Te Deum. Vsi slovenski katoličani, posebno mi begunci, duhovniki ni laiki, ki smo mu zares hvaležni za njegovo delo v 25 letih duhovniškega življenja. Želimo mu še mnogo let rodovitnega življenja v božjo čast in v korist našega naroda v tujini in doma. Prosimo Boga, naj, kakor je bogato blagoslovil pretekla leta njegovega delovanja, tudi na prihodnja razlije vse bogastvo svojih darov.

Dr. I. L.

PRVI SLOV. MARIJANSKI KONGRES V ARGENTINI

Splošnemu marijanskemu slavju v letošnjem letu smo se hoteli pridružiti tudi slovenski naseljenci v Argentini. Vsako leto smo romali doslej prejšnji in na novo došli naseljenci k Materi božji v Lujan. Letos smo pa za to priliko pripravili kongres. Zgodaj so se začele priprave, ko je bil ustanovljen pri slovenskem dušnem pastirstvu poseben pripravljalni odbor. Za čas kongresa so bili določeni dnevi: 10., 11. in 12. maja za pobožnosti doma, 13. maj pa za zaključek na romanju v Lujan. Posebno pažnjo je pripravljalni odbor položil v to, da v tej slovesnosti poveže slovenske rojake po vsej Argentini, kar se je tudi posrečilo, tako da so se sami ali vsaj po zastopnikih udeležili skupnih slovesnosti, ali pa so v domačem kraju istočasno priredili svoje pobožnosti. Kongres smo posebej posvetili proslavi verske resnice o Marijinem Vnebovzetju.

Tridnevnic smo imeli po vseh središčih, kjer imamo službe božje za Slovence: Mesto Buenos Aires, Ramos Mejia, San Martin, Florida, Lanus in Quilmes. Ljudje naj bi opravili sv. spoved ter molili v teh dneh. — Zaprošili smo za poseben romarski vlak in ga tudi dosegli; že dober teden prej so bile razprodane vse vozovnice. — Kot del priprave je veljal tudi obisk slovenskega dušnega pastirja g. Oreharja v Rosario 22. aprila. Zbrali so se tamošnji rojaki k skupni nedeljski maši s slovensko pridigo in petjem, pa tudi sicer jih je gospod obiskal po družinah. Dogovorili so se, da pridejo na romanje v Lujan in so besedo držali: s posebnim omnibusom jih je prišlo 40.

Posebno pozornost je ves čas priprave našli slovesnosti posvečal nadškof iz Buenos Airesa, kard. Copello, ki je bil sproti obvešččen o glavnih stvareh. Rekel je, da molí za vse, in tik pred romanjem je poslal vsem udeležencem svoje pozdrave in svoj blagoslov.

Prišel je 13. maj — binkoštna nedelja. Zaradi prejšnjega deževja smo bili iz srca veseli lepega vremena, ki je veliko pripomoglo k veličastnemu poteku vseh slovesnosti. Zjutraj ob 7.15 je odpeljal večino romarjev posebni vlak iz Plaza Once, ki se je med potjo ustavil v Ramos Mejia in Moronu. Tem udeležencem so se pridružili drugi s svojimi vozili in skupnimi vlaki, tako da so nas one s skupnega vlaka že pozdravili, ko smo izstopili na postaji Lujan-Basilica. Uvrstili smo se v spreved na čelu s papeško in narodnimi zastavami, argentinsko in slovensko, ter banderom Marije Pamagaj, ki se mu je kasneje pridružilo še bandero Marije s Svete Gore. Kakor je bilo prísérčno razpaloženje med vožnjo, tako

je bilo resno v sprevedu do cerkve, ko smo molili in peli slov. verske pesmi. Med potjo so nas pozdravljali udeleženci iz drugih krajev. Ob vstopu smo zapeli Mariji v pozdrav pesem "Bodi nam pozdravljena". — Mnogi so opravili sv. spoved, saj je spovedovalo 6 slovenskih duhovnikov in še nekaj argentinskih, pa je že prišel čas slovenske službe božje, ko je stopil na prižnico č. g. Boris Koman, kaplan iz Mar del Plata, ki je govoril o misli: Marija in naša žrtev. Nato je pa opravil sv. mašo glavni slovenski dužni pastir v Argentini č. g. Anton Orehar. Med mašo je veliko rojakov prejelo sv. obhajilo, saj je okrog 20 minut delilo obhajilo kar 5 duhovnikov.

Po kratki zahvali v cerkvi so udeleženci brez vsega priganjanja odšli v glavno kinodvorano bazilike, kjer smo imeli zborovanje za odrasle. S pozdravom je zborovanje začel predsednik Pripravljalnega odbora g. Avgust Horvat. Predlagal je, da pošljemo pozdrave Nj. Sv. papežu Piju XII., kard. Copello, ap. nunciju msgr. Fieta, nadškofu v La Plata msgr. dr. T. Solariju, škofu dr. Rožmanu ter krajevnemu škofu msgr. Serafiniju v Mercedes. — Ljudje so vsi zapeli "Marija skoz življenje". Prvi govor je imel urednik g. France naroda". Vmes so združeni pevski zbori zakremžar: "Marija v zgodovini slovenskega peli pesmi: Tome, Oj sončni maj; Foerster, Ave Marija in Hladnik: Večerni zvon. Vodil je dr. Julij Savelli. Drugi govornik g. Milan Magister je v govoru: "Marija, očuvaj nam vero in dom" iz prečiščenja v preteklosti postal smer za bodoče v zvestem izvrževanju zlasti svojih verskih dolžnosti. — Za konec so bile sprejete še posebne resolucije: 1. Redno bomo opravljali zasebno in družinsko molitev. 2. Skrbeli bomo za slovenski katoliški tisk. 3. Udeleževali se bomo slovenskih verskih in kulturnih prireditev. S pesmijo "Povsod Boga" smo zaključili zborovanje.

Otroci pa so imeli posebej svoje zborovanje. Pozdravil jih je g. Aleksander Majhen, nakar je mladina zapela "Spet kliče nas venčani maj". G. Mizerit je govoril o temi "Marija, očuvaj nam vero in dom". Vrstile so se deklamacija, pesmi mladinskega zbora "Marija nebeška Kraljica" in "Angeli lepo pojejo". Pravljičico o Marijinem otroku je povedala gdč. šemrovova, katera je družno z zgoraj imenovanimi nosila težo vse otroške prireditve v pripravi in izvedbi. Sledila je simbolična vaja "še gori ljubezen" ter deklamacija "Marijo imamo radi". Mladinski pevski zbor je zapel "Ko zarja zlati nam gore" in "V Marijinem vrtcu cveto". Po prizorčku "Živ oltarček Mariji" je spregovoril č. g. J. Mernik. Za konec so še zapeli "Tako se Marija časti".

Po opoldanskem odmoru, ki so ga ljudje v živahnem kramljanju preživeli na romarskem dvorišču med govorom in jedjo, pa je bilo že treba iti k popoldanski slovesnosti, ki se je začela ob pol 3. Za začetek so vsi zapeli: "Spet kliče nas venčani maj", nato je govoril č. g. Janez Hladnik "O naši stanovitnosti z Marijo". Med pesmijo "Češčena boži Kraljica" smo se uvrstili v procesijo, ki jo je vodil univ. prof. č. g. dr. Ignacij Lenček iz San Luisa. Za križem so nesli spet zastave,

nato so se uvrstili moški z banderi Marije Pomagaj in Svetogorske Marije, katero so posebno z veseljem pozdravili številni primorski rojaki. Vmes so fantje v slovenskih narodnih nožah nosili sliko Marije Pomagaj, ki so jo spremljale druge narodne noše naših fantov in deklet, nato je šlo okrog 200 fantov in deklet v marijanskih oblekah, ki so nosili tudi kip lujanske Matere božje, za katerim je šla duhovščina ter redovnice in žene z dekleti. V procesiji je šlo 1700 ljudi v šestehostopih. Na domačine je procesija naredila lep vtis, tudi Slovenci so je bili veseli, saj smo videli zastopane rojake iz vseh krajev Argentine: Veliki Buenos Aires ter provinca, Mendoza, Cordoba, Rosario, San Luis, fantje in možje iz Miramar, Mar del Plata in drugod.

Po prihodu v baziliko smo imeli pete litanije Matere božje, Obnovitev posvečenja Marijinemu Brezmadežnemu Srcu. Po mimohodu in darovanju pred Marijo je bila slovesnost v

cerkvi končana in že smo v vsem miru odšli na vlak, ki je odšel že ob 17.10.

Veliko je bilo število rojakov, vsaj 2000 po številu, iz vseh krajev Argentine, na tem romanju: ves čas so ob pobožnostih in zborovanju peli v ljudskem petju ter res z vzorno disciplino posvetili ta dan molitvi in prijetnemu skupnemu razgovoru. Posebno še na vožnji domov so padle vse razlike med prejšnjimi in sedanjimi naseljenci, ko so drug drugega spoznali. — Lahko smo veseli teh lepih dni in upamo, da se bodo sadovi poznali v našem skupnem življenju v smislu sprejetih resolucij!

Posebne podobice s kongresnim geslom "Marija, Kraljica Slovencev, očuvaj nam vero in dom" bodo stalen spomin udeležencem na te dni. Kard. Copello je geslu podelil odpustek 300 dni.

Istčasno so imeli posebne slovesnosti v nedeljo popoldne rojaki v Mendosi in Cordobi, da se tako duhovno pridružijo slovesnostim v Lujanu, o čemer bomo objavili poročilo in slike v prihodnji številki, kakor tudi poročilo o vtisih romarjev iz Rosaria.

Odgovor Nj. Sv. sv. očeta Slovencem na pozdrave iz Lujana. Preko ap. nuncijskega msgr. Fieta v Argentini je poslalo Vatikansko državno tajništvo sledečo zahvalno brzojavko:

Sv. oče se Slovencem, ki so obhajali Marijanski kongres v Lujanu, zahvaljuje za pozdrave, ki so sijajen dokaz vere in pobožno-

"La Vida Espiritual" — Duhovno življenje je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorcij. — **Uredništvo in uprava: Víctor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina.** — Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Ladislav Lenček CM. — **Naročnina: Za Argentino 40 pesov; za inozemstvo: USA 7 dolarjev; Kanada 8 dolarjev; Anglija 5 USA dolarjev; Čile 300 žilskih pesov; Italija 2000 lir; Francija 1000 frankov; Avstrija 50 šilingov**

CORREO
ARGENTINO

Suc. 6

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560

sti, jih z ljubečim srcem blagoslovilja in posebno želi, da bi pod varstvom Božje Matere, krasota njih davne vere in nje stanovitnost vedno bolj sijala.

Državno tajništvo: **Montini. Substitut.**

Lepe zahvale so poslali tudi buenosaireški, laplatski in mercedski škof.

Proslava jubileja papeških okrožnic "Rem-rem novarum" in Quadragesimo anno" je v nedeljo 20. maja zbrala precejšnje število slovenskih naseljencev. Popoldne je bila na Belgrano sv. maša za vse žive in pokojne člane organizacije "Družabna pravda", ki si je posebej nadela nalogo med Slovenci širiti nauk teh okrožnic ter se boriti za zmago njih misli in jo je kot tako tudi tukajšnja cerkvena oblast priznala. Popoldne pa se je okrog 400 naseljencev zbralo v lepi dvorani žolskih bratov na Río Bamba, na zunanji proslavi, ki so jo priredile katoliške organizacije. Po "Zahvalni pesmi" v kapeli smo se zbrali na akademiji. Oder je lepo zamislil g. Mazi. Vrstile so se govori: G. Fink B.: Razvoj socialnega položaja v Zahodni Evropi; Pleško in Nose: Glavne točke enciklik; Smersu: O vplivu okrožnic; Maks Jan: V imenu delavcev; Lado Lenček: Živimo okrožnice. Zborovanje je vodil g. Vombergar in predlagal pozdrave sv. očetu, kard. Copello, nadškofu msgr. Solariju, škofu dr. Rožmanu. S pesmijo "Povsod Boga" je bila akademija zaključena.

Slovenski dan v Lanusu je priredil isti dan dopoldne in popoldne g. Hladnik, ki pastiruje v tem delu okrog kapele sv. Jožefa v obširni fari sv. Juda Tadeja. Povabil je rojake najprej k slovesnosti v cerkev, kjer je zbor lepo prepeval slovenske stare pesmi, gospod Janez pa pridigal. Nato je bila pa vesela prireditev zunaj ob "asado" (v USA bi rekli: piknik). Zbral je staro in mlado, posebej še popoldne, ko so imeli tudi srečolov in zaključili s petimi litanijami. S tem so pomagali g. Janezu in se sami poveselili.

Pevski koncert slovenskih narodnih pesmi je imel 29. aprila zbor "Gallus". Spet nas je zbral kakor vsako leto, in sicer to pot v dvorani "La Salle". Na sporedu so bile slovenske narodne pesmi v moderni priredbi navzočih gg. Gerziniča, Osane in šijanca. Pohvaliti moramo trud pevcev, ki so se v tako težkih razmerah pripravljali, vozili tako daleč večer za večerom kot je iz Ljubljane v Kranj in celo na Jesenice. Kakor so nam vseč narodne pesmi v preprosti skladbi, tako moramo občudovati tudi moderno priredbo. Saj nam prikljče v spomin in ohrani vse, kar je naroda sveto in lepo. Tak koncert je del gesla našega lujanskega zborovanja "Ohrani nam dom"; ljudi zbere, jih poveže in navduši znova za slovenstvo. Zbor je vodil g. dr. Savelli.

Tri nove slovenske knjige verskega značaja smo dobili Slovenci v teku dveh mesecev: "Ribiči", roman iz življenja žosistov, "Ob jubileju", slavnostna brošura dr. I. Ahčeta o socialnih okrožnicah, in "Puščava bo svetla", misijonski roman. Izšle so v Buenos Airesu. O vseh bomo še spregovorili.

Iz Bariloč. Za praznik Kristusovega vstajenja nismo imeli slovenskega duhovnika. Zato nas je tem bolj razveselila vest, da nas bo 14. ni 15. aprila obikal č. g. Pernišek. V soboto zvečer in v nedeljo zjutraj je imel vsak priložnost, da je lahko opravil v domačem jeziku dobro velikonočno sv. spoved. Ob desetih v nedeljo je bila sv. maša, med katero je naš zbor pod vodstvom g. Friderika Omerza pel slovenske velikonočne pesmi. Med mašo smo pristopili k Gospodovi mizi, da so tako naše duže občutile praznik Vstajenja in bile deležne milosti vstalega Kristusa.

Tudi to pot je bila naša pesem od vseh navzočih z odobravanjem sprejeta. Pred vsem pa je bil vesel gospod pater, ker je po dolgem času tako zopet mogel slišati slovensko pesem. Obljubil nam je, da nas bo kmalu spet obiskal.

Miramar. Končno se nam je ponudila prilika, da smo opravili svojo velikonočno dolžnost, ko nas je na drugo nedeljo po veliki noči obiskal č. g. štefan Tonkli. Ob sedmih smo imeli sv. mašo s pridigo in ljudskim pejem. Mnogo bližji Bogu se počuti človek pri sv. maši s slovensko pridigo in domačim pejem, ker mu je vse bolj dojemljivo in domoče. Popoldne je g. Tonkli obiskoval slovenske družine; toda čas je imel prekratko odmerjen in ni mogel obiskati vseh. Lepo domače. Popoldne je g. Tonkli obiskoval slovenske družine, da ne obiskal kdo od slovenskih duhovnikov, da ne bi iz zapuščenih ovc požasi postali izgubljene ovce! G. Tonkliju se še enkrat prav lepo zahvalimo za obisk!

V Lemontu v samostanu slovenskih patrov frančiškanov je umrl pater Marcel Marinšek star 47 let. Bogoslòvje je študiral v Mariboru. Pogrebne obrede je vodil prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman.

Iz Gilberta. Pošiljamo vam sliko našega pevskega zbora. (Glej zgoraj.) Dela je dovolj na vsem polju. Tu je veliko družin, katerim je treba pomagati. Pa tudi na drugem polju

delamo. Tukaj so fare silno zanemarjene in bo veliko dela, predno se bo spet poživilo lepo versko življenje. Ljudje so zelo dobri in dovezetni, a kot povsod, tako tudi tukaj primanjkuje delavcev. Naša mladina ima sedaj tudi slovenski pouk; na Gilbertu štirikrat, na Pinevillu pa dvakrat tedensko. Uči se predvsem slovenščine, slovenske zgodovine in verouka. Bavi se tudi z ročnim delom. Pred kratkim so otroci izdali prvič svoj časopis "Minnesotski zvon". Slovensko žolo vodi gđ. Verbičeva, ki se je z vso ljubeznijo vrgla v to prepotrebno in zelo koristno delo.

Slovenski izseljenci v Franciji bodo 8. julija proslavili 25 letnico mašništva slovenskega izseljenskega duhovnika preč. g. Stankota Grimsa in 15 letnico njegovega požrtvovalnega dela med slovenskimi izseljenci v Franciji. "Duhovno življenje" in slovenski nasejenci v Argentini iz srca častitajo gospodu jubilantu!

Umrla sta dva znana in zelo zaslužna slovenska duhovnika: prelat prof. dr. Jože Turk, kot begunec v USA, in župnik Ivan Vindišar v Ljubljani. Naj obema sveti večna luč! O vzornem življenju in delovanju obeh pokojnih slovenskih duhovnikov bomo več poročali v prihodnji štetvilki.

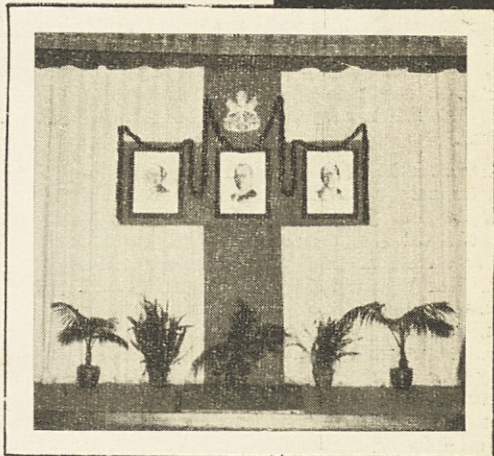

**VSEM, KI SO DOSLEJ PORAVNALI NAROČNINO:
ISKRENI BOG POVRNI!**

IZ VSEBINE ŠTEVILKE JUNIJ-JULIJ — ČLANKI
— Skof Gregorij Rožman: Četrta postaja; Sree Jezusovo in njegova Rešnja Kri — Dr. Odar: Žrtve morajo biti...! — Dr. Lenček: Kino, da ali ne... — Horvat: Razporoka, rak rana 20. stoletja — Dr. Gnidovec: Socialni pomen zakramentov — Merkun: Glagolsko bogoslužje — Dr. Hanželič: Doslednost pri vzgoji; Vzgoja v predšolski dobi — Dr. I. L.: Petindvajset let duhovniškega življenja — ČRTICE Zemlak: Sveta Kri — Radoš: Roke ob plugu — PESMI — Slavko Srebrnič: V motno zelenje smrek — Igor: Poslednji hod — FANTOM IN DEKLETOM — V spomin padlim bratom — Misli iz tujine v ječo — Ali še več...? — Cerkev — Pavčič, naš vzor — Zakaj se moram spremeniti — Sestram v pozdrav — PO KATOLIŠKEM SVETU — MED IZSELJENCI — KATOLIŠKI MISIJNI — Slovenska nova maša na Filipinih — Mons. Kerec, interniran — Makovec: Islamski svet — Nikolaj Jeločnik: Puščava bo cvetela — Kopač: Borba v Baragovem misijonu — Za Poderžajevo cerkev — L. I. C. M.: Avgust 1951 — Baragov mesec — **BOŽJE STEZICE**

K SLIKAM — Str. 322: Romanje v Lujan 1951 — str. 364: Zborovalci v Lujanu — str. 365: Začetek procesije v Lujanu; romarji iz Rosarija pred odhodom — str. 366: Z nove maše na Floridi (č. g. Zupančič); spodaj z nove maše v Mendози — č. g. Malenšek pozdravlja novomašnika Kukavica (levo)

NA OVITKU — Lujansko Marijo nesejo — Duhovščina in slovenske usmiljenke v procesiji — Slovenska mladina in narodne noše spremljajo Marijo — **Zadnja stran:** Slavnostno okrašen oler ob proslavi papeških okrožnic v B. A. — č. g. Hladnik med romarji na poti v Lujan — Pevski zbor "Gallus" na koncertu slovenske narodne pesmi v B. A. (ob strani Gallusov doprsni kip) — Fotografije so povečini delo fotografa Lojzeta Erjavca.

